MICHAEL HARALAMBOS
Wendy Hope'un katkılarıyla
İLLÜSTRASYON **MATT TIMSON**

RESİMLERLE SOSYOLOJİ

Teori ve Konseptler / Araştırma Yöntemleri

3. BASKI

Türkçesi: Görkem Bir

the KİTAP

MICHAEL HARALAMBOS
Wendy Hope'un katkılarıyla
İLLÜSTRASYON **MATT TIMSON**

RESİMLERLE SOSYOLOJİ

Teori ve Konseptler / Araştırma Yöntemleri

RESİMLERLE SOSYOLOJİ

© 2013, Michael Haralambos

Kitabın özgün adı: Sociology in Pictures

Genel Yayın Yönetmeni: Prof. Dr. Ali Atıf Bir
Genel Müdür: Yağmur Önay
Çevirmen ve Editör: Görkem Bir
Sayfa Tasarımı: Ceyda Çakıcı Baş
Kapak Tasarımı: Müstesna Yaratıcı İş Fikirleri/Bengüsu Alemdar

© 2019, bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Aabir Ltd. Şti'ye aittir.

1. Baskı: The Kitap, Mart 2019
3. Baskı: The Kitap, Haziran 2020

ISBN: 978-605-7950-25-3
Sertifika no: 30863

Optimum Basım Yayın San. ve Tic. A. Ş.
Dr. Ali Demir Cad. No: 51/1 Küçükçekmece/İstanbul
Sertifika no: 41707
info@optimumbasim.com

Aabir Ltd. Şti.
Masaldan İş Merkezi F-4 Üsküdar İstanbul
Tel: 0 216 521 60 83
www.thekitapyayinlari.com
iletişim@thekitapyayinlari.com

Satış ve pazarlama talepleri için: Hüseyin Şimşek
siparis@thekitapyayinlari.com | Tel: 0 216 521 60 12

The Kitap, Aabir Ltd. Şti. yayın markasıdır.

MICHAEL HARALAMBOS
Wendy Hope'un katkılarıyla
İLLÜSTRASYON **MATT TIMSON**

RESİMLERLE SOSYOLOJİ

Teori ve Konseptler / Araştırma Yöntemleri

Türkçesi
Görkem Bir

the KİTAP

İÇİNDEKİLER

Teori ve Konseptler

Ünite 1 Kültür 2
Ünite 2 Toplumsal Kontrol 3
Ünite 3 Marksizm 4
Ünite 4 Yabancılaşma 8
Ünite 5 Emile Durkheim 9
Ünite 6 Anomi 10
Ünite 7 İşlevselcilik 11
Ünite 8 Dinin İşlevleri 12
Ünite 9 Max Weber 13
Ünite 10 Rasyonel Eylem 14
Ünite 11 Tabakalaşma 16
Ünite 12 Chicago Okulu 18
Ünite 13 Sembolik Etkileşim 20
Ünite 14 Etkileşim Süreçleri 21
Ünite 15 Rol yapmak 22
Ünite 16 Etnometodoloji 23
Ünite 17 Fenomenoloji 24
Ünite 18 Feminizm 25
Ünite 19 Toplumsal Cinsiyet 27
Ünite 20 Michel Foucault 28
Ünite 21 Pierre Bourdieu 30
Ünite 22 Postmodern Toplum 32
Ünite 23 Geç Modernite 34
Ünite 24 İkinci Modernite 36
Ünite 25 Akışkan Modernite 38
Ünite 26 Küreselleşme 40
Ünite 27 Ağ Toplumu 43
Ünite 28 Yeniden İnşa Toplumu 45
Ünite 29 Sağduyu 47

Araştırma Yöntemleri

Başlarken 50
Konu Seçerken 52
Katılımcı Gözlem 53
Gruba Girmek 54
Normal Davranmak 55
Street Corner Society 56
Yerinde Gözlem 57
Etnografya 58
Çevrimiçi Katılımcılık 59
Katılımcı Olmayan Gözlem 61
Görüşme Çeşitleri 62
Görüşme Etkileri 62
Sosyal İstenilirlik 64
Yerinde Görüşme 65
Fokus Gruplar Görüşmeleri 66
Çevrimiçi Görüşmeler 68
Sanal Dünyadaki Görüşmeler 69
Anket 70
Soruların Cevaplanması 71
Operasyonelleştirme 72
Örneklem Yöntemleri 74
Yanıt Oranları 76
Çevrimiçi Araştırmalar 78
Veri Çeşitleri 79
Nitel Araştırma 81
Karma Araştırma Yöntemi 82
Üçgenleme 83
Güvenirlik ve Geçerlik 85
Geçerliğin Test Edilmesi 86
Deneyler 87
Korelasyon 88
Hipotezlerin Test Edilmesi 89
Çoklu Nedenler 91
Vaka analizi 93
Boylamsal Araştırmalar 95
Resmi İstatistikler 97
Durdurup Arama İstatistikleri 99
Belgeler 100
Not Alışverişi 102
Görsel Metodolojiler 103
Toplumsal Olgular 105
Toplumsal İnşa 107
Pozitivizm ve Yorumlayıcılık 108
Düşünümsellik 109
Veri Oluşturma 111
Çoklu Oluşumlar 112
Daha İyi Bir Araştırma 113
Değerler ve Araştırma 114
Standpoint Kuramı 115
Araştırma Etiği 116
Referanslar 118

Teori ve Konseptler

KÜLTÜR

Bir toplumun üyelerinin öğrenilmiş ortak davranışlarına kültür denir. Kültür, kabul edilen ve beklenen davranış biçimlerini; değerleri (sahip olmaya ve çabalamaya değer görülen inançları) ve (insanların toplum içinde üstlendiği) rolleri içerir.

KONUŞMA NORMLARI

Birbirleriyle konuşan insanların aralarında ne kadar mesafe olması gerektiğini normlar belirler. Bu normlar Kuzey ve Güney Amerika'da farklıdır. (Hall, 1973)

KIYAFET NORMLARI

Batılı bir misyoner, 19. yüzyılda dinlerini değiştirmeye çalıştığı kadınlar için sütyen getirtti. Sonuç tam olarak beklediği gibi olmadı.

DEĞERLER VE CESARET

Kuzey Amerika yerlilerinin geleneksel kültüründe cesarete çok önem verilirdi. Bu kültüre göre sergilenebilecek en cesur davranışlardan biri tahta bir sopa ile düşmana vurmaktı. (ing. *counting coup* Kuzey Amerika'daki yerlilerin prestij kazanmak için sergiledikleri çeşitli davranışları ifade eder.).

EVLİLİK ROLLERİ

Polijini, bir erkeğin iki veya daha fazla kadınla evlenmesidir. Özellikle Afrika'da bulunan küçük ölçekli birçok geleneksel toplumda görülür. (Brazier, 1995)

TOPLUMSAL KONTROL

Bir toplumdaki norm ve kurallara uyulmasını sağlayan mekanizmalara toplumsal kontrol mekanizmaları denir. Toplumsal kontrolün bazı çeşitlerine olumlu bir bakış açısıyla yaklaşılabilir, toplumun bu mekanizmalar olmadan faaliyetlerine nasıl devam edeceğini kestirmek güçtür. Diğerlerine ise olumsuz bir açıdan yaklaşmak mümkündür, bu mekanizmalar zenginin ve güçlünün toplumdaki konumlarını sürdürmesini sağlar. Birçok çeşidi olan toplumsal kontrol mekanizmalarından bazıları şunlardır:

RESMİ KONTROL

Özellikle toplumsal kontrol amacıyla uygulanan resmi yöntemlerdir. Örneğin, dünyanın ilk polis teşkilatı 1829 yılında Londra'da kurulmuştur.

GAYRİRESMİ KONTROL

Gayriresmi yöntemler, özellikle bu amaç için tasarlanmış olmasalar bile toplumsal kontrol ile sonuçlanabilir. Örneğin, iyi ışıklandırılmış caddelerde topluluk arasındaki bağlar güçlenebilir; bunun sonucu olarak ağızdan ağza yayılan sözler ve kamu gözetimi yoluyla da kontrol sağlanarak suç oranı azaltılır.

DİN

Din, çeşitli yollarla toplumsal kontrolü sağlayabilir. Resimdeki başpiskoposlar, taç giyme törenini yönetiyor ve zorba bir kralın hükümdarlığını onaylıyor.

YAPTIRIMLAR

Yaptırımlar –cezalar ve ödüller– toplumsal kontrolün bariz şekillerindendir. Geleneksel Cheyenne toplumunda ebeveynler ağlayan bebeklerini tahta beşikleriyle ağaçlara asıp, ağlamarı kesilene kadar orada bırakırlardı.

MARKSİZM

Marksizm'in kurucusu Karl Marx (1818-1883), ekonomik sistemin (üretim güçlerinin) toplumun geri kalanını şekillendirdiğine inanmıştır. Herkesin üretim faktörlerine sahip olması durumunda eşit bir toplum meydana gelecektir. Ancak, bu faktörlere azınlığın sahip olması durumunda toplum zengin, güçlü yönetici sınıf ve güçsüz işçi sınıfı olmak üzere iki ana sınıfa ayrılacaktır. Marx, yönetici sınıfın işçi sınıfını sömürdüğünü ve boyunduruğu altında tuttuğunu belirtir.

FEODALİZM

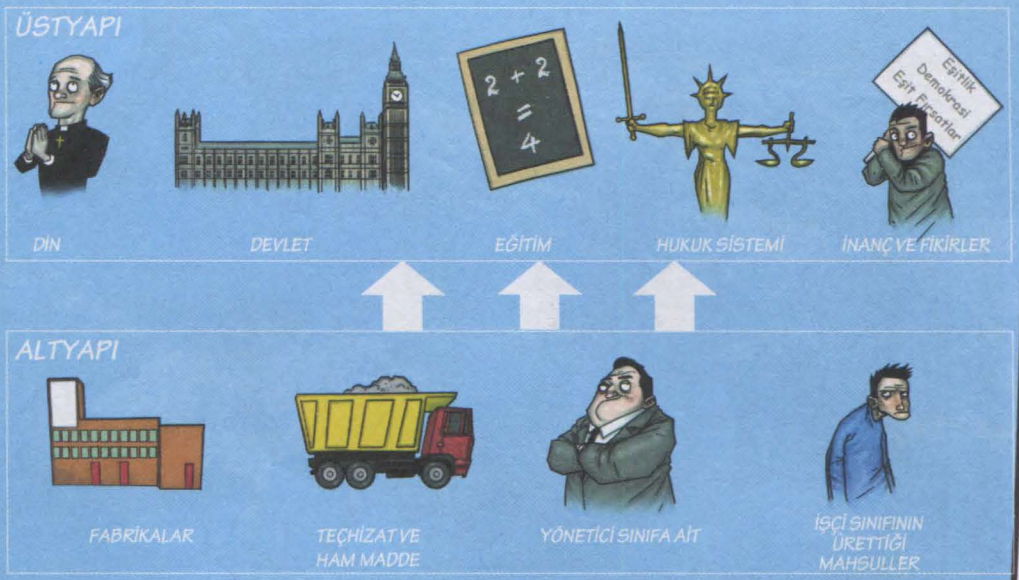
Ortaçağ Avrupası'nda temel üretim gücü olan toprak, derebeylerinin elinde bulunur; köylüler (işçi sınıfı) tarafından işlenirdi. Köylüler, kullandıkları toprağın karşılığında derebeylerine mahsul ve peşin para olarak ödeme yapardı. Bu sisteme feodalizm denir.

KAPİTALİZM

Endüstriyel toplumda üretim güçleri –fabrikalar ve ham maddeler– kapitalist, yönetici sınıfın kontroloündedir. Materyalleri işçi sınıfı üretir ancak aldıkları maaş ürettikleri malzemelerin değerinin sadece küçük bir parçasıdır. Kapitalistler, değerin büyük kısmına kâr olarak el koyar. Marx bu durumu sömürü olarak nitelendirir.

KAPİTALİST ENDÜSTRİYEL TOPLUM

Marx, toplumun ekonomik tabanının (altyapının) toplumun geri kalanını (üstyapıyı) büyük oranda şekillendirdiğine inanır. Diğer bir deyişle, egemen sınıf ve işçi sınıfı arasındaki ekonomik ilişkiler üstyapıya yansımaktadır. Örneğin, devlet egemen sınıfı destekler ve onun ekonomik gücünü ve kontrolünü pekiştirecek yasaları onaylar.

YÖNETİCİ SINIF İDEOLOJİSİ

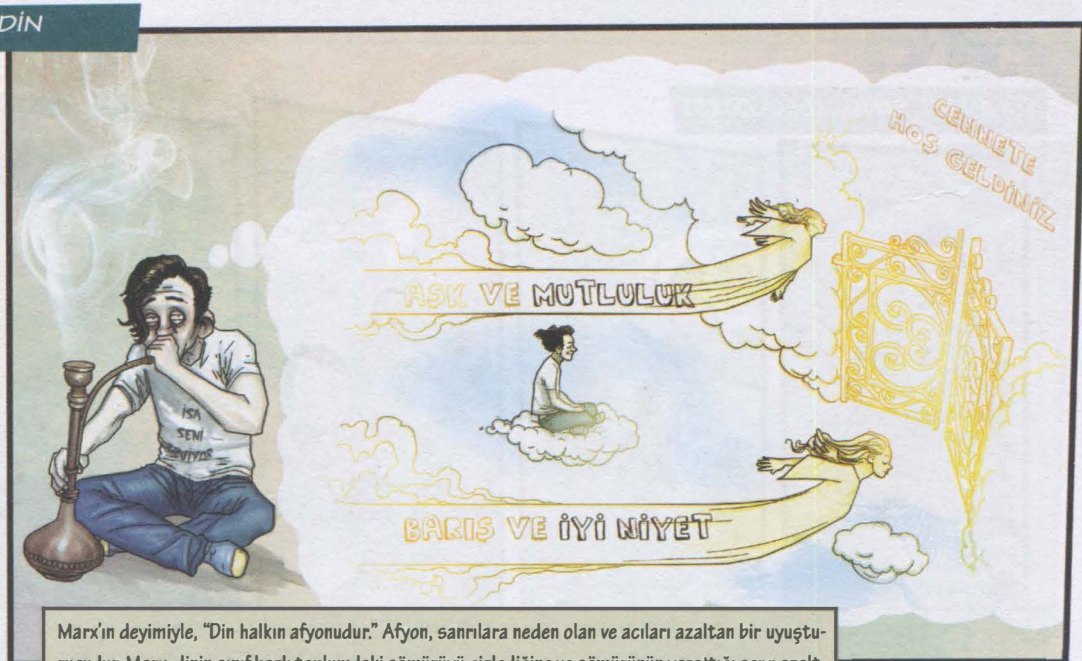
Marx'a göre toplumdaki fikir ve inançlar yönetici sınıfın gücünü pekiştirip haklı kılarken, işçi sınıfın gözlerini sömürüye karşı kör eder. Marx, bu fikir ve inançları yönetici sınıf ideolojisi olarak tanımlamıştır. Bu ideolojinin yanlış bir bilinç ortaya çıkardığını, mevcut ilişkileri çarpıtarak ve doğru olmayan bir şekilde ifade ettiğini belirtmektedir.

DEVLET

Yönetici sınıfı temsil eden Parlamento üyeleri.

DİN

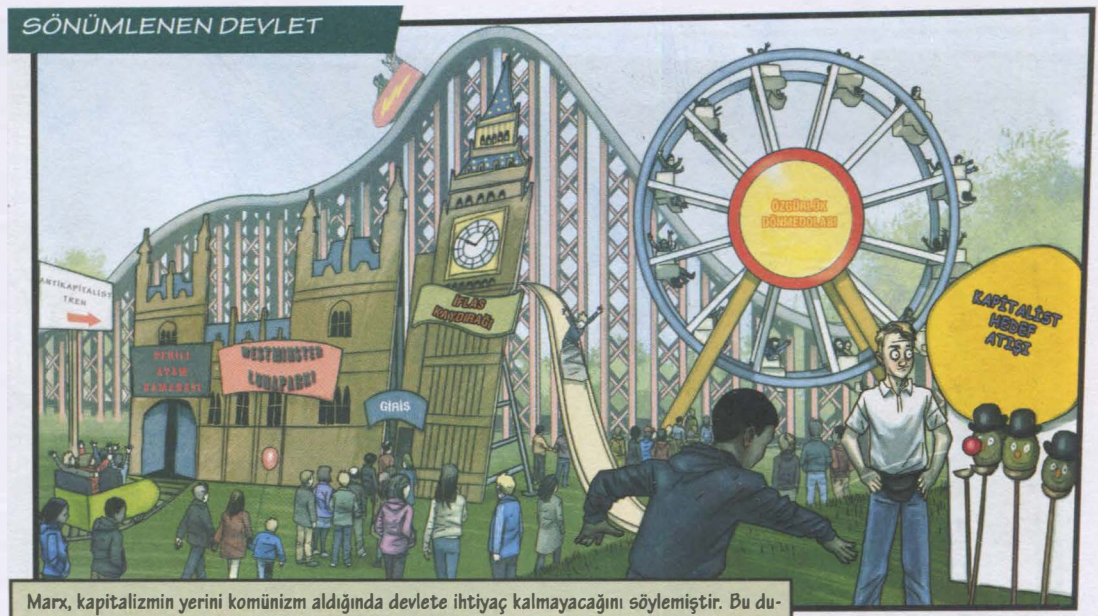
Marx'ın deyimiyle, "Din halkın afyonudur." Afyon, sanrılara neden olan ve acıları azaltan bir uyuşturucudur. Marx, dinin sınıf bazlı toplumdaki sömürüyü gizlediğine ve sömürünün yarattığı acıyı azalttığına inanır.

DEVRİM

Marx, işçilerin toplumu eninde sonunda gerçekte olduğu gibi göreceğine inanmıştır. Ona göre, işçiler kapitalizmi defedecek ve yerine tüm insanların üretim güçlerine sahip olduğu eşit bir toplumdaki üretim biçimi olan komünizmi getireceklerdir.

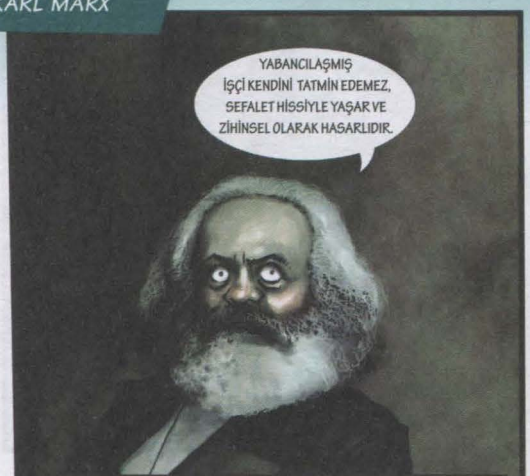
SÖNÜMLENEN DEVLET

Marx, kapitalizmin yerini komünizm aldığında devlete ihtiyaç kalmayacağını söylemiştir. Bu durumda devlet sönümlenirken, insanlar kendi kendilerini yönetmeye başlar.

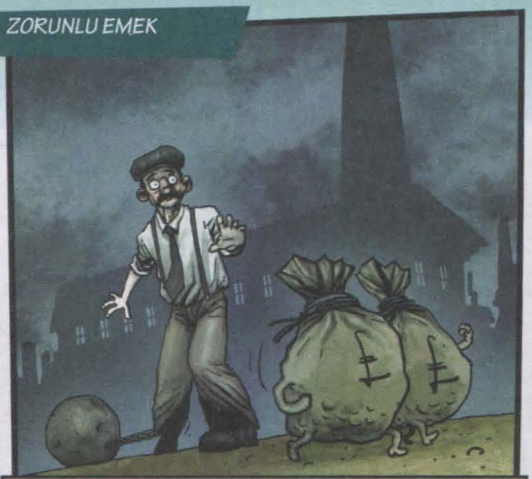
Marx, çalışmayı en önemli insan aktivitesi olarak görmüştür. Ona göre, kapitalist toplumda insanların işleriyle olan bağları kopmuştur. Bunun sonucunda insanlar, kendilerine, diğerlerine ve ürettikleri materyallere yabancılaşmıştır. Yabancılaşma, ancak üretim güçlerine toplum halinde sahip olunduğunda sonlanacaktır.

KARL MARX

Çalışmak insanların *gerçek* insanlıklarını ve benliklerini dışa vurma biçimidir. İşlerine yabancılaşmış bir halde bunu yapamazlar. Yabancılaşan insan, insanlıktan çıkar. (*dehumanization*).

ZORUNLU EMEK

Yabancılaşma, ancak insanların hem kendileri hem de diğerleri için çalışmakta özgür olduğu bir toplumda sonlanacaktır. Kapitalizmdeki emek, "zorunlu emektir ve bir başkasının boyunduruğu ve baskısı altında hizmet vererek gerçekleşir."

METALAR

İşçiler, emeklerinin karşılığı olan üründen yabancılaşmıştır. Ürün onlara ait değildir. Satılacak ve alınacak basit bir metadır.

İŞÇİLER

İşçiler birbirine yabancılaşmıştır. İşgücü piyasasındaki işler için birbirleriyle rekabet ederler. Toplumun iyiliği yerine kendileri için çalışırlar.

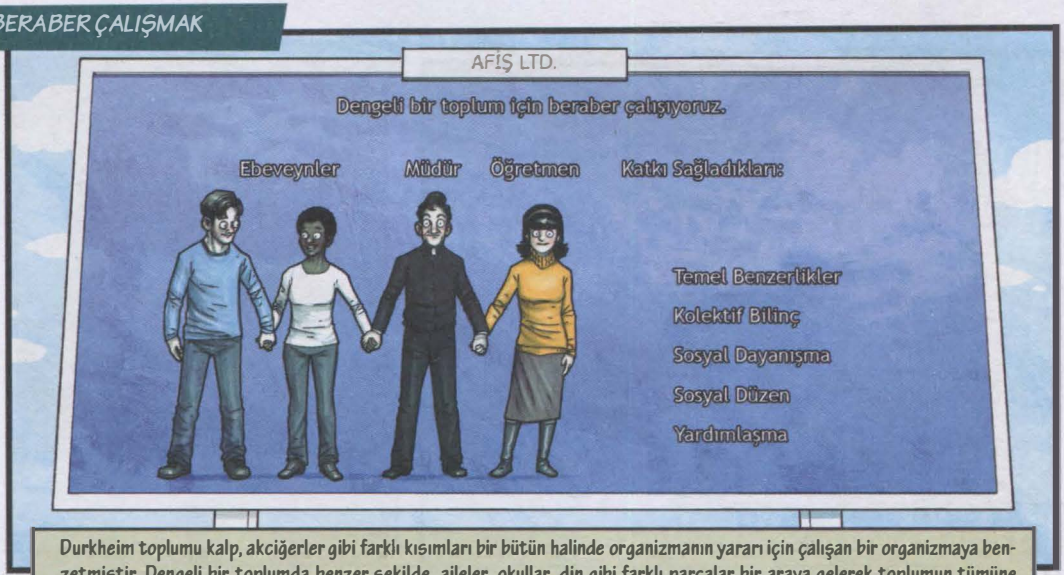
EMILE DURKHEIM

Sıklıkla modern sosyolojinin babası olarak görülen Fransız sosyolog Emile Durkheim(1858-1917), toplumu oluşturan parçaların temel işlevlerinden birinin " kolektif yaşamın gerektirdiği temel benzerlikleri yaratmak," olduğunu belirtmiştir. Bu benzerlikler, dayanışma, düzen, "kolektif bilinç"(ortak ahlaki inançlar) ve "sosyal dayanışma"(sosyal birlik) için temel oluşturur.

TEMEL BENZERLİKLER

BERABER ÇALIŞMAK

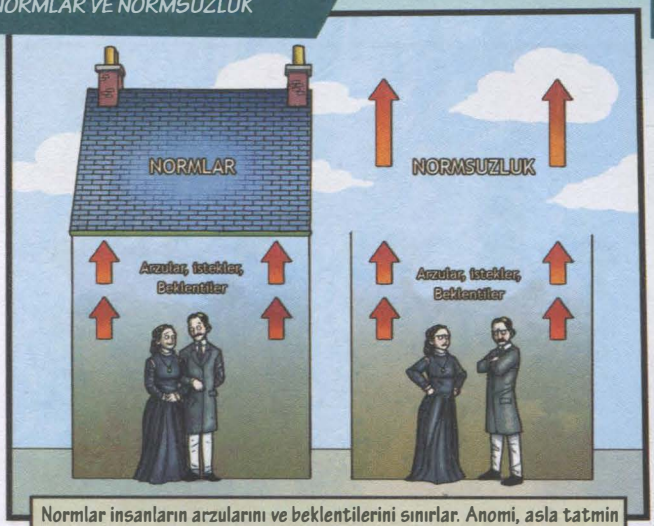

Durkheim toplumu kalp, akciğerler gibi farklı kısımları bir bütün halinde organizmanın yararı için çalışan bir organizmaya benzetmiştir. Dengeli bir toplumda benzer şekilde, aileler, okullar, din gibi farklı parçalar bir araya gelerek toplumun tümüne fayda sağlar.

ANOMİ

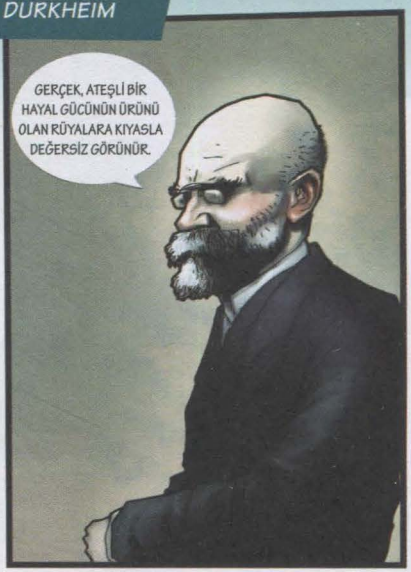
Durkheim, 19.yüzyılın sonlarında endüstriyel topluma dair görüşünü tanımlarken anomi(anomie) kavramını kullanmıştır. Anomi, normsuzluk(kuralsızlık) demektir. İnsanlar, normlar olmadan sınırsız arzular, doyumsuz iştahlar ve tatminsizlik hisleri geliştirecektir. Anomi, eski kuralların yıkılıp yerlerine henüz yenilerinin geçmediği hızlı toplumsal değişim zamanlarında meydana gelir.

NORMLAR VE NORMSUZLUK

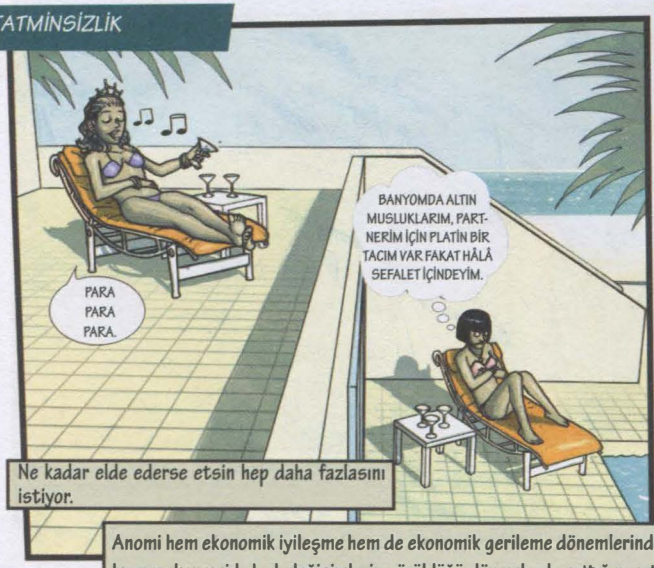

Normlar insanların arzularını ve beklentilerini sınırlar. Anomi, asla tatmin edilemeyecek sınırsız arzular doğurur.

DURKHEIM

TATMİNSİZLİK

Ne kadar elde ederse etsin hep daha fazlasını istiyor.

ANOMİK İNTİHAR

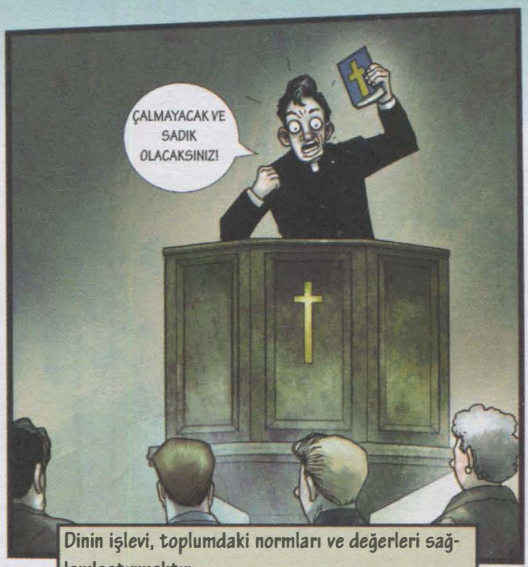
Ekonomik gerileme döneminde tüm parasını kaybeden Baltimore'li bir bankacı kendini havaya uçuruyor. Fransız bir ressamın 1900'lü yıllardan kalma tablosundan uyarlanmıştır.

Anomi hem ekonomik iyileşme hem de ekonomik gerileme dönemlerinde artar. Durkheim, intihar oranlarının ekonomide hızlı değişimlerin görüldüğü dönemlerde arttığını ortaya çıkarmıştır.

İşlevselcilik 1940 ve 1950'li yıllarda sosyolojideki egemen teoriydi. Bu teori, Durkheim'in ardından toplumu, bir bütünü oluşturan parçalardan meydana gelen bir sistem olarak görür. İşlevselciliğin temel amaçlarından biri, her bir parçanın toplumun bir bütün halinde iyiliğine olan katkısını incelemektir. İşte bunun bazı örnekleri.

Ailenin işlevi, çocuklara toplumdaki normları ve kuralları öğretmektir.

Dinin işlevi, toplumdaki normları ve değerleri sağlamlaştırmaktır.

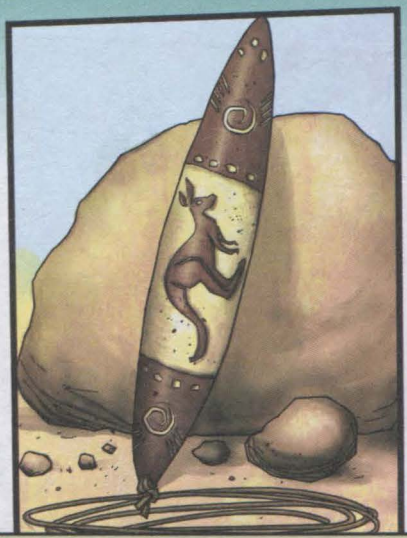

Okulların işlevi – gençlere, ayrı bireyler olarak başarmayı öğretmektir. Bu, yetişkin olduklarında ihtiyaç duyacakları bir beceridir.

Toplumsal eşitsizliğin bir işlevi; toplumdaki en önemli işler oldukça ödüllendiricidir, dolayısıyla insanlar onları elde etmek için birbiriyle rekabet eder ve yalnızca en yetenekli olan galip gelir. Bu durum, toplumun bütününe fayda sağlayacaktır.

İşte dinin işlevlerine dair iki klasik yorumlama, ilki Fransız sosyolog Emile Durkheim, ikincisi Polonyalı antropolog Bronislaw Malinowski'den geliyor:

Aborijin kültüründeki *bullroarer*, üzerine dini bir sembol veya başka deyişle bir "totem" kazınmış olan kutsal bir obje.

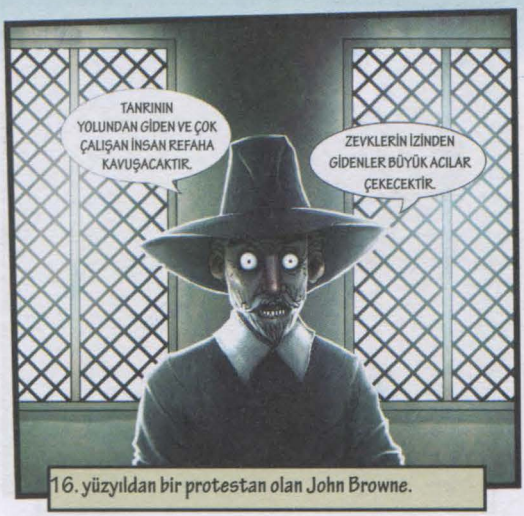

Aborijin toplumunda klanlar, ana sosyal gruplardı. Her klanın bir totemi vardı. Gördüğünüz resimde totem bir kangurudur. Durkheim'ın deyişiyle, "Totem, bir zamanlar Tanrı'nın ve toplumun simgesiydi."
Totem tapmak, klanın birliğini doğaüstü bir güç aracılığıyla kuvvetlendirirdi.

Trobriand Adaları'ndaki yerliler, suların set resifinin ardında sert ve tehlikeli olduğu zamanlarda balık avına çıkmadan önce dini bir seremoni gerçekleştirir. Ancak, suların sakin ve güvenli olduğu zamanlarda bunu yapmazlar. Malinowski, dinin, güvenlik ve kontrol hissi aşılayarak kaygıyı azaltma işlevi gördüğünü söyler.

Max Weber(1864-1920) sosyolojinin kurucu babalarından biridir. Sosyal eylem teorisi insanın eylemlerinin anlamlar tarafından yönetildiğini öne sürer. Sosyoloğun görevi ise bu anlamları yorumlamaktır. Weber'in yaklaşımı "Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu" isimli çalışmasında görülebilir. Weber, bu çalışmasında "Asketik Protestanlık"tan elde edilen anlamların "kapitalizmin ruhu"nu ortaya çıkardığını ve bunun da Batı'daki endüstriyel kapitalizme yol açtığını iddia eder. (Asketik, zevklerden uzak durmak, oldukça disiplinli olmak anlamına gelir)

16. yüzyıldan bir protestan olan John Browne.

Bir püriten* Noel Baba'yı kasabadan sürüyor. 1653 yılına ait bir karikatüre dayanmaktadır. 17.yüzyıl İngiltere'sinde Noel eğlenceleri, oyunlar ve hatta turtalar bile yasaklanmıştı.

* ç.n 16. ve 17.yüzyıllarda I.Elizabeth'in İngiliz Kilisesi'nde başlattığı reformlara karşı çıkan, amacının "saflığı" aramak olduğunu belirten Protestan doktrin ve ibadet şekli. Püriten toplumu kutsal metinde noele dair bir kanıt bulunmadığını öne sürmüş ve kutlamaları paganlık ve putperestlikle bağdaşlaştırmıştır.

Metodizm'*in kurucusu John Wesley(1703-1791)

*ç.n 18.yüzyılda kitlelere azla yetinip çok çalışılmasını ve sisteme karşı çıkılmamasını öğütleyen bir manevi düşünce sistemi.

Benjamin Franklin. Weber, Benjamin Franklin'i kapitalizmin ruhunu benimsemiş biri olarak görmüştür.

Weber'e göre, Protestan, etik çalışmayı dini bir çağrı olarak görmektedir. İş yaşamında başarılı olmak kişinin Tanrı tarafından sevilmeye devam ettiğinin bir belirtisidir. Elde edilen kâr ise lükse ve önemsiz eğlencelere giden yolda araç olmakyerine, başka iş fırsatlarına yatırım yapmak için bir kaynaktır.

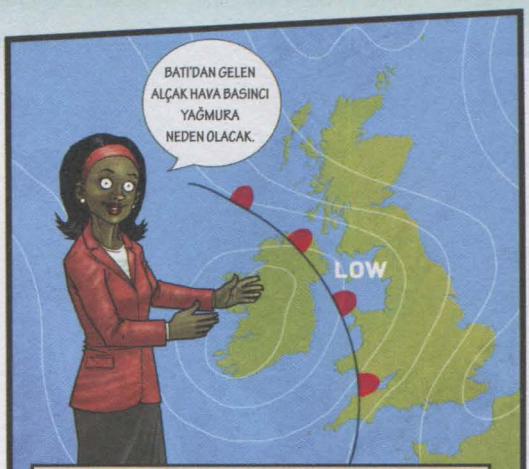
RASYONEL EYLEM

Weber, modern endüstriyel toplumdaki eylemlerin, gelenekler ve duygular yerine mantığa dayandığını öne sürmüştür. Bu tarz eylemleri amaçsal-akılcı (instrumental rational) eylemler olarak adlandırmıştır. Bu eylemler, kesin bir hesaplama ve ölçümlemeye dayanarak bir hedefe ulaşmak için kullanılan yöntemlerdir. İlgili hedefe ulaşmanın çeşitli yolları değerlendirilir. Rasyonel dünyada dinin yerini bilim, inancın yerini mantık almıştır. Weber'e göre, dünya bunun sonucunda soğuk, hesaplara dayanan, ruhsuz bir görünüme kavuşmuş ve dünyanın büyüsü bozulmuştur (*disenchantment of the world*).

HAVA

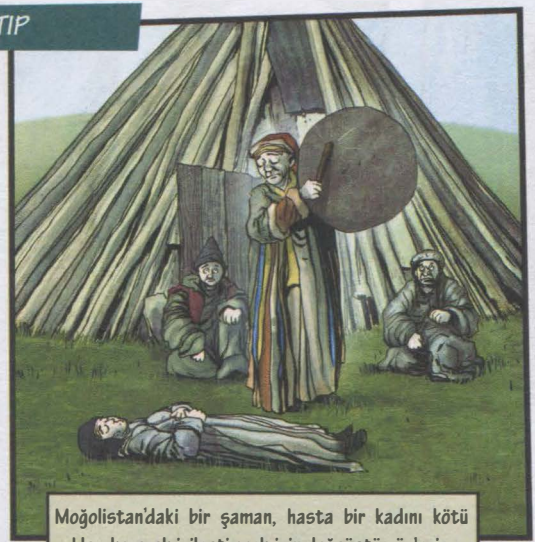

Arizona'daki Hopiler, doğaüstü güçlerin yağmur yağdırması için yağmur dansı yapıyor.

Meteoroloji bilimine dayanarak hava durumu tahmin ediliyor.

TIP

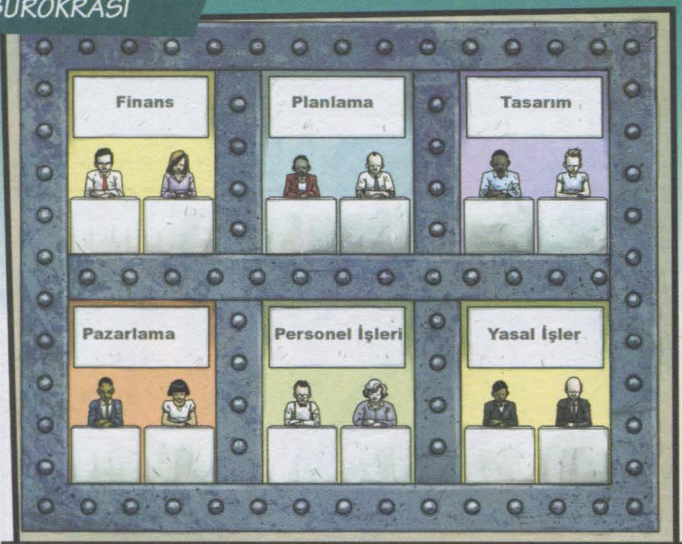

Moğolistan'daki bir şaman, hasta bir kadını kötü ruhları kovarak iyileştirmek için doğaüstü güçleri çağırıyor.

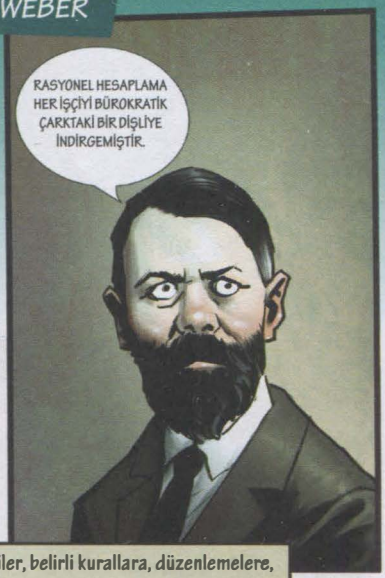

Hastalıkların doğaüstü açıklamalarının ve tedavilerinin yerini büyük ölçüde tıp bilimi aldı.

BÜROKRASİ

WEBER

Weber'e göre, amaçsal-akılcı eylem en belirgin şekilde bürokrasilerde görülür. Bürokrasiler, belirli kurallara, düzenlemelere, uzmanlık becerilerine, kesin hesaplamalara ve somut hedeflere dayanır. En yüksek verimliliğe ulaşma kapasitesine sahiptirler. Ancak, bürokrasiler işçileri "demir kafes"e (*iron cage*) hapsedebilir, "ruhtan yoksun uzmanlar" yaratabilir ve anlık gelişen davranışın aleyhinde çalışabilir.

TÜKETİCİLİK

Weber, akılcı düşüncenin zenginlik arayışına yol açtığını ve materyallerin "dini ve etik anlamlarından koparıldığını," öne sürmüştür. Weber'e göre, "materyaller giderek güçlenmiş ve en sonunda insanların yaşamı üzerinde tarihin önceki hiçbir döneminde görülmemiş bir güce sahip olmuştur."

TABAKALAŞMA

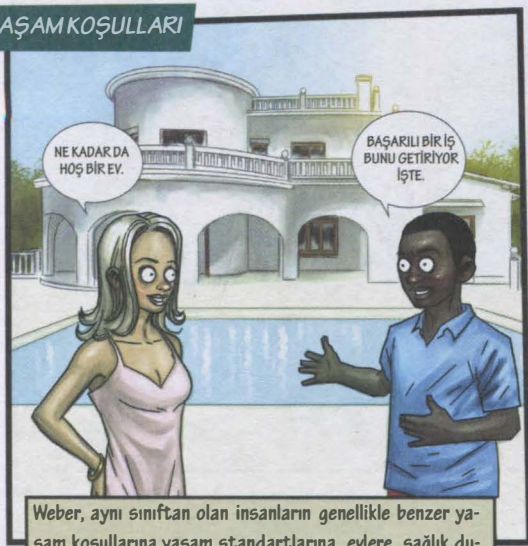
Toplumsal tabakalaşma toplumdaki gruplar arasındaki eşitsizliği gösterir. Max Weber, tabaklaşmayı üç ana gruba ayırır. (1) ekonomik bazlı olanlar (2) statü bazlı olanlar ve (3) güç eşitsizliklerine dayananlar.

SINIF

Weber'e göre, bir sınıf, piyasadaki durumu veya ekonomik durumu benzer olanlar, yani benzer materyallere ve gelir fırsatlarına sahip olanlardan oluşur. Weber dört sınıftan söz eder :1) geliri şirket, arsa ve maden mülkiyetinden gelen üst sınıf; 2) profesyoneller (doktorlar, avukatlar) ve beyaz-yakalı işçilerden oluşan sınıf 3) küçük çaplı iş sahipleri 4) beden gücüyle çalışan işçilerden oluşan sınıf.

YAŞAM KOŞULLARI

Weber, aynı sınıftan olan insanların genellikle benzer yaşam koşullarına yaşam standartlarına, evlere, sağlık durumuna ve yaşam ömrüne sahip olduğunu belirtiyor.

STATÜ

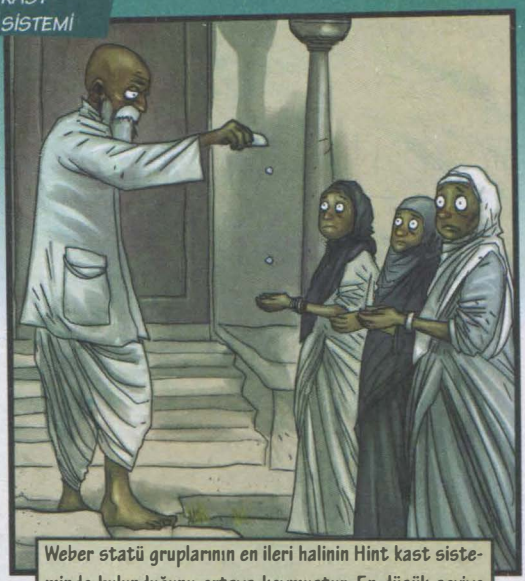
Yüksek statüsü olan beş parasız bir aristokrat. Statü, onurun ve prestijin eşitsiz dağılımıdır. Daha üst sınıflar, beraberinde genellikle daha yüksek statüyü de getirir. Ancak, karikatürde görüldüğü gibi bu durum her zaman için geçerli değildir.

TOPLUMSAL KAPALILIK

Weber statü gruplarının toplumsal kapalılık içinde faaliyet gösterdiğini düşünür. Uygun yaşam tarzına, zevklere ve tutumlara sahip olmayan insanlar statü gruplarının bir üyesi olamaz.

KAST SİSTEMİ

Weber statü gruplarının en ileri halinin Hint kast sisteminde bulunduğunu ortaya koymuştur. En düşük seviye olan Dalitler diğer statü grupları tarafından kirli ve arsız görülür. Resimde bir adamın Dalit işçilerin paralarını onlarla temastan kaçınmak için kâğıda sarılı halde uzaktan verdiğini görüyoruz. Hint kast sisteminde Dalit işçilerle temasın kişiyi kirlettiği düşünülmektedir.

PARTİLER

Weber, tabakalaşmanın üçüncü ana grubunun partiler olduğunu belirtiyor. Partilerin görevi üyelerin çıkarlarını korumaktır. Her zaman olmasa da çoğu zaman sınıf *ve/veya* statü gruplarını temsil ederler. Weber'in kelimeleriyle ifade edecek olursak, "çoğu durumda hem sınıf hem statü partileridir, fakat bazı zamanlarda ikisi de olmayabilirler."

Eski bir İşçi Partisi posteri. İşçi Partisi 1900 yılında, işçileri temsil etmek için kuruldu. Günümüzde tüm ulusu temsil ettiğini iddia ediyor.

Partiler, Britanya Tabipler Birliği, ticaret birlikleri ve Greenpeace ile Friends of the Earth gibi kampanya gruplarını içerebilir.

CHICAGO OKULU

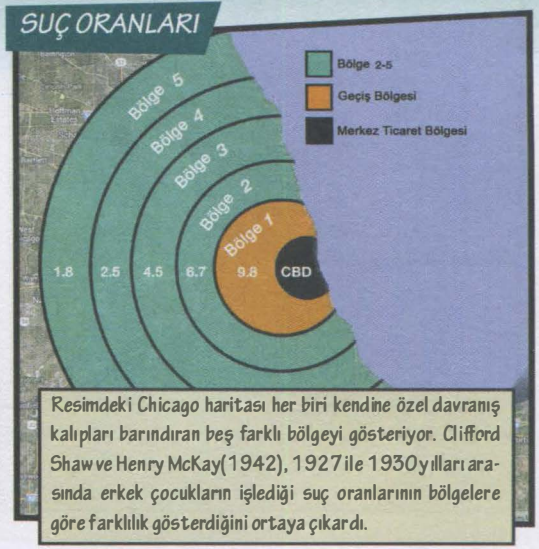
Chicago Üniversitesi'ndeki sosyologlar kentler üzerinde çalışma yapmak için kent ekolojisi olarak bilinen bir yaklaşım geliştirdi. Chicago Okulu, insanların davranışlarının çevre tarafından şekillendirildiğini öne sürer. Şehirlerin büyümesinin farklı mahallelerin oluşumuna yol açtığını ve bu mahallelerin de farklı davranış kalıpları ortaya çıkardığını ifade ederler.

CHICAGO OKULU

Chicago Okulu'nun başında bulunan Robert Park öğrencilerini veri toplamaları için hem lüks hem de ucuz otellere göndermiştir.

SUÇ ORANLARI

Resimdeki Chicago haritası her biri kendine özel davranış kalıpları barındıran beş farklı bölgeyi gösteriyor. Clifford Shaw ve Henry McKay(1942), 1927 ile 1930 yılları arasında erkek çocukların işlediği suç oranlarının bölgelere göre farklılık gösterdiğini ortaya çıkardı.

TOPLUMSAL DÜZENSİZLİK

1. bölge, en yüksek suç oranına sahip bölgedir. Göç alıp göç veren bu bölge, nüfustaki değişimin yoğun olduğu, şehrin içinde bulunan bir geçiş bölgesidir (*zone of transition*). Shaw ve McKay, bu durumun sonucunda ortaya çıkan dengesizliğin toplumsal düzensizliğe yol açtığını öne sürmüştür. Tüm bunların sonucunda toplumsal kontrol zayıflamış ve yüksek suç oranlarına zemin hazırlanmıştır.

KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK

Güney'deki eyaletlerden gelen siyah ve beyaz kırsal göçmenler ve İrlanda, İtalya, Yunanistan ve Polonya'dan Chicago'nun "geçiş bölgesine" gelen göçmenler kendileriyle beraber çok farklı kültürleri de beraberinde getirmiştir. Bu kültürel çeşitlilik, tek bir kültürün oluşmasının önüne geçerek toplumsal düzensizliğe katkı sağlamış ve kamu gözetimi gibi toplumsal kontrol araçlarını zayıflatmıştır.

MAHALLE ETKİLERİ

Croydon şehrinde yapılan bir araştırma suç oranlarının yerel otoritelerin iskân politikalarını yansıttığını öne sürmektedir. Görevlilerin sabıka kaydı bulunan "problemli aileleri" yerleştirdiği bölgelerde yüksek suç oranlarına rastlanmıştır. (Morris, 1957)

Konsantre bölge (*concentric zone*) modeli İngiliz şehirlerine ve hatta bazı Amerikan şehirlerine uymamaktadır. İşte size suçla ve kent ortamı ile ilgili bazı alternatif görüşler:

Chicago'daki düşük gelirli siyah mahalleleri üzerine yapılan bir çalışma, durağan nüfusa ve tek bir kültürün varlığına rağmen görülen yüksek suç oranlarını ortaya çıkardı. Araştırmacılar bunun "çocukları üzerindeki kontrolünün çok az" olduğunu düşünen ebeveynlerin düşük seviyedeki kontrollerinin neden olduğunu belirtmektedir. (Wilson, 1996)

SEMBOLİK ETKİLEŞİM

Amerikan filozof George Herbert Mead (1863-1931) sembolik etkileşimin kurucu babalarından biridir. Mead'e göre, insanlar eylemlere, nesnelere ve olaylara yüklenen anlamlarla hareket eder. İnsanlar, anlamlar aracılığıyla hareket eder.

ANLAMLAR

İnsanların bandaj figürüne yükledikleri anlamlar, onların kişi hakkındaki fikirlerini şekiilendirmektedir.

ROLE GİRMEK

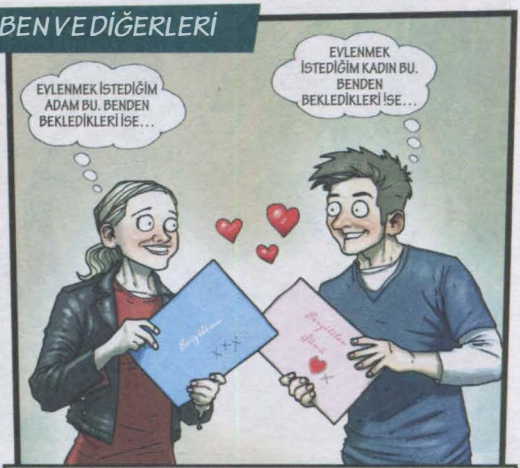
İnsanlar diğerlerinin eylemlerini onların rollerine girerek verilen tepkiyi kendilerini diğer kişinin yerine koyarak yorumlar.

BENLİK

Rol yapma sırasında bireyler kendi dünyalarına göz atma fırsatı yakalar. Benlik duygularını bu şekilde geliştirirler. Benlik, bir çocuğun inandırıcı bir rol yapmaya çalışmasıyla gelişimine başlar.

BEN VE DİĞERLERİ

Kişi, benlik farkındalığıyla hedeflerini belirleyebilir ve eylemlerini yönetebilir ve rol yapma aracılığıyla ile diğerlerinin kendisinden beklediklerinin farkına varır. O artık hem bir birey hem de toplumun bir üyesidir.

ETKİLEŞİM SÜREÇLERİ

AYNA BENLİK

Bir insanın benlik algısı, kısmen diğerlerinin onu nasıl algıladığına bağlı olarak oluşmaktadır. Bu durum ayna benlik olarak bilinir.

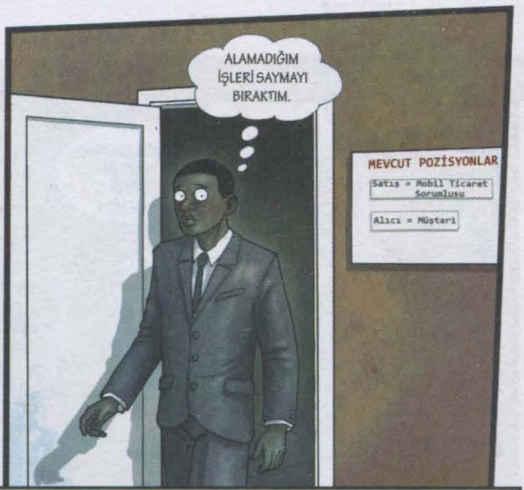
BEKLENTİ ETKİSİ

Bir kişinin ayna benliği "beklenti etkisi" yaratabilir. Kişiler diğerlerinin kendilerini algıladığı şekilde hareket etmeye meyillidir.

ETİKETLEME TEORİSİ

Bir kişinin, diğerlerinin gözünden tanımlanmasına etiketleme denir. Amerikan sosyolog Howard Becker, "sapkın davranış insanların sapkın diyerek etiketlediği davranışlardır," diye belirtmektedir. Becker, polislerin akıllarında davranışlarını etkileyen tipik bir suçlu figürü bulunduğunu belirtir. Etiketler, diğer tüm statülerin önüne geçen baskın bir statü haline gelebilir.

ROL YAPMAK

Erving Goffman *Presentation of Self in Everyday Life* (1959) isimli kitabında toplumsal etkileşimleri tiyatroda rol yapmaya benzetiyor. Rol yapan aktörler gibi farklı durumlarda uygun olan tavrı benimsiyor, gerekli donanımlarımızı ortaya çıkarıyor ve bir izlenim yaratmaya çalışarak performans sergiliyoruz.

PERFORMANS

Uyumlu bir satış temsilcisi rolü oynanıyor.

DONANIMLARI KULLANMAK

Yargıç, avukat ve savcı çeşitli donanımlarla –peruklar, kostümler, kurdeleli belgeler– bir atmosfer yaratıyor.

DONANIMLARI KULLANMAK

Ortamın düzeni, kostüm ve isim...Hepsi izlenime katkı sağlıyor.

İZLENİM YÖNETİMİ

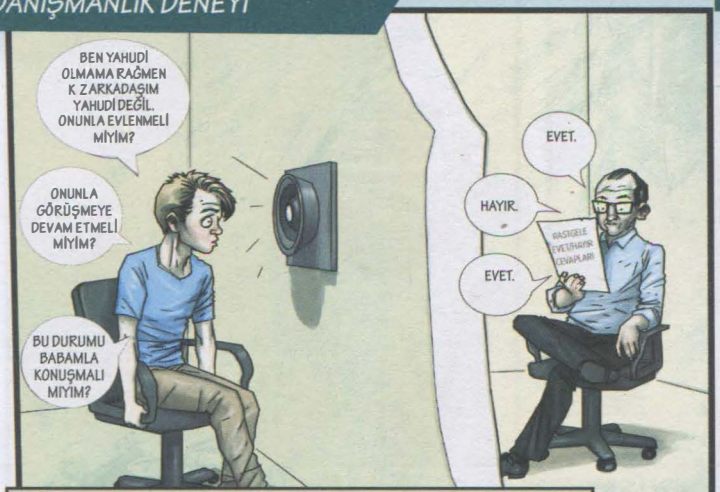

Hastanın açısından bakıldığında bu başarısız bir performanstır.

ETNOMETODOLOJİ

Etnomedoloji, insanların kullandığı yöntemleri inceleyen çalışmalar etnomedolojinin alanına girer. Bu yaklaşım Amerikan sosyolog Harold Garfinkel (1967) tarafından bulunmuştur. Garfinkel'e göre, toplumun üyeleri toplumsal yaşamın mantıklı bir düzeni olduğunu varsayar. Fakat bu düzen ve mantık gerçekte var olmayıp, toplumsal yaşamı bilinir, anlaşılır ve mantıklı kılacak biçimde inşa edilmiş olabilir.

DANIŞMANLIK DENEYİ

Bazı öğrenciler bir üniversitenin psikiyatri bölümünde görevli danışana kişisel sorunlarıyla ilgili sorular yöneltti. Danışan-aktör rastgele evet ya da hayır cevaplarını verdi. Öğrenciler aslında mantık kullanarak verilmeyen bu cevaplardan mantıklı bir düzen kurdu.

BAĞLAMSALLIK

Öğrenciler, cevapları uygun bağlama (psikiyatri bölümü) yerleştirerek mantıklı hale getirir. Bu yönteme bağlamsallık (*indexicality*) denir.

İHLAL DENEYİ

Bir deneyde öğrencilerden kendi evlerinde pansiyonda kalıyormuş gibi davranmaları istendi. Bu normal düzenlerini ihlal ediyordu. Bu durum, insanların beklenen davranış kalıpları ihlal edildiğinde nasıl düzen ve mantık kurma arayışına girdiklerini gösteriyor.

BELGESEL METODU

Davranışlarda anlam aramak, altta yatan bir davranış kalıbını varsaymayı ve durumu bu kalıba göre yorumlamayı içerir (kadın kızının hasta olduğunu düşünüyor). Bu duruma belgesel metodu (*documentary method*) denir.

Fenomenoloji, şeylerin ve olayların kendi başlarına bir anlamları olmadığını belirtir. Olaylar, yalnızca insanların onlara yükledikleri anlamlar aracılığıyla anlam kazanır. J.Maxwell, *Discovering Suicide* isimli çalışmasında bundan bahsetmektedir. Ona göre, intihar yalnızca bir olaya yüklenen bir anlamdır. Keşfedilmeyi bekleyen "gerçek" veya "nesnel" bir intihar vakası yoktur. Dolayısıyla, sosyologların intiharlara ilişkin görevi intihar olarak sınıflandırılan ölümleri ortaya çıkarmaktır.

Atkinson, yargıçların intihar vakalarında sağduyularıyla hareket ettiğini ve akıllarında "tipik bir intihar biyografisi" ile "tipik bir intihar" ölümü sınıflandırmalarının bulunduğunu belirtmektedir. Bir ölüm bu teoriye ne kadar yakın olursa, intihar olarak sınıflandırılma olasılığı o kadar fazladır.

Atkinson, yargıçların düzensiz ve muhtemelen anlamsız olayları düzenli ve anlamlı hale getirdiklerini ifade eder.

FEMİNİZM

Kadını sosyolojinin gündemine getiren feminizmdir. Feministler, kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsizlikleri belirlemiş, bu eşitsizliklere açıklamalar getirmiştir. Aynı zamanda eşitliği getirecek çözüm önerileri sunmuşlardır. Feminist görüşün birçok çeşidi vardır. İşte bunlardan bazıları.

LİBERAL FEMİNİZM

Liberal feministler kadınlar için eşit haklar talep etmiştir. Bunun, yasaların ayrımcılığı yasaklamasıyla mümkün olacağına inanmışlardır. Birleşik Krallık'ta eşit ücret sözleşmesi (*Equal Pay Act*) ve cinsiyet ayrımcılığı sözleşmesiyle (*Sex Discrimination Act*) taleplerinin karşılanması yolunda aşama kaydettiler.

MARKSİST FEMİNİZM

Marksist feministler kapitalizmi kadınlara yapılan zulmün kaynağı olarak görüyor. Kadınların anneler ve ev kadınları olarak karşılığı olmayan emekleri, kapitalistleri hiçbir masrafa sokmadan onlara yeni işçi jenerasyonu sağlıyor.

Kadınlar, işe alınacak ve gerektiği zaman kovulacak yedek işgücü ordusu oluşturur. Kadınların sömürüsü ancak kapitalizmin yerine komünizm geldiğinde sonlanacaktır.

RADİKAL FEMİNİZM

Radikal feministler kadının sömürüsünün nedeninin kadınları sistemli bir şekilde zulme uğratan ataerkillik olduğunu söylüyor. Ataerkilliğin hayatın her alanında, dünyadaki tüm kültürlerde ve tarih boyunca varlığını sürdürdüğünü belirtiyorlar

Aziz Pavlus'a göre ilk dönemdeki Hristiyan inançları.

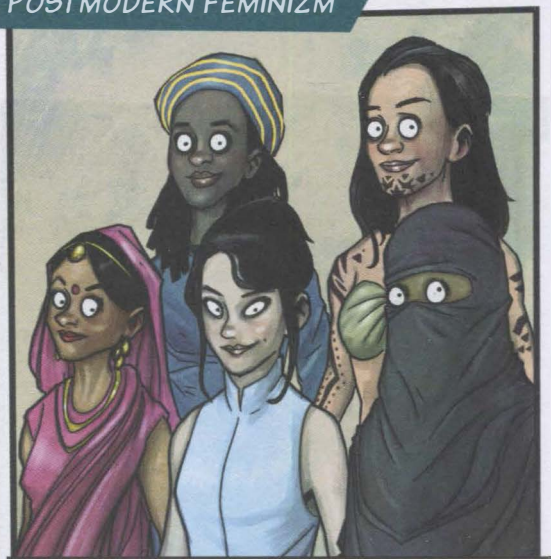
Görsel, George Cruickshank'ın 1847 tarihinden bir çizimine dayanmaktadır. Bazı radikal feministler, erkek baskınlığının güç kullanarak devam ettirildiğini belirtir.

SİYAH FEMİNİZM

Afrika asıllı Amerikalı sosyologlar teorilerin ırk ayrımcılıklarını da hesaba katmaları gerektiğini söylemektedir. Patricia Hill Collins'e göre (1990), "basmakalıp anne figürü, anaerkillik, servet sahipleri ve seksi anneler" siyah kadınları kontrol etmek için kullanılan imajlardan bazılarıdır. Peki, sizce Michelle Obama bu görüşleri değiştirebildi mi?

POSTMODERN FEMİNİZM

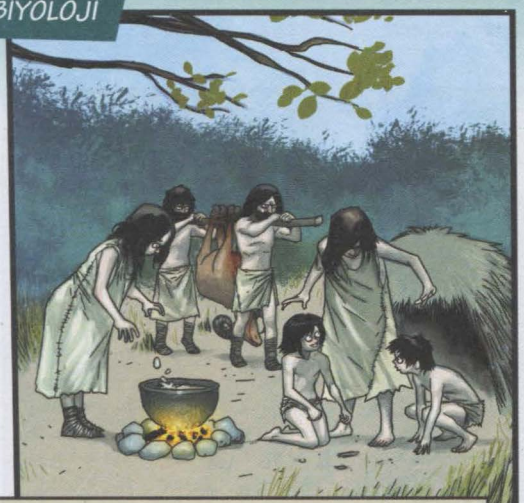

Postmodern feministler, kadınlığın evrensel bir özü bulunmadığını iddia eder. Kadınlar sınıf, kültür, etnik köken, ulus, yaş, din ve cinsel yönelim açısından geniş çapta farklılık gösterir. Tüm bu çeşitlilikleri açıklayabilecek tek bir teori olamaz.

TOPLUMSAL CİNSİYET

Sosyologlar bazen cinsiyet –kadınlar ve erkekler arasındaki biyolojik farklılıklar– ile kadın ve erkek arasındaki kültürel farklılıkları birbirinden ayırır. Bu onları şu soruya yöneltmektedir: erkek ve kadınların toplumsal rollerindeki farklılıklar biyolojik midir, kültürel midir yoksa her ikisinin bileşiminden mi kaynaklanmaktadır?

BİYOLOJİ

George Peter Murdock tarafından 224 tane yerel topluluğun incelenmesi sonucunda, "üstün fiziksel güce" sahip erkeklerin "ağır görevleri" yerine getirdiği, "hamilelik ve bakıcılık gibi fizyolojik yükleri olan kadınların evin yakınında daha hafif görevleri üstlendiği ortaya çıkmıştır.

KÜLTÜR

Afrika'daki birçok geleneksel toplumda kadınlar tarla sürmek, kulübe ve mahzen inşa etmek, su ve odun toplamak gibi ağır görevleri yerine getirir. Bu durum, toplumsal cinsiyet rollerinin biyoloji yerine kültür ile şekillendiğini göstermektedir.

ÜÇÜNCÜ CİNSİYET

Birçok yerli Amerikan kabilesi üçüncü bir cinsiyeti kabul eder. "İki ruhlu" insanlar şüphesiz ki hem erkeğin hem de kadının ruhuyla kutsanmıştır. Resimde, Zuni yerlilerinden iki ruhlu bir kişi olan We'wha gösterilmektedir. (Williams, 1991)

TOPLUMSAL CİNSİYET ÇEŞİTLİLİĞİ

Bazı araştırmacılar kadın/erkek ayrımının erkeksi kadınlar, kadınsı erkekler, transseksüeller, travestiler, biseksüeller, eşcinseller, lezb'iyenlerve heteroseksüellerden oluşan toplumsal cinsiyet çeşitliliğini yansıtmadığını söylemektedir.

MICHEL FOUCAULT

Fransız tarihçi ve filozof Michel Foucault'nun(1926-1984)sosyoloji üzerindeki etkisi büyüktür. Foucault, sosyolojiyi özellikle söylem (*discourse*) düşüncesiyle etkilemiştir. Bir söylem, bilmenin, düşünmenin ve anlamanın bir yoludur. Foucault, kendisini tarihçi olarak görmüş ve söylemleri keşfederek nasıl ortaya çıktıklarını ve yenileriyle nasıl değiştirildiklerini açıklamaya çalışmıştır. Bu ünite, Foucault'nun ilk büyük eseri olan ve "delilik" söylemini inceleyen *Deliliğin Tarihi*'ni ele alarak onun yaklaşımından bir kesit sunmaktadır.

RÖNESANS

Rönesans süresince "delilerin" özel bir içgörüye ve bilgiye sahip oldukları düşünülmüştür. "Masum budalalıklarının" altında "aptalların bilgeliği" saklıdır. Aptallar gemisi sanat ve edebiyatta tekrar tekrar beliren bir temadır. "Delilerin" kasabalardan "aptallar gemisi" ile sürüldüklerini betimlemektedir.

KLASİK ÇAĞ

17.yüzyıl Avrupa'sında deliler hapsedilmeye başladı. Yeni günah tembellik ve aylaklıktı. "Deli" cezalandırılmalı ve çalışmaya zorlanmalıydı. "Delilikleri" artık "aptalların bilgeliği" olarak görülmek yerine "mantık dışı" görülüyordu.

XIV. Louis'in Finans Bakanı olan Jean-Baptiste Colbert. Kral, 1656 yılında, dilenciler, yoksullar, işsizler ve suçlulardan oluşan "delileri" parmaklıklar ardında tutacak *Hospital General*'i yaptırmıştır.

MODERN ÇAĞ

18. yüzyılın sonundan itibaren yeni bir söylem ortaya çıktı. Delilik, medikal gözlem altında tedavi edilmesi gereken bir "zihinsel hastalık" olarak görülmeye başladı. "Zihinsel hastalar" tedavi edilmek amacıyla akıl hastanelerinde kilit altına alındı.

Doktor Philippe Pinel, Paris akıl hastanesindeki "akıl sağlığı yerinde olmayan" kadınların zincirlerinin çıkarılmasını emretmiştir. Zaman zaman "modern psikiyatrinin babası olarak tanınan Pinel, "zihinsel hastalıkların" sınıflandırmasını içeren bir çalışma yayımlamıştır.

ARKEOLOJİ

Foucault, tarihsel yöntemine "bilgi arkeolojisi (*archaeology of knowledge*)" adını vermiştir. Tarihçiler, davranışları anlamak için onları yöneten ve kontrol eden söylemleri ortaya çıkarmalıdır.

GÜÇ

Foucault tarihi kendi söylemlerinin doğruluğunu kabul ettirmeye çalışan gruplar arasındaki bir savaş olarak görür. Kazananlar hatırı sayılır derecede güce sahip olur. Örneğin, psikiyatrların normal ve anormal olanı belirleme gücü vardır.

PIERRE BOURDIEU

Fransız sosyolog Pierre Bourdieu(1930-2002) bir kişinin sınıf sistemindeki pozisyonu yükseldikçe, daha fazla kültürel, sosyal, ekonomik ve sembolik sermayeye sahip olacağını söylemiştir. Kültürel sermaye tavırlar, zevkler, bilgi ve dil becerilerini içerirken, sosyal sermaye sosyal etkileşimleri ifade etmektedir. Ekonomik sermaye, kişinin sahip olduğu gelir ve servet anlamına gelirken, sembolik sermaye sahip olunan statüyü ve prestiji ifade etmektedir.

SERMAYE

Kayda değer sermayeye sahip bir aile: kültürel –sanattan anlamak–, sosyal-yararlı ilişkilere sahip olmak, ekonomik –10 milyon sterlin değerinde bir eve sahip olmak, sembolik– şövalyelik nişanına layık görülmek.

ZİRVEYE GİDEN YOLLAR

Başbakan David Cameron ve Maliye Bakanı George Osborne. Pahalı devlet okullarında okumak için ekonomik sermayelerini kullandılar. Önemli bağlantıların kurulduğu Oxford'da sosyal sermaye biriktirdiler. Kültürel sermayeleri onları Bullingdon Kulübünde iyi bir konuma getirdi. 2010 yılında bakanlar kurulunun üçte ikisi devlet okullarının mezunlarından oluşuyordu. Dolayısıyla, Cameron ve Osborne'nin arkadaşlarını benzer kişiler oluşturuyordu.

Bourdieu'nun fikirleri eğitim üzerine yapılan çalışmalarda etkili olmuştur. Bu bölümde eğitimle ilgili sınıfsal farklılıkları açıklarken Bourdieu'nun fikirlerini kullanacağız.

Bourdieu(1984) eğitimdeki başarının büyük ölçüde çocuğun ilk yıllarında edindiği kültüre bağlı olduğunu iddia etmiştir. Eğitim, "baskın sınıfların" kültürüne dayandığı için, bu sınıfların çocukları da –en fazla kültürel sermaye onlarda olduğu için– genellikle en başarılı olanlardır.

Londra'daki ilkokullarda yapılan bir araştırma, orta sınıf annelerin kendi kültürel ve ekonomik sermayelerini kullanarak çocuklarıyla ilgilendiği ortaya çıkarılmıştır. İşçi sınıfındaki annelere kıyasla, çocuklarına ev ödevlerinde yardımcı olma ve özel ders aldırma olasılıkları daha fazladır. (Reay, 1998)

Orta sınıftan aileler çocukları için okul seçerken çoğunlukla sosyal ve kültürel sermayelerinden yararlanır, öğretmenlerle ve arkadaşlarıyla konuşur ve mevcut olan kanıtları inceler.

Orta sınıf ailelerin devlet okullarındaki çocukları yüksek olasılıkla Oxford ve Cambridge gibi elit üniversiteleri seçer. Kültürel ve sosyal sermayeleri onlara özgüven aşılar, hedeflerini somutlaştırır ve bu seçimi hak ettikleri duygusunu uyandırır. (Reay et al.2005)

Bourdieu eğitimin toplumdaki rolünün toplumsal olanı –"mevcut düzeni ve baskın sınıfların gücü ile ayrıcalıklarını"– yeniden üretmek olduğunu söylemiştir.

POSTMODERN TOPLUM

Bazı sosyologlar 20. yüzyılın ikinci yarısında modern toplumdan postmodern topluma geçtiğimize inanır. Sosyologlara göre, postmodern toplumun bazı özellikleri şunlardır:

ELEKTRONİK MEDYA

Postmodern toplumda elektronik medya etrafımızı sayısız anlam, mesaj ve görselle sarar. Bu çoklu gerçekliklere maruz kalmak hayatı kopuk, bölünmüş, boş ve anlamsız hale getirebilir.

İNANÇ YOKSUNLUĞU

Bilime, tıpa ve teknolojiye olan inanç azalmıştır. Sözde uzmanların nesnelliği, farklı konularda farklı görüşler tarafından sorgulanmaya başlamıştır.

ALTERNATİFLER

Farklı yaşam tarzlarına maruz kalmak mevcut düzendeki inançları zayıflatabilir. New Age dinleri ve alternatif tıp giderek daha popüler hale gelmektedir.

KİMLİKLER

Postmodern toplumda insanlar giderek daha özgür biçimde kendi kimliklerini yaratabilir, duruma göre sahip olduğu birkaç kimlikten birini ortaya koyabilir.

GERÇEKLİK VE YANILSAMA

Las Vegas'taki, New York, Paris ve El-Uksur temalı oteller. Fransız filozof Jean Baudrillard'a göre (1994), postmodern toplumda gerçeklik ve yanılsama arasında çizgi belirsizleşmiştir. Yanılsamanın gerçek olduğu ve simülasyonların özgün olanın yerine geçtiği bir "hipergerçeklik" dünyasında yaşıyoruz.

BEALE CADDESİ

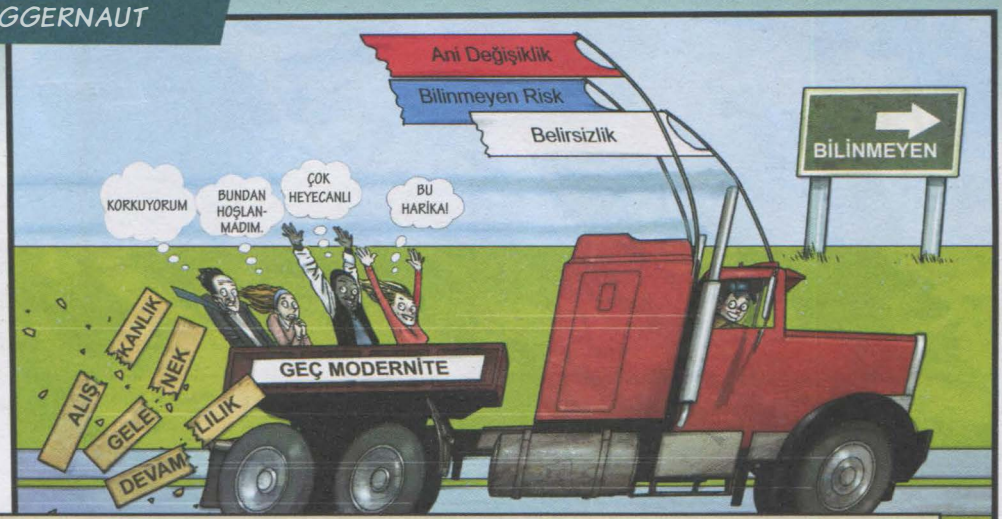

"Blues'in beşiği" olan Memphis'teki Beale Caddesi. Zirvedeki günlerinden 50 sene sonrasında turistler için yeniden yaratılmıştır. Siyahların bölgelerindeki Blues sona ermiştir, barlardan yükselen müzik blues'e benzer bir müziktir ve çok az derinliği bulunması, aynı zamanda bir simülasyondan ibaret düşük kaliteli bir kopya olması nedeniyle "hipergerçeklik" olarak görülebilir.

GEÇ MODERNİTE

Bazı sosyologlar postmodern toplum üzerine düşünmüş ve toplumun yepyeni bir çağa değil, ancak modern toplumun daha sonraki bir aşamasına geçtiğini öne sürmüştür. İngiliz sosyolog Anthony Giddens (1991,2009) bu görüşü benimseyerek geç modernite döneminde yaşadığımızı belirtmiştir.

JUGGERNAUT

Giddens geç moderniteyi hızlı değişimlerin yaşandığı bir dönem olarak görür. Geç modernite bir *juggernaut*, yani belli bir dereceye kadar bizim sürdüğümüz ancak kontrolümüzün dışına çıkma tehlikesi olan muazzam güçteki firari bir motor gibidir.

DÜŞÜNÜMSEL BENLİK

Hızlı değişimlerin yaşandığı geç modernite toplumunda, kimliğin etrafındaki sınırlar belirsizleşmiştir. Bunun sonucunda benlik giderek daha düşünümsel –üzerine düşünülecek, değiştirilecek ve hatta şekillendirilecek bir şey– hale gelmiştir. Örneğin, beslenme düzenine dikkat ederek, egzersiz yaparak, dövme yaptırarak, pirsing takıp kozmetik ameliyatlar geçirerek, farklı saç stilleri kullanıp farklı kıyafetler giyerek görünüşümüzü değiştiririz ve vücudumuz benliğimizin görünürdeki taşıyıcısı haline gelir. Tüm bunlar için uzmanlara giderek daha fazla bağımlı hale geliyoruz.

TOPLUMSAL DÜŞÜNÜMSELLİK

Gelenek ve görenekler davranışı yönetmediğinde, insanlar sosyal yönden düşünümselleşir. Toplumun ve kendi durumlarının üzerine düşünür, kendi davranışları ve kararlarını sorgular ve alternatifler arasından seçim yapar.

TUTKULU AŞK

Giddens, günümüzdeki ilişkilerin partnerlerin ihtiyaçlarını ve endişelerini derin ve duygusal bir yakınlıkta açığa vurduğu tutkulu ilişkilere giderek daha bağlı hale geldiğini öne sürer. Tutku sona erdiğinde, ilişki yüksek ihtimalle sonlanacaktır.

RİSK VE GÜVEN

Geç modernite ile gelen finansal kriz, iklim değişimleri ve nükleer felaket gibi risklerin farkındayız. Geç modernitedeki güven, bu konularla ilgilenen bilmediğimiz ve tanışmadığımız insanların çalıştığı kurumlara güvenmeyi içeriyor. Giddens'a göre bu tarz bir güven, "üzerine düşünülecek ve değerlendirme yapılacak" bir ortam yaratır.

İKİNCİ MODERNİTE

Alman sosyolog Ulrich Beck(1992-2001) modernitenin yeni bir aşamasına geçtiğimizi ifade eder. Bu aşamanın ikinci *modernite* olduğunu söyler. Bu dönemi belirleyen başlıca özellikler risk ve bireyselleşmedir.

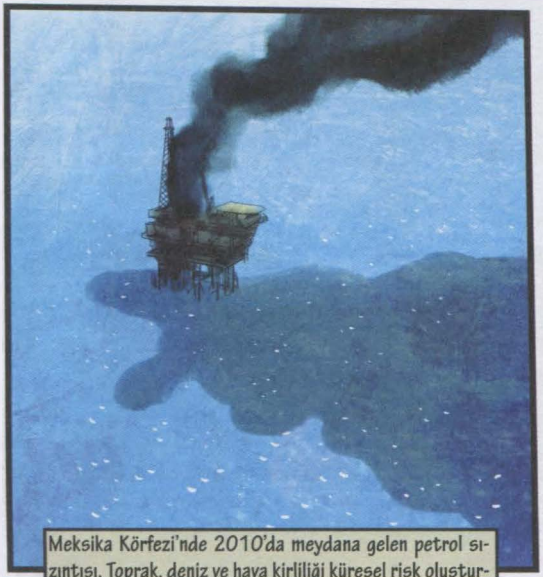
RİSK TOPLUMU

İşlenmiş gıdalar temel bir risk faktörüdür. Obeziteye ve sağlık problemlerine yol açabilir.

1986'da Çernobil'de patlayan nükleer güç istasyonunun ardından gerçekleşen bir radyasyon kontrolü. Radyoaktifbulut Birleşik Krallık'ın üzerinden geçmiştir.

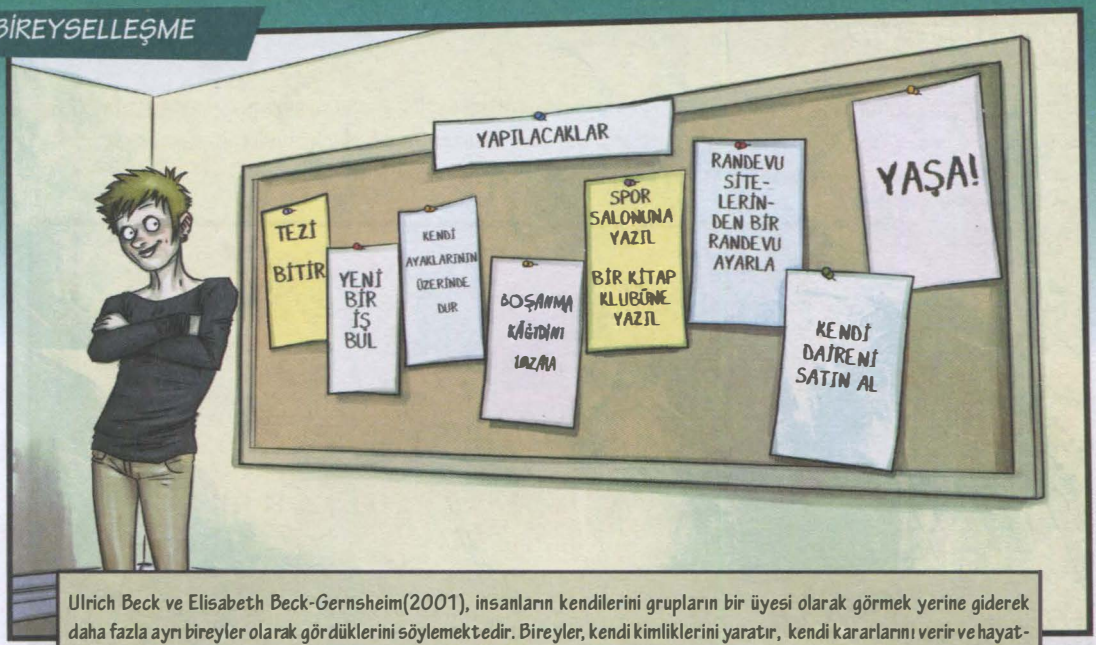

Meksika Körfezi'nde 2010'da meydana gelen petrol sızıntısı. Toprak, deniz ve hava kirliliği küresel risk oluşturmaktadır.

İkinci modernitede işgücü piyasası iş değişimleri, kısa dönemli sözleşmeler ve daha sık yapılan eğitimlerle giderek düzensizleşmektedir. İlişkiler artan boşanma ve ayrılma oranlarıyla daha hassaslaşmış, risk ve belirsizlik hayatı tanımlar hale gelmiştir.

BİREYSELLEŞME

Ulrich Beck ve Elisabeth Beck-Gernsheim(2001), insanların kendilerini grupların bir üyesi olarak görmek yerine giderek daha fazla ayrı bireyler olarak gördüklerini söylemektedir. Bireyler, kendi kimliklerini yaratır, kendi kararlarını verir ve hayatlarının kontrolünün kendilerinde olduğunu söyler. Kadınlar bu bireyselleşme sürecinin ön cephelerinde yer alır.

ÖZGECİ BİREYSELLİK

İkinci modernite kişinin kendisinin önce geldiği bir toplum değildir. Yaşamak için özgeci bireyselliğe (*altruistic individualism*) –bireyselliği korurken aynı zamanda diğerlerinin iyiliğini düşünmek– ihtiyaç vardır.

DAYANIŞMACI BİREYSELLİK

İnsanlar, kişiliksizleşen ve belirsizleşen toplumumuzda aşka dayanan ilişkileri bir sığınak olarak görüyor. Aşkın, başarılı olması için dayanışmacı bireysellik –beraber çalışarak ortak bir hayat yaşamak– üzerine kurulması gerekiyor. Fakat bu durum çatışmalara ve ilişkilerin bitmesine yol açabiliyor.

AKIŞKAN MODERNİTE

Leeds ve Varşova Üniversite'lerinin sosyoloji bölümünde öğretim üyeliği yapan Zygmunt Bauman modernitenin en son aşamasına akışkan modernite ismini vermektedir. Sıvı, akışkan ve esnek bir moderniteden bahsetmektedir. Akışkan modernitede, "değişim tek süreklilik ve belirsizlik tek kesinliktir."

AKIŞKAN TOPLUM

Bauman (2012), akışkan modernite koşulları arasında yaşamayı, mayın bölgesinde yürümeye benzetiyor: "Herkes, her an bir patlama gerçekleşebileceğini biliyor." İlişkiler hassas ve kırılgan, işler çoğu zaman geçici ve güvenilmez Akışkan modernitede hiçbir şey kesin değil.

İŞ

Akışkan modernitede, çalışma hayatı güvensizliklerle doludur. Kısa dönemli sözleşmeler, süresiz sözleşmeler, işgüzarlıklar ve kendini tekrar eden eğitimler yaygınlaşmaktadır.

KİMLİK

Modernite'nin ilk zamanlarında insanların kimliği geniş ölçüde toplumsal cinsiyetleri, meslekleri ve sınıfları ile belirleniyordu. Akışkan modernite insanlara kendi kimliklerini yaratma özgürlüğü veren bireyselleşmeyi ortaya çıkardı.

AKIŞKAN AŞK

Bauman(2003), akışkan modernitede çiftler arasındaki bağın kırılgan olduğunu, bireysel özgürlük ile güven ihtiyacı arasında bir çatışma yaşandığını öne sürüyor.Bu durum, partnerler arasındaki bağların ilişkileri kendilerini tatmin etmemeye başladığında çok az bir gecikmeyle koparılabilmesi için zayıf olması gerektiği anlamına gelir. Tüm bunların sonucunda "yan cebe koyulan ilişkilerde" –insanlar gerektiği takdirde partnerlerini ceplerinden çekip çıkarabilir– birbirlerine karşı mesafeli duran çiftler ortaya çıkar.

KENDİNİ SUÇLAMAK

Bireyselleşme, kimliklerin özgürce yaratılabildiği ancak bireylerin kendilerini suçlamasına neden olabilen karışık bir olgudur. Özellikle yoksul ve güçsüz olanlar, bir işin veya partnerin kaybedilmesi durumunda kendini suçlayabilir; "kırık, sevgisiz ve umutsuz" bir hayat ortaya çıkabilir.

BİREYSELLEŞME

Bireyselleşme akışkan modernitenin merkezindedir. İnsanlar, diğer vatandaşlarla beraber çalışmak yerine hayatlarının ayrı bireyler olarak tek başına göğüs gerilmesi gereken risklerle dolu olduğunu düşünür. Madalyonun öteki yüzeyinde ise vatandaşlık kavramı aşınmakta ve yavaşça parçalanmaktadır.

KÜRESELLEŞME

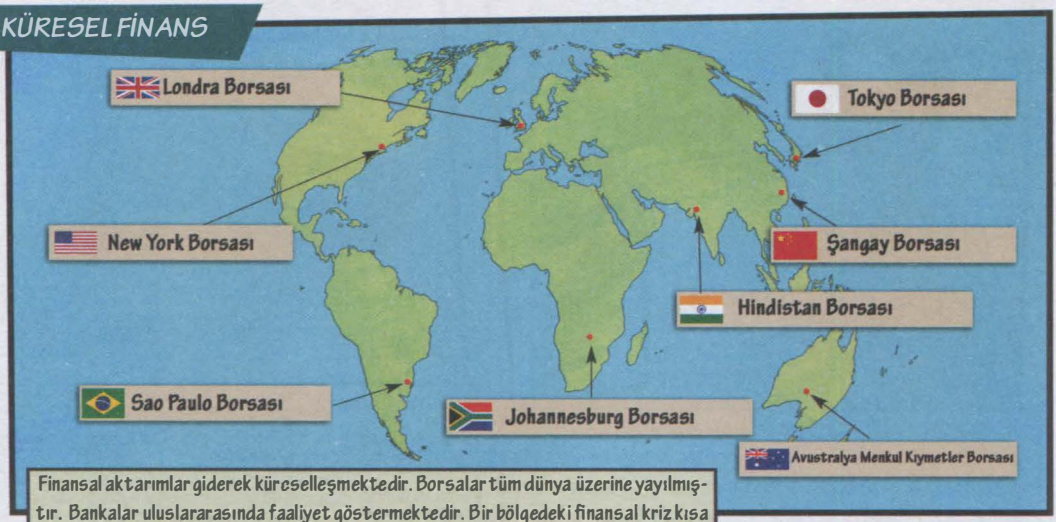
Toplumların giderek birbiriyle daha bağlantılı hale geldiği sürece küreselleşme denir. Bu bağlantıların sonucunda dünyanın bir noktasında meydana gelen olayların diğer noktalar üzerindeki etkileri giderek artmaktadır. Giddens (2009), küreselleşmenin dünyadaki politik, sosyal, kültürel ve ekonomik faktörleri bir araya getirdiğini söylemektedir.

ÇOK ULUSLU ŞİRKETLER

Birden fazla ülkede mal üreten ve hizmet sağlayan şirketlere çok uluslu şirketler denir. Çok uluslu şirketlere örnek olarak Sony, BP, Apple, Ford, HSBC ve Nestlé verilebilir. Küresel ticaretin üçte ikisinden fazlasını çok uluslu şirketler gerçekleştirir ve üretimleri, istihdamları, pazarlama ve finansal kararları küresel yaklaşımlar üzerine kuruludur.

KÜRESEL FİNANS

Finansal aktarımlar giderek küreselleşmektedir. Borsalar tüm dünya üzerine yayılmıştır. Bankalar uluslararasında faaliyet göstermektedir. Bir bölgedeki finansal kriz kısa sürede tüm dünyaya yayılabilir.

POLİTİK KÜRESELLEŞME

Birleşmiş Milletler, barışı, daha iyi yaşam koşullarını ve insan haklarını destekler (193 üye devlet bulunur).

Dünya Bankası kredi ve tavsiye imkânı sunar ve yoksulluktan arındırılmış bir dünyaya ulaşmayı hedefler (188 üye devlet bulunur).

Avrupa Birliği ekonomik ve politik bir ortaklıktır (28 üye devlet vardır).

Uluslararası Para Fonu, bir Birleşmiş Milletler kuruluşudur. Üye ülkelere ekonomik destek sağlar, tavsiyeler verir.

Afrika Birliği, Afrika ulusları arasında dayanışmayı destekler

Arap Birliği, üye ülkeleri birbirine yakınlaştırmayı ve çıkarlarını korumayı hedefler.

Giderek daha fazla ülke bölgesel ve dünya çapındaki organizasyonların üyeleri olmaktadır.

KÜLTÜREL KÜRESELLEŞME

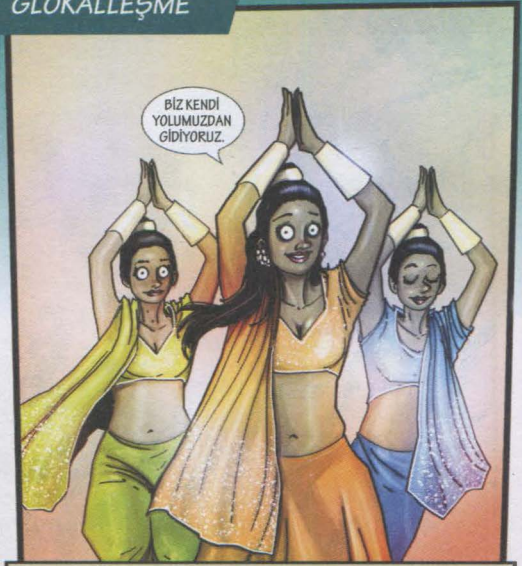
Müziğin, filmlerin ve modanın dünyanın her yanından tüketicileri bulunmaktadır.

KÜLTÜREL EMPERYALİZM

Bazı araştırmacılar küreselleşmeyi kültürel emperyalizm olarak görür. Buna göre, Batı, kendi kültürünü dünyanın geri kalanına dayatmakta ve yerel kültürleri ortadan kaldırmaktadır.

GLOKALLEŞME

Bazı araştırmacılar, küresel (global) olan ile yerel (lokal) olanın bir araya gelmesi sonucu oluşan kültür karışımının yepyeni bir şey yarattığı glokalleşme sürecinden bahsetmektedir. Bu karışımlara örnek olarak, Bollywood müzikalleri, Çin tacoları ve Japon rap müziği verilebilir.

KÜRESEL RİSK TOPLUMU

Ulrich Beck'e göre, günümüzdeki risklerin birçoğu küreseldir ve bu risklerle yalnızca küresel organizasyonlar aracılığıyla mücadele edilebilir. Bu riskler arasında kirlilik, küresel ısınma ve balıkçılıkta aşırı avlanma yer alır.

GELENEKTEN KOPMA

Mısır'da 30 yıllık diktatörlüğün 2011'de sona ermesiyle düzenlenen demokrasi gösterileri. Giddens küreselleşmenin alternatif görüşler sunarak mevcut düzenlere meydan okuduğunu öne sürer. Bunun sonucunda ortaya çıkan durum *geleneksizleşmedir.*

AĞ TOPLUMU

İspanya'da doğan Manuel Castells dünyadaki çeşitli üniversitelerde eğitim verdi. Castells, günümüzde yeni bir toplumda –ağ toplumu– yaşadığımıza inanıyor. Sosyal ağlar her zaman mevcuttu. Fakat bu ağlar günümüzde bilgi sistemleri ve internet aracılığıyla dönüşüme uğradı. "Dijital ağlar sınır tanımaz olup küreseldir. Dolayısıyla, ağ toplumu küresel bir toplumdur." (Castells, 2004)

KÜRESEL EKONOMİ

Yeni ekonomi sermayenin, yönetimin ve bilginin küresel ağları etrafında örgütlenir. Teknolojiye olan erişim, üretimin ve rekabetçiliğin merkezine yerleşmiştir. Bu ağlar, ışık hızında çalışan bilgi teknolojileriyle faaliyetlerini sürdürür. (Castells, 2000)

Afganistan'da yetiştirilen afyon çiçekleri.

Uyuşturucudan elde edilen paralar yasal bir kaynaktan geliyormuş gibi görünmesi için aklanır.

Küresel ekonomik ağların merkezinde olanlar zenginleşirken, bu ağların dışında tutulanlar yoksullaşır. Böylece zengin ile yoksulun arasındaki boşluk genişler. Yoksul kesimden giderek daha fazla insan küresel suç ağlarına –örneğin, afyon ve koka yetiştiriciliği, kaçakçılar, mahalle çeteleri, uyuşturucu çetelerinin liderleri– çekilmektedir.

TOPLUMSAL HAREKETLER

Manuel Castells, *İsyan ve Umut Ağları: İnternet Çağında Toplumsal Hareketler* isimli kitabında internetin ve kablosuz iletişimin yakın zamanda gerçekleşen toplumsal hareketlerde çok önemli bir rol oynadığını belirtiyor. Bu teknolojiler, protesto ağlarının yaratılmasına ve örgütlenmesine yardımcı olmuş, güçlüye meydan okumuş ve daha iyi bir insanlık için korkuyu öfkeye, öfkeyi umuda çevirmiştir.

TUNUS DEVRİMİ

Mohamed Bouazizi, 2010'un Aralık ayında Tunus'un küçük bir şehrinde polis teşkilatındaki yozlaşmaya karşı yapılan bir protestoda kendini ateşe vermiştir. Bunun ardından yapılan gösteriler videoya kaydedilmiş ve internete koyulmuştur. Böylece dik tatörlüğü deviren Tunus devrimi başlamıştır. Gösterileri halka ulaştırmak ve örgütlemek için yoğun bir şekilde Twitter, Facebook ve Youtube'tan yararlanılmıştır.

WALL STREET'İ DOLDUR

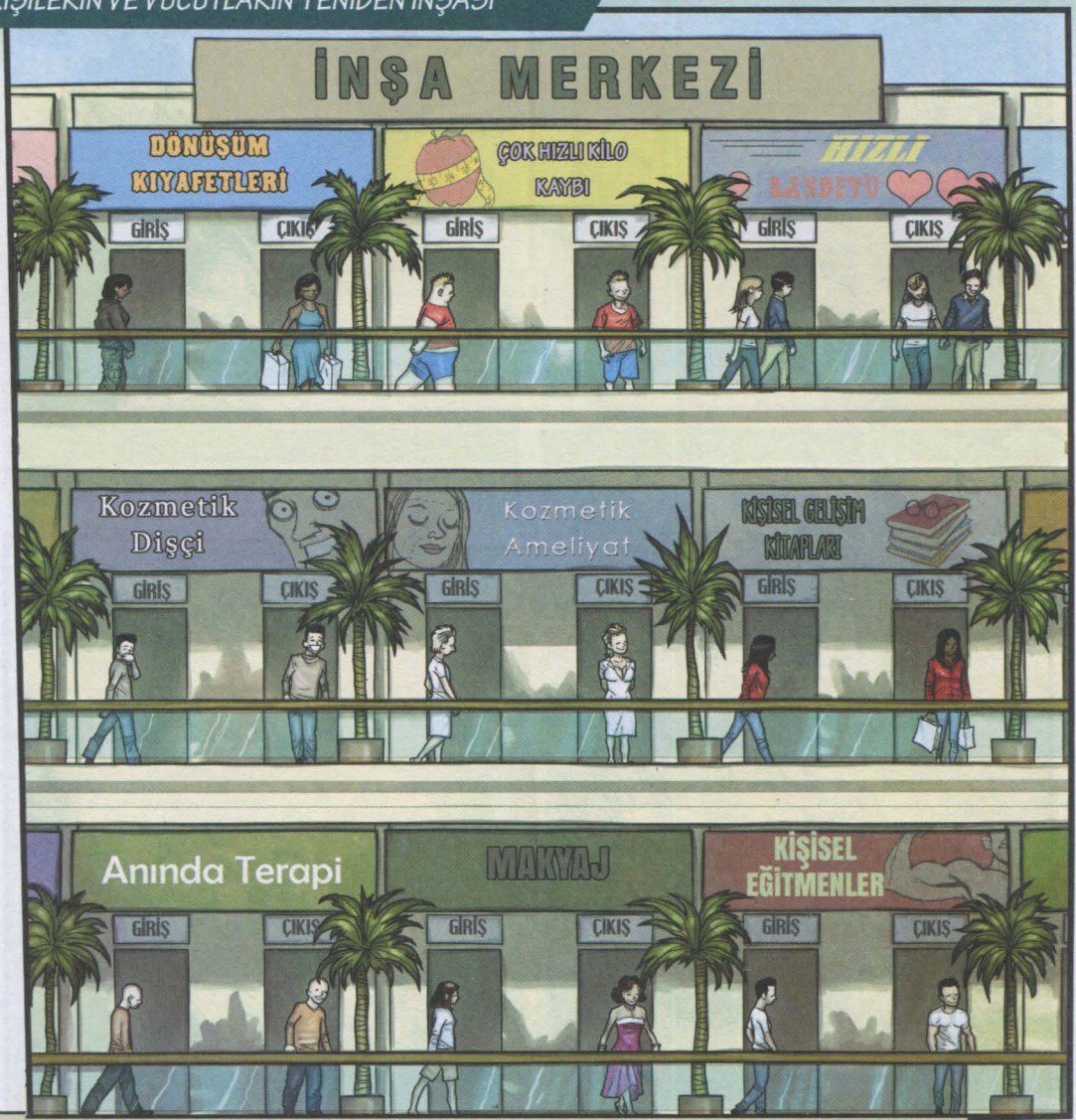

2011 yılında 20.000 kişi kurumsal açgözlülüğü ve görevini kötüye kullananları protesto etmek amacıyla New York'un finansal bölgesi olan Wall Street'i doldurdu. Yüz binlerce kişi evlerinden oldu ve finansal sistem çöküşün eşiğine geldi. Bu öfke, Birleşik Devletler'i yerle bir etti. Tohumları internette atılan yeni bir sosyal ağ ortaya çıktı. Birçoğunun kendi internet sitesi bulunan protesto kampları Birleşik Devletler'in sınırlarının dışına taştı. İnsanları harekete geçirmek, örgütlemek, fotoğraf ve video çekmek için cep telefonları, Facebook ve Twitter kullanıldı.

"YENİDEN İNŞA" TOPLUMU

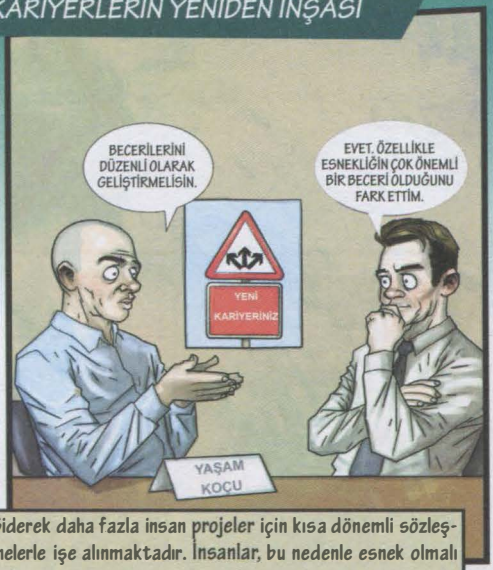
Profesör Anthony Elliott, *Reinvention* (2013) isimli çalışmasında "yeniden inşa" toplumunun bir resmini çiziyor. İnsanların, vücutların, kariyerlerin, kurumların, sosyal ağların, mekânların yeniden inşasını geniş çaplı ve giderek artan bir eğilim olarak görüyor. Elliott, bu sürecin geniş ölçüde küreselleşme –sürekli yenilik ve değişim talep eden küresel ekonomi aracılığıyla– ile yönetildiğini belirtmektedir. Elliott'a göre, "küreselleşme, sonsuz yeniden inşaya neden olur."

KİŞİLERİN VE VÜCUTLARIN YENİDEN İNŞASI

Küresel ekonomi "esneklik, uyumluluk ve dönüşüm" talep eder. Bu talepler kişisel –benlik kavramı ve ilişkiler– düzeye kadar ulaşır. Bunun sonucu ise "benliğin yeniden inşası ve yaratılışıdır."

KARİYERLERİN YENİDEN İNŞASI

Giderek daha fazla insan projeler için kısa dönemli sözleşmelerle işe alınmaktadır. İnsanlar, bu nedenle esnek olmalı ve kendilerini yeniden yaratmalıdır; yeni beceriler öğrenmeli, "değişimi kucaklamaya" hazır olmalı ve sürekli değişen işgücü piyasasına ayak uydurmalıdır.

KURUMLARIN YENİDEN İNŞASI

Küresel ekonomi giderek daha rekabetçi, değişken ve dalgalanan bir hal almaktadır. Bu durum kurumların kendilerini sürekli yeniden tasarlamaları, yeniden marka oluşturmaları, yeniden bütçe oluşturmaları ve iş uygulamalarını yeniden yapılandırmalarını gerektirmektedir.

MEKÂNLARIN YENİDEN İNŞASI

Elliott'a göre günümüzde yeniden inşa edilenler en büyüğüne, en iyisine, en parlağına ve her şeyin en yenisine sahip olmayı takıntı haline getirmiş bir kültürü yansıtmaktadır. Bunun başlıca örneklerinden biri anıtsal mimarisi, aşırı tüketime yönelik devasa alışveriş merkezleri, savurgan otelleri ve büyük yatırımların yapıldığı spor ve eğlence organizasyonlarıyla Dubai'dir.

SAĞDUYU

Amerikan askerleri üzerine yapılan geniş ölçekli bir araştırma, bariz olan durumlardan bahsetmesi nedeniyle eleştirilmiştir. Paul Lazarsfeld, zamanında çok bariz ve sağduyuya dayanır gibi görünen birtakım söylemler ortaya atmıştır. Fakat, araştırma sonunda elde edilen bulgular bu söylemlerin tam tersini işaret etmiştir.

Sağduyu: Güneydeki sıcak eyaletlerden gelen askerler, kuzeyden gelenlere kıyasla Güney Pasifik'in sıcağıyla daha iyi baş etmektedir.
Yanlış, aralarında bir fark yoktur.

Sağduyu: Askerler savaş sırasında evlerine gitmeye daha heveslidir.
Yanlış, savaş bittikten sonra evlerine gitmek için daha hevesli olurlar.

Sağduyu: Daha iyi eğitimli askerler daha az eğitimlilere göre daha çok psikolojik sorun yaşar
Yanlış, daha az eğitimliler daha çok sorun yaşar.

Sağduyu (1949'da): Beyaz askerlerin siyah askerlere göre terfi isteği daha fazladır.
Yanlış, siyah askerlerin terfi isteği dahafazladır.

Araştırma Yöntemleri

Araştırmanın ilk adımında hangi konu üzerinde çalışılacağı düşünülür ve bilgi toplamak için hangi yöntemlerden yararlanılacağına karar verilir.

Sosyologlar onları ilgilendiren ve önemli olduğunu düşündükleri bir araştırma konusu seçer.

Araştırmacılar, çoğu zaman seçtikleri konu hakkında daha önce yapılan çalışmaları okuyarak işe başlar.

Jamie Oliver'ın sağlıklı yemeklerini servis eden okullar üzerinde yapılan araştırma, ilkokul çağındakilerin test sonuçlarında iyileşme olduğunu ve hastalık kaynaklı devamsızlıkların %15 oranında azaldığını gösterdi. (Belot and James, 2009)

British Sociological Association*'un etik yönetmeliği insanların araştırmaya katıldıklarına dair bilgilendirilmeleri gerektiğini belirtir.

*ç.n. (İngiliz Sosyoloji Derneği)

Yemekhane çalışanlarının arasına katılıp çocukları gözlemleyeceğim.

Okul aşçısıyla, baş öğretmen ile ve bölgedeki okullarda çıkan yemeklerin denetlenmesinden sorumlu kişiyle mülakat yapacağım.

7-11 yaş grubuna uygun basit bir anket hazırlayacağım.

Ailelerden bazılarını okul yemekleriyle ilgili konuşmaya ikna edeceğim.

KONU SEÇERKEN

Bir araştırma konusu çok farklı nedenlerle seçilebilir. İşte bu nedenlerden bazıları:

DEĞERLER

Bir feminist olan Ann Oakley,1960'larda kadınların yaşadığı sorunları gündeme getirmek için çabaladı. Erkek iş arkadaşları, ev işleri gibi "önemsiz" bir konuyu çalışması karşısında şaşkınlığa uğradı.

AHLAK

Peter Townsend (1928-2009)'i harekete geçiren, ahlaki inançlarıdır. 50 yıldan uzun bir zaman boyunca yoksulluk üzerinde araştırma yapmış ve yoksullar için kampanyalar yürütmüştür.

SORUNLAR

Zamanın sorunları konu seçimine etki eder. Günümüzde yaşadığımız küreselleşme sorunu bu sorunların bir örneğidir.

FON

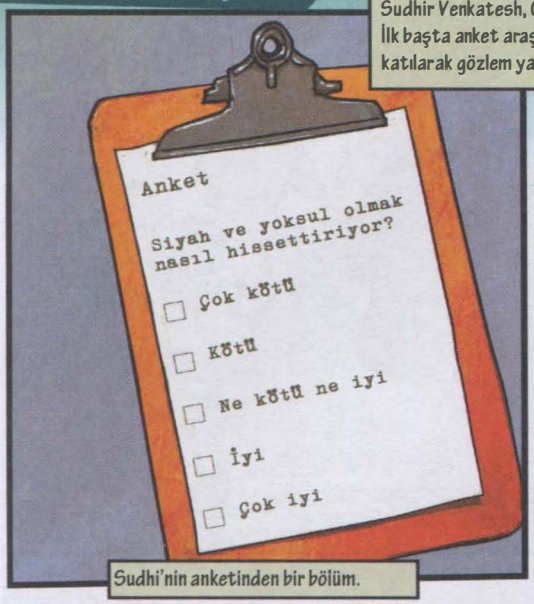
Araştırma konusu seçiminde finansman kuruluşlarının öncelikleri etkili olabilir.

KATILIMCI GÖZLEM

Araştırmacının araştırdığı kişilerin yaptığı aktivitelere katılmasını içeren araştırma yöntemine katılımcı gözlem denir.

BERABER VAKİT GEÇİRMEK

Sudhir Venkatesh, Chicago'da ot satan Afrikalı-Amerikalı çete Black Kings'i araştırdı. İlk başta anket araştırmasından yararlanmak istese de çok geçmeden çetenin arasına katılarak gözlem yapmaya karar verdi.

Sudhi'nin anketinden bir bölüm.

Sudhir anketindeki ilk soruyu çeteye yöneltiyor.

Çete lideri JT Sudhir'e tavsiye veriyor.

"JT'nin tavsiyesini dinledim ve çeteyle vakit geçirmeye başladım. Mülakat sorularından hoşlanmadılar. Muhtemelen polislerden ve sosyal hizmet görevlilerinden aynı soruları duymaktan bıktılar. Bu yüzden konuştuğumda yalnızca havadan sudan konuştum. Genellikle, oldukça az konuştum."

GRUBA GİRMEK

Katılımcı gözlem yönteminin getirdiği zorluklardan biri gruba girmeye hak kazanmaktır.

NORMAL DAVRANMAK

Araştırmacılar, insanları normal davranışlarıyla gözlemlemek ister. Dolayısıyla, gözlemlediklerini etkilememek adına ellerinden geleni yaparlar. Bu durum, İngiltere'nin kuzeyindeki bir erkek ortaokulundaki öğretmenler ile öğrencileri araştıran David Hargreaves'in çalışmasında görülebilir. Hargreaves, araştırması için sınıfta en arkaya oturmuş ve olan biteni gözlemlemiştir.

KÖŞEBAŞI TOPLUMU

William Foote Whyte, 1937 yılında başlayarak 3,5 yıl boyunca Boston'daki İtalyan asıllı bir Amerikan çetesini katılımcı gözlem yöntemiyle araştırmıştır. Bu klasik çalışma *Street Corner Society* veya *Köşebaşı Toplumu* olarak bilinir.

"Oturup dinlemeye devam ettikçe bir mülakat esnasında nasıl sorabileceğimi kestiremediğim soruların cevaplarını öğrendim." (Whyte, 1943)

"Kumarbazın ağzı açık kaldı. Bana ters ters bakmaya başladı. Gecenin geri kalanında oldukça rahatsız hissettim."

Ertesi gün çete lideri Doc bana şöyle dedi: "Neyin, neden nasıl ve ne zaman olduğunu araştırırken daha sakin kalman gerek Bill. Bu şekilde sorduğunda seni susturmaya çalışacaklar."

Doc çalışırken Bill'in yakınında olurdu. "Artık bir şey yaparken Bill Whyte bununla ilgili ne bilmek ister ve bu durumu nasıl açıklayabilirim diye düşünmem gerekiyor. Eskiden içgüdülerimle hareket ederdim."

YERİNDE GÖZLEM

Katılımcı gözlemciler, insanların günlük hayatlarında neler yaptıklarını gözlemler ve onların deneyimlerini, farklı durumlarda nasıl davranışlar sergilediklerini anlamlandırmaya çalışırlar.

HİLE YAPMAK

Jason Ditton (1977), işçilerin nasıl kurnazlıklar yaptığını ve bunları nasıl değerlendirdiklerini gözlemlemek için bir yıldan uzun süre boyunca bir ekmek fırınında çalıştı.

Bu numaralar suçtan çok "yan haklar" olarak görülüyor.

Satışçılar, ekmek çalmalarını ve müşterilerden fazla para almalarını gerekçelendiriyorlar.

ERKEKSİ KUSURLAR

Elliot Liebow(1967) 1,5 yıl boyunca Washington D.C.'de yaşayan Afrikalı-Amerikalı erkekleri gözlemledi. Erkekler ya sosyal hizmetlerde ya da düşük maaşlı işlerde çalışıyordu. Gelirleri ailelerini geçindirecek yeterlilikte değildi. Çoğunun evliliği başarısızlıkla sonuçlandı.

"Eş olarak başarısız olmak bir erkek olmakla açıklanıyor. "Erkeksi kusurlar" ile bö bürlenmek öz saygılarını yenilemelerine yardımcı oluyor ancak yıkılan bir evliliğin acısının dışa vurulmasını her zaman engelleyemiyor."

ETNOGRAFYA

Bir grup insanın yaşam biçimini inceleyen çalışma alanına etnografya denir. Dünyayı, araştırılan insanların bakış açısıyla görmek amaçlanır. Etnograflar bunu yapmanın en iyi yolunun, katılımcı gözlem yöntemini temel araştırma yöntemi olarak kullanarak, günlük yaşamın içine girmek olduğunu söyler.

Etnografya'nın kurucu babalarından biri Bronislaw Malinowski'dir(1884-1942). İki yıl boyunca Pasifik Okyanusu'nun batısındaki Trobriand kabilesiyle yaşamıştır.

Etnografya'nın amacı "yerlilerin bakış açısını anlamak... dünyayı onların gözünden görebilmektir." (Malinowski.1922)

Kabiledeki erkekler yaşamlarının yarısını bahçe işleriyle uğraşarak geçirir. Bahçe büyücüsü ekinlerin büyümesi için seremoniler düzenler.

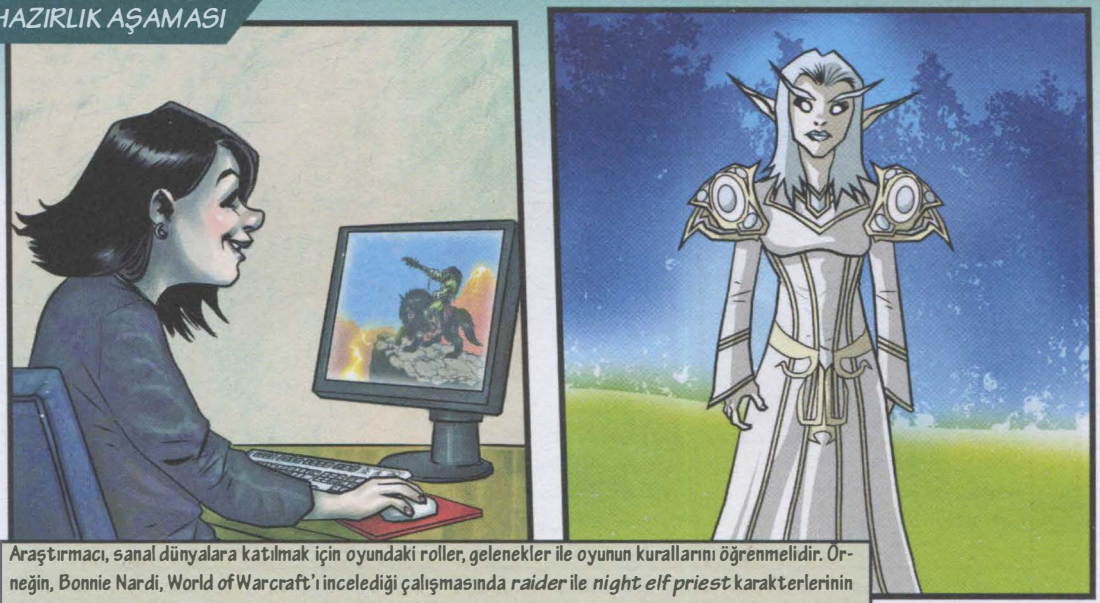

Hasat zamanı geldiğinde erkekler mahsullerini sergiler. İnsanlar bir bahçeden diğerine yürüyerek en iyi mahsulleri belirler ve en iyi bahçıvanları onurlandırır.

ÇEVRİMİÇİ KATILIMCILIK

Second Life, World of Warcraft, Dreamscape ve EverQuest gibi sanal dünyalar, insanların katıldığı çevrimiçi dünyalardır. Katılımcı gözlem yöntemi, bu dünyaları incelemek adına önemli bir araştırma yöntemidir.

HAZIRLIK AŞAMASI

Araştırmacı, sanal dünyalara katılmak için oyundaki roller, gelenekler ile oyunun kurallarını öğrenmelidir. Örneğin, Bonnie Nardi, World of Warcraft'ı incelediği çalışmasında *raider* ile *night elf priest* karakterlerinin rollerini öğrenmek zorundaydı(Boellstorff vd, 2012).

ÇEVRİMİÇİ İLETİŞİM

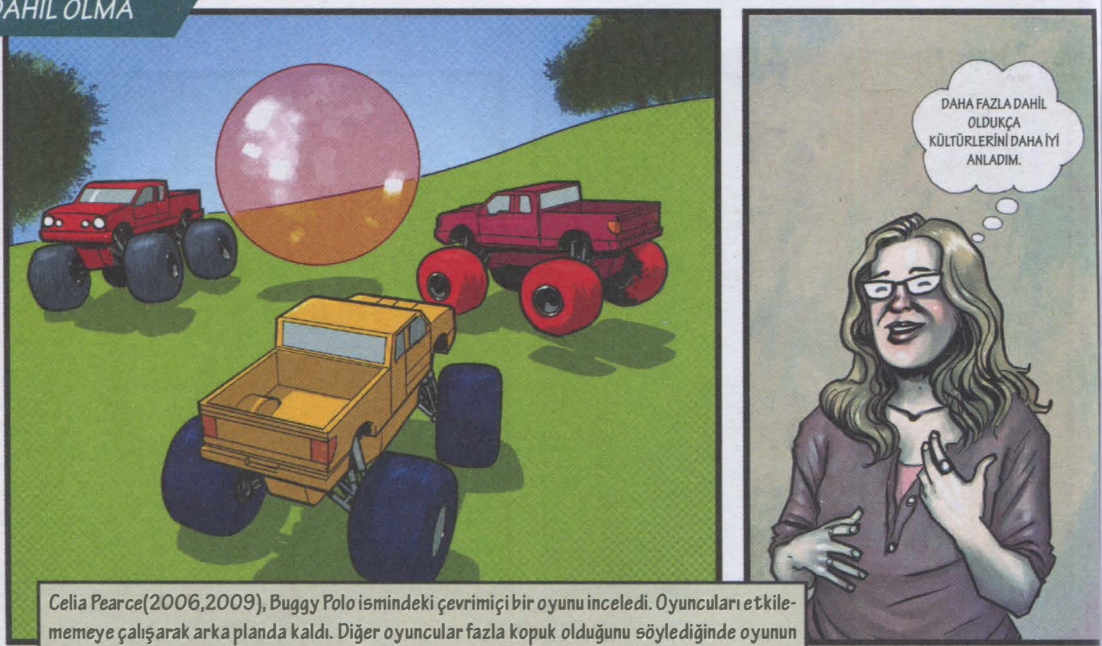
Sanal dünyaları katılımcı gözlem yöntemiyle incelemek sıklıkla diğer oyuncularla çevrimiçi iletişim kurmayı içerir. Bu durum Tom Boellstorff'un Second Life araştırmasında "kanatlı dans partisi"ne davet edilmesinde görülebilir(Boellstorff, 2006).

ÇEVRİMDIŞI İLETİŞİM

Oyuncular bazen fiziksel dünyada buluşur. T.L.Taylor, incelediği oyunu oynayan 30 kişiyle buluşmaya gitti. Bu durum kadın kafasına ve erkek vücuduna sahip olan karakteriyle (onun çevrimiçi sanal kişiliği) ilgili bir tartışmaya yol açtı. Bu tartışma, araştırmasının temel konularını –beden, kimlik ve performans– oluşturdu.
(Taylor: 2002; Boellstorff vd, 2012).

DAHİL OLMA

Celia Pearce (2006, 2009), Buggy Polo ismindeki çevrimiçi bir oyunu inceledi. Oyuncuları etkilememeye çalışarak arka planda kaldı. Diğer oyuncular fazla kopuk olduğunu söylediğinde oyunun içine biraz daha dahil oldu ve böylece diğer oyuncuların güvenini ve saygısını kazandı.

KATILIMCI OLMAYAN GÖZLEM

Katılımcı olmayan gözlemde araştırmacı gözlemlediklerinin arasına doğrudan katılmaz. Böylece onların davranışlarını etkileme ihtimali azalır. Ancak, katılımcı gözlemci yöntemine kıyasla, araştırmacının gözlemledikleri kişilerin davranışlarını yönlendiren anlamları keşfetme şansı daha azdır.

ARABALARI GÖZLEMLEMEK

Gözlemciler, daha pahalı ve yeni arabaların kavşaklarda kendi sıralarını beklemek yerine diğer araçların önünü kestiğini ve yaya geçitlerinde durma oranlarının daha düşük olduğunu saptamıştır. (Taylor: 2002; Boellstorff vd, 2012).

YAPILANDIRILMIŞ GÖZLEM

Yapılandırılmış gözlemler araştırmacıya neye, nasıl ve ne zaman dikkat etmesi gerektiğini ve gözlemlerinin sınıflandırmasını ve kaydını nasıl yapacağını belirten bir gözlem planından yararlanır.

Flanders'ın etkileşim analiz sistemi sınıftaki öğretmen-öğrenci etkileşimini gözlemlemek için tasarlanan yapılandırılmış bir gözlem planıdır. Bu plan, öğretmenin söylemlerini sınıflandırmak için kullanılan bazı kategorileri (Övgü, Soru, Eleştiri, Yönlendirme) içerir(Flanders, 1970).

GÖRÜŞME ÇEŞİTLERİ

YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME

Yapılandırılmış görüşme. Soruların görüşme yapılan kişiye okunduğu bir ankettir.

YAPILANDIRILMAMIŞ GÖRÜŞME

Yapılandırılmamış görüşme. Daha az planlıdır, daha çok bir sohbet gibidir.

YAKINLIK

Görüşme yapanlara sıklıkla yakınlık kurmaları, görüşme yapılan kişiyle sıcak ve arkadaşça bir ilişki kurmaları tavsiye edilir.

KENDİNDEN EMİN GÖRÜŞME

Howard Becker (1971) zaman zaman insanların ilk başta hedeflediklerinden daha açık konuşmalarını sağlayan daha kendinden emin bir yaklaşım benimserdi.

FEMİNİST GÖRÜŞME

Bazı feministler görüşmelerin kadın kadına yapılması gerektiğini öne sürer. Görüşmeci, ortak deneyimlere dayanan bir anlayış göstermeli ve sempati duymalıdır. Görüşme yapılan kişiye kendi dengi gibi davranmalıdır.

GÖRÜŞME ETKİLERİ

Görüşmeler, görüşmecinin ve görüşme yapılan kişinin sosyal sınıfı, etnik kökeni, statüsü ve toplumsal cinsiyetinden, birbirlerini görme biçimlerinden ve görüşmenin yapıldığı yerden etkilenebilir.

GÖRÜŞMECİNİN TANIMLANMASI

Martin Parker (2000) organizasyon kültürü üzerine yaptığı araştırmasında görüşme yaptığı kişilerin onu farklı şekilde gördüğünü ve bu görüşlerin verdikleri cevapları etkilediğini ortaya koymuştur.

SOSYAL İSTENİRLİK

İnsanlar, görüşmelerde kendilerini olabilecek en iyi şekilde göstermeye eğilimlidirler. Bu durum davranışlarının sosyal istenirlik düzeyinde vurgulanmasına yol açabilir.

KİLİSEYE GİTMEK

Gallup tarafından yapılan bir araştırmada, ABD'deki, piskopos yanlılarının %35'i son 7 gün içinde kiliseye gittiğini belirtmiştir. Kilise'nin ortaya çıkardığı rakamlar %16'sının doğruyu söylediğini göstermiştir (Bruce, 1995).

KOKAİN KULLANMAK

Chicago'da 600'ün üzerinde kişiye geçen sene kokain kullanıp kullanmadıkları soruldu. Görüşme sonrasında 571'i uyuşturucu testine girmeyi kabul etti. Sonucu pozitif çıkanların %45'inin kokain kullandığını söylemediği ortaya çıktı (Johnson vd, 2002).

YERİNDE GÖRÜŞME

Aşağıdaki görüşmeler Afrikalı-Amerikalı erkek çocukların dil becerilerini değerlendirmek için yapılan görüşmelerdir. Çocuklardan oyuncak uçağı betimlemeleri istenmiştir.

1.GÖRÜŞME

Çocuk görüşmeyi bir tehlike olarak yorumluyor. Ardından uzun sessizliklerin geldiği kısa cevaplar veriyor.

2.GÖRÜŞME

Bu sefer görüşmeyi yapan kişi siyah. Ancak çocuğun cevapları ilk görüşmedekilere benziyor.

3.GÖRÜŞME

İkinci görüşmedeki çocuklarla yine aynı görüşmeci. Ortam resmi değil, çocuğun en iyi arkadaşı yine onlarla aynı odada bulunuyor ve ikisine de cips veriliyor. Çocuk artık kendinden emin, konuşkan ve uçağı detaylı bir şekilde betimleyebiliyor.

Fokus grup görüşmeleri birkaç kişiden veri toplama yöntemidir. Bu yöntem, bazen grup görüşmeleri olarak da bilinir. Çoğu zaman bir sohbet ortamında geçer. Grup üyeleri kendi aralarında konuşmaları için teşvik edilir. Belirli konulara odaklanmalarını isteyen bir oturum yöneticisi tarafından yönlendirilirler.

BEDEN İMAJI

Her biri benzer yaşlarda olan 4 erkek çocuk veya erkekten oluşan beş fokus grubundan beden imajlarından, beslenme düzenlerinden ve egzersizlerinden bahsetmeleri istenmiştir. Kendileri gibi insanlardan oluşan küçük bir grup içinde hassas ve kişisel duygularından bahsetme ihtimalleri bire bir görüşme ortamındakinden daha fazladır (Grogan ve Richards, 2002).

RAHATLIK

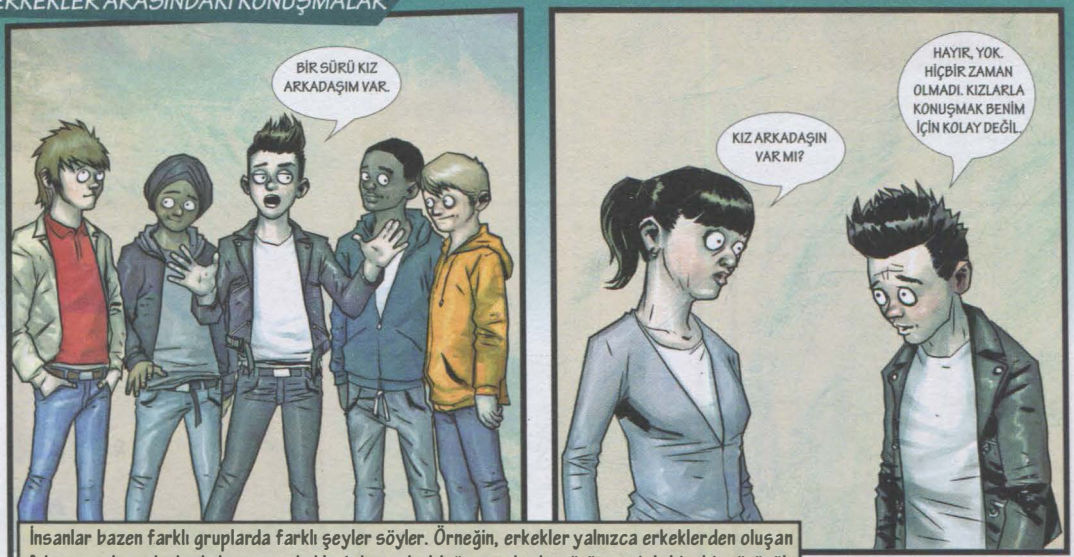
Helen Richards ile birlikte beden imajı üzerinde çalışan Sarah Grogan.

YÖNETİM

Oturum yöneticisi herkesi katkı sağlamaya teşvik etmeli ve bazılarının diğerlerinin cesaretini kırmasına izin vermemelidir. Yukarıdaki örneklerin her birinde yönetici: 1) göz temasından kaçınıp diğer tarafa dönebilir, 2) herkesin fikrinin önemli olduğunu vurgulayabilir, 3) doğrudan kişinin görüşlerini sorabilir, 4) nazik biçimde görüşlerini sorar, kafasıyla onaylayıp göz teması kurabilir.

ERKEKLER ARASINDAKİ KONUŞMALAR

İnsanlar bazen farklı gruplarda farklı şeyler söyler. Örneğin, erkekler yalnızca erkeklerden oluşan fokus gruplarında, kadınların ve erkeklerin karışık olduğu veya kadın görüşmeciyle birebir görüşüldüğü gruplara kıyasla daha "maço" ve böbürlenen bir yapıdadır (Wight, 1994).

ÇEVRİMİÇİ FOKUS GRUPLARI

Çevrimiçi fokus gruplarının birçok çeşidi vardır. Sıradaki çalışma video konferans yazılımından yararlanmıştır. Katılımcılar –genç anneler ve bebek bekleyenler– ebeveynlik konusundaki sohbete klavyeleriyle katılım sağlamış ve yöneticiler yine klavyeleri aracılığıyla onlara rehberlik etmiştir (O'Connor and Madge, 2001).

Fokus grup üyeleri evlerinde oturuyor ve sohbete katılım sağlıyor.

Kerry, fokus gruptaki bir katılımcı. Hen ve Clare ise oturum yöneticileri. Hen ve Clare, küçük çocukları olan anneler olarak fokus grupla yakınlık kurabileceklerini fark etti.

ÇEVRİMİÇİ GÖRÜŞMELER

Bu ünite soruların ve cevapların klavyeyle aktarıldığı metin bazlı görüşmelere odaklanıyor. E-posta bazlı görüşmeler genellikle daha uzun sürüyor ve cevaplar üzerinde sohbet odalarında veya sosyal medyada yapılan görüşmelere kıyasla daha fazla düşünülüyor.

Fakat nüfusun tümünü kapsayan bir örneklem yaratmak düşük gelirli grupların bilgisayara erişme ihtimali daha az olduğundan pek mümkün değildir.

Utangaç olan ve özgüven eksikliği bulunan insanlar için ekrana bakmak, bir görüşmeciyle yüz yüze gelmekten daha verimli bir görüşme fırsatı yaratabilir.

Çevrimiçi görüşmeler genellikle yüz yüze yapılanlardan daha uzun sürer. Bu durum, özellikle görüşme yapılan kişinin klavye kullanımında iyi olmadığı durumlarda görülür.

Bu durum, yine de görüşmedeki yanlılık riskini azaltır.

Seyahat etmek gerekmiyor, her şey çevrimiçi gerçekleşiyor. Cevapları bilgisayara aktarmak gerekmiyor, yalnızca çıktılarını almak yeterli oluyor.

Metin bazlı görüşmelerde vücut dilini ve yüz ifadelerini kullanmak mümkün değildir. Bu nedenle duyguları aktarmak zordur. Duygu ikonları bu konuda yardımcı olabilir, fakat yine de vasat alternatiflerdir.

SANAL DÜNYADAKİ GÖRÜŞMELER

Sanal dünyalar basitçe fantezi ve eğlence amaçlı kullanılmaz. Birçok katılımcı çevrimdışı dünyada hiç tanışmadıkları insanlarla "yoğun, anlamlı ve uzun zamanlı sosyal etkileşimler kurar" (Boellstorff vd, 2010). Sanal dünyada görüşme yapmak birçok yönden fiziksel dünyada görüşme yapmaya benzese de önemli farklılıklar vardır.

KİMİNLE GÖRÜŞÜYORUZ?

Bu resim fiziksel dünyadaki bir insanı (soldaki) ve onun sanal dünyada yaşayan üç avatarını gösteriyor. Avatar, yaratılan sanal bir karakterdir.

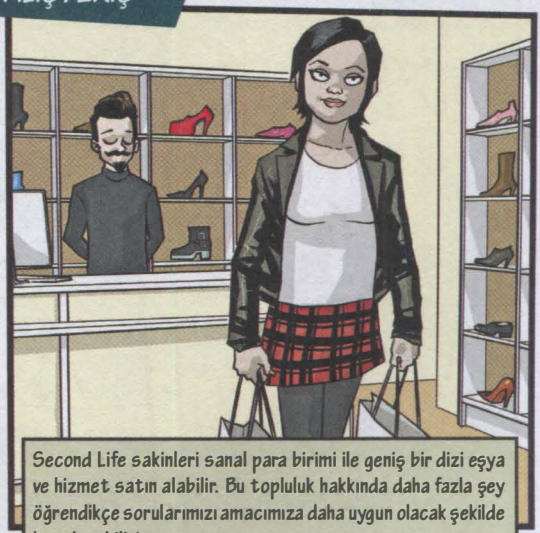
Avatarlar, benliğin uzantıları olabilir. İdeal benliği yansıtabileceği gibi, değişime uğramış veya yepyeni bir benliği de ortaya koyabilir. Hem katılımcı hem de onun avatarlarıyla yapılan görüşmeler, çevrimiçi topluluğun ve hem gerçek hem de sanal dünyadaki kimlik yaratılışının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

EV

Sanal evinin verdiği rahatlık ve mahrumiyet eşliğinde görüşülen avatarların daha açık ve özgür bir şekilde konuşma ihtimali daha fazladır.

ALIŞVERİŞ

Second Life sakinleri sanal para birimi ile geniş bir dizi eşya ve hizmet satın alabilir. Bu topluluk hakkında daha fazla şey öğrendikçe sorularımızı amacımıza daha uygun olacak şekilde hazırlayabiliriz.

ANKET HAZIRLAMAK

Anketler liste halindeki bir dizi sorudan oluşur. Sorular, açık ve net olmalı, okuyan herkes için aynı anlama gelmelidir. İşte anketlerde yapılması ve yapılmaması gereken bazı şeyler.

FAZLA BASİTLİKTEN KAÇININ

YÖNLENDİRİCİ SORULARDAN KAÇININ

NET OLUN

BASİT BİR DİL KULLANIN

DUYGUSAL BİR DİL KULLANMAKTAN KAÇININ

KISA TUTUN

* Osmanlıca. Yaygın, her yerde olan. (Ç.N.)

SORULARIN CEVAPLANMASI

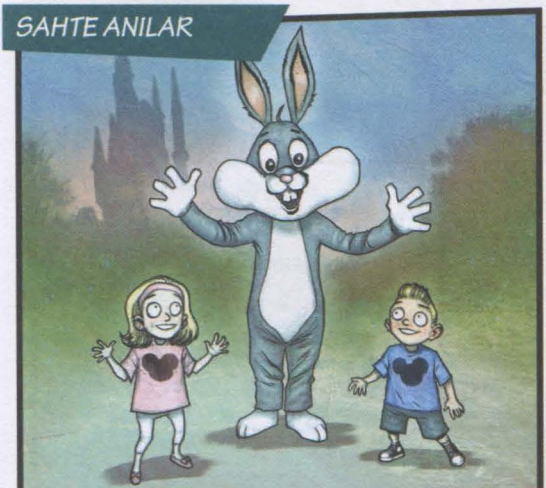
İnsanlar bazen verdikleri yanıtlardan farklı şekillerde davranabilir ve doğru olduğuna inandıkları ama aslında doğru olmayan şeyler söyleyebilir.

EVET VE HAYIR

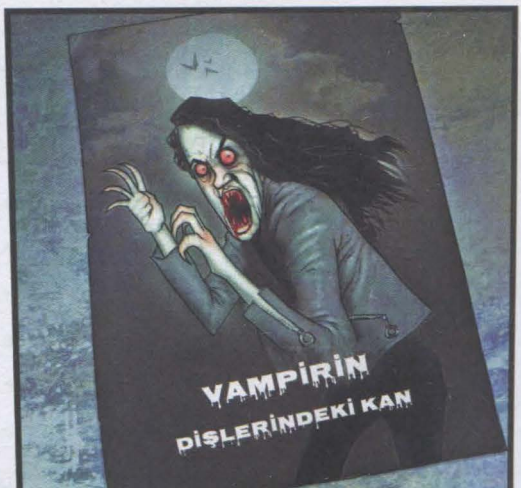

1930'larda Birleşik Devletler'de genç bir Çinli çift, 250 oteli ve restoranı ziyaret etti. Yalnızca bir kere reddedildiler. Ziyaret ettikleri yerlere Çinli müşterileri kabul edip etmediklerini soran mektup gönderdiklerinde ise %92 oranında "hayır", %7 oranın "kararsız" ve %1 oranında "evet" cevabıyla karşılaştılar.

SAHTE ANILAR

Hafızayla ilgili bir çalışmada yetişkin Amerikalıların %36'sı Disneyland'ta Bugs Bunny ile karşılaştıklarını söyledi. Bugs Bunny bir Disney karakteri olmadığı için bu mümkün değildi (Loftus, 2003).

Çocuklara, aralarında *Blood On The Teeth Of The Vampire* gibi kurmaca filmlerin de bulunduğu korku filmlerinden oluşan bir liste verilmiş ve çocukların %68'i kurmaca filmlerden birya da daha fazlasını izlediğini iddia etmiştir (Cumberbatch, 1994).

OPERASYONELLEŞTİRME

Bir kavramı ölçülebilecek bir hale getirmeye operasyonelleştirme denir. İlk olarak soyut bir kavramı, somut ve ölçülebilir bir duruma getirmek için kavramın "operasyonel tanım"ı yapılır. Sonraki adım tanımı, ölçümünde kullanacağımız göstergelere ayırmaktır. Bu ünitenin konusu dini inancın operasyonelleşmesidir.

İBADET YERLERİ

Dinin operasyonel tanımı bir çeşit doğaüstü güce olan inanç olabilir. İnsanların doğaüstü bir güce ibadet ettiği yerlere gitmek, dini inancın bir göstergesi ve kuvvetinin bir ölçüsü olarak kullanılmıştır.

Kiliseye gitmek dini inancın bir göstergesi midir? Büyük Britanya'nın Victoria döneminde kiliseye gitmek orta sınıf için çoğunlukla bir saygınlık simgesiydi. Bu durum, o dönemdeki bazı insanlar için kiliseye gitmenin başlıca nedeni olabilir.

Ohio'daki bir çalışma, ruhban sınıfının ilettiği raporlardan ve kilise önündeki otoparklardaki arabalardan yola çıkarak kiliseye olan katılımı hesaplamayı amaçlamıştır. Katılımın anketlerde iddia edilenin yarısı kadar olduğu ortaya çıkarılmıştır. Birleşik Devletler'de yapılan diğer çalışmalar da benzer sonuçlara ulaşmıştır (Hadaway vd. 1993).

TANRIYA OLAN İNANÇ

Bir çeşit tanrıya olan inanç, dini inancı ölçerken çoğu zaman temel göstergelerden biri olarak kabul edilir. Verinin büyük kısmı sorulara dayanan anketlerden elde edilir. Aşağıdaki sorular "kapalı uçlu sorular"dır. Bu tip sorular önceden hazırlanmış cevaplar arasından seçim imkânı sağlar.

	1991		2008	
Tanrıya inanmıyorum.	10.16%	124	18.03%	356
Tanrı var mı bilmiyorum, ancak bunu bilmenin bir yolu yok.	13.76%	168	18.64%	368
Tanrının bir kişi olduğuna inanmıyorum, fakat bir çeşit üstün güce inanıyorum.	12.69%	155	14.29%	282
Bazı zamanlar Tanrıya inanıyorum, bazı zamanlar ise inanmıyorum.	12.69%	155	12.92%	255
Şüphelerim var, ancak sanırım Tanrıya inanıyorum.	25.55%	312	18.09%	357
Tanrının varlığından eminim ve bu konuda hiçbir şüphe duymuyorum.	23.26%	284	16.82%	332
Bilmiyorum	0.16%	2	-	0
Cevaplanmayan	1.72%	21	1.22%	24
Toplam		1,221		1,974

Bunun gibi anketler, araştırmacıların sonuçları nicelik –sonucun rakamlarla ifade edilmesi– yönünden belirlemesine olanak sağlar (National Centre for Social Research, 2010)

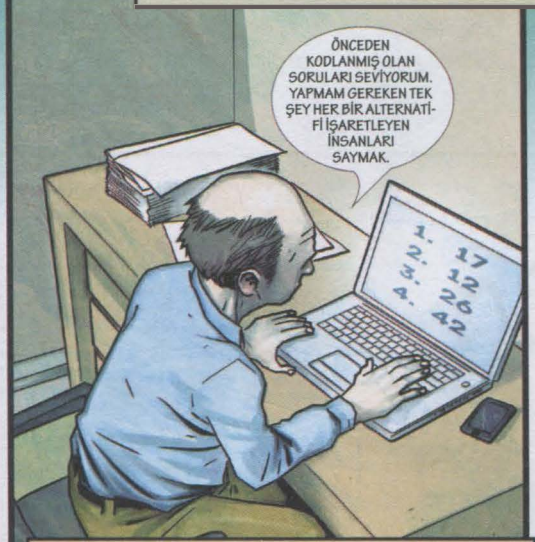
Tanrı vardır.

- Kesinlikle katılıyorum ☐
- Katılıyorum ☐
- Bilmiyorum ☐
- Katılmıyorum ☐
- Kesinlikle katılmıyorum ☐

Bu soru dini inancın hangi derecede olduğunu ölçmek amacındadır. Cevapların niceliği kolaylıkla belirlenebilir.

KODLAMA

Verilen cevapları sınıflandırma yoluna kodlama denir. Araştırmacılar bazen önceden kodlanmış soruları kullanır ve katılımcılardan önceden belirlenmiş cevaplar arasından bir seçim yapmaları istenir. Bazı zamanlarda ise katılımcılardan kendi cevaplarını vermeleri beklenir. Bu durumda verilen cevaplar, verilmesi muhtemel cevaplardan oluşan bir liste kullanılarak araştırmacı tarafından kodlanır. Kodlama, cevapları nicelik bakımından hesaplamaya, yani onları sayıya dökmeye yarar.

İngiltere'deki sosyal davranışlara yönelik bir araştırmanın 24.sayfasındaki cevaplar, önceden kodlanan 7 muhtemel cevap arasından verilmiştir.

Bunun gibi cevapları kodlamak imkânsız olmasa bile çok zordur.

GÜVENİRLİK VE GEÇERLİK

Operasyonel tanımları ve önceden belirlenmiş cevapları içeren niceliksel yöntemlerin güvenirliği çoğu zaman daha yüksektir. İnsanların cevaplarını kendi tarzlarıyla vermelerine olanak sağlayan niteliksel yöntemlerin ise çoğu zaman daha çok veri ürettiği düşünülür.

Aynı yöntemleri, tanımları, ölçümleri kullanan ve benzer bir örneklem seçen farklı araştırmacılar aynı sonuçlara ulaşıyorsa veri güvenilir demektir.

Veri, ölçtüğü göstergenin resmini doğru bir biçimde çizebilmiş ise geçerlidir.

ÖRNEKLEM YÖNTEMLERİ

Bir toplumsal araştırma yeterince fazla sayıda insandan aynı verilerin toplanmasını içerir. Toplumsal anketler genellikle araştırılacak olan grubun içinden örnekler alınmasına dayanır. Bunlara örnek olarak genç insanlardan veya kadınlardan oluşan örneklemler verilebilir. Veriler genellikle anketler veya yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilir.

TEMSİL EDİCİ ÖRNEKLEM

Örneklemler, ideal hallerinde temsil edici olmalıdır. Grubun tamamını yansıtmalıdır. Örneklem temsil edici ise araştırmanın bulgularının toplumun geneli için geçerli olma ihtimali daha fazladır.

BASİT RASGELE ÖRNEKLEME

Araştırmacı elinde bir liste bulundurur. Örneğin, bu listede üniversitede kaydı bulunan öğrenciler yer alabilir. Her bir isme bir numara verilir ve rasgele seçilen numaraların bulunduğu bir liste kullanılarak örneklem oluşturulur. Bu tarz örneklemler temsil edici olmayabilir.

TABAKALI ÖRNEKLEME

Tabakalı örnekleme, yaş veya etnik grup gibi farklı grupları veya tabakaları dikkate alır. Örneklem bu gruplardan biri ya da daha fazlası arasından rasgele seçilir.

KOTA ÖRNEKLEME

Kota örnekleme tabakalı örneklemeye benzer ancak seçim rasgele değildir. Araştırmacı uygun olan ilk kişilerle –örneğin, 20 erkek ve 20 kadın– kotasını doldurur.

KARTOPU ÖRNEKLEME

Kartopu örnekleme tıpkı yuvarlanan bir kartopu gibi büyür. Araştırmacı örneklemine uyan bir kişi bulur, ardından bu kişi ona bir başkasını getirir ve bu böyle devam eder. İnsanların kimliklerinin açığa çıkmasını istemedikleri veya onlara ulaşmanın zor olduğu durumlarda –örneğin, suçlular, madde bağımlıları ve seks işçileri– bu örneklem yöntemini kullanmak faydalıdır. Kartopu örneklemenin temsil edici bir örneklem ortaya çıkarma ihtimali pek yoktur.

GÖNÜLLÜ ÖRNEKLEME

Gönüllülerin bulunduğu örneklemler ilanlara cevap veren insanlar arasından seçilir. Gönüllü olanların bunun için belli bir nedeni olabilir, çok katı bir bakış açıları veya belirtmek istedikleri şikayetleri olabilir. Bunun sonucunda temsil edici olmayan bir örneklem ortaya çıkabilir.

Yanıt oranı araştırmaya katılım sağlayanların örnekleme olan oranıdır. Düşük yanıt oranı örneklemin temsil edici olmamasına yol açabilir. Katılım sağlamayanlar, sağlayanlardan ciddi ölçüde farklı kişiler olabilir.

Posta olarak bırakılan anketlerde genellikle düşük yanıt oranı elde edilir. Yanıt verenler vermeyenlere göre genellikle daha eğitimlidir.

Araştırmacı anketi elden teslim eder ve araştırmayı açıklayıp yine elden teslim alırsa yanıt alma ihtimali artar.

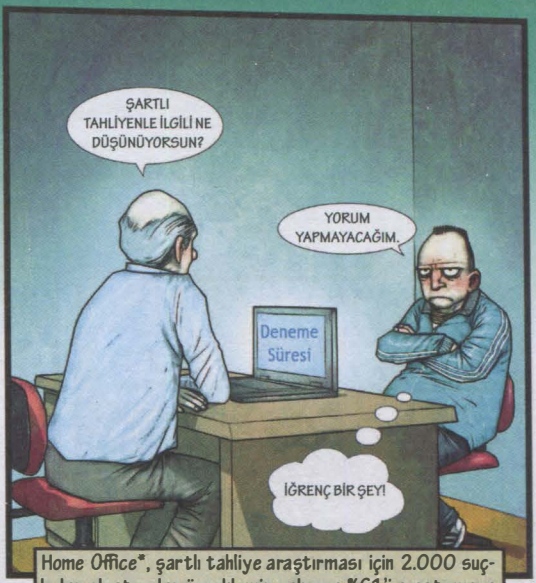
Dil problemleri düşük yanıt oranlarına yol açar.

Araştırma konusu cevap oranını etkileyebilir. Geçmiş araştırmaların birinde, örneklemin %19'u konunun ensest ilişki olduğunu öğrendiğinde araştırmaya katılmayı reddetti.

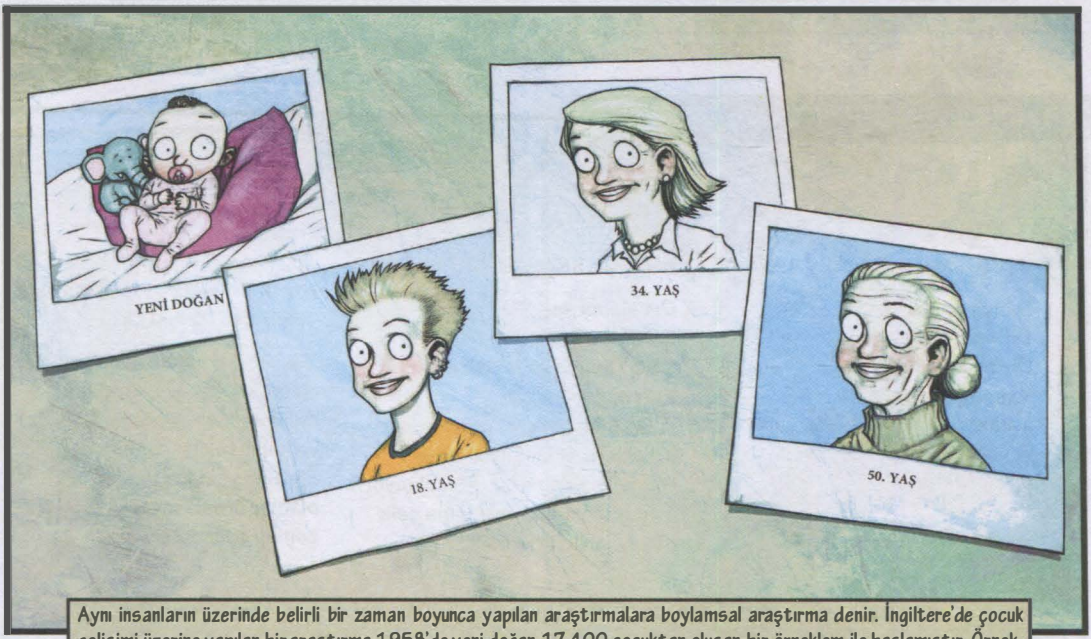

Birçok aile, Sağlık Bakanlığı'nın çocukların kilosuyla ilgili yaptığı araştırmaya katılmayı reddetmiştir.

Home Office*, şartlı tahliye araştırması için 2.000 suçludan oluşturulan örneklemin yalnızca %61'i araştırmaya katılmayı kabul etti. Katılım sağlamayanlar, şartlı tahliyeleriyle ilgili daha olumsuz deneyimler yaşamış olabilir (Mair, 2000).

* İngiltere'de vatandaşların ve ülkenin güvenliğinden sorumlu bakanlığa bağlı bir organizasyon. (Ç.N.)

Aynı insanların üzerinde belirli bir zaman boyunca yapılan araştırmalara boylamsal araştırma denir. İngiltere'de çocuk gelişimi üzerine yapılan bir araştırma 1958'de yeni doğan 17.400 çocuktan oluşan bir örneklem ile başlamıştır. Örneklem, 2008'de 50 yaşına geldiklerinde, ölüm, göç, takip mekanizmasındaki zorluklar ve katılım sağlamayı reddetme gibi nedenlerden 9,790'a düşmüştür. Bu durum büyük olasılıkla örneklemin daha az temsil edici olmasına yol açmıştır (ESDS, 2011).

ÇEVRİMİÇİ ARAŞTIRMALAR

Çevrimiçi araştırmalar kişinin internet üzerinden cevapladığı sorulardan oluşur. Bu araştırmalar, çevrimdışı araştırmalardan genellikle daha düşük maliyetli ve pratiktir. Örneklemler çoğu zaman daha büyüktür ve daha geniş bir coğrafi alanı kapsar. Bu ünite uyuşturucu kullanıcılarıyla ilgili bir araştırma olan Global Drug Survey'e* odaklanıyor. Araştırma, 2014 yılında 17 ülkeden yaklaşık 80.000 yanıt aldı. Katılımcılar kendi istekleriyle katılım sağladı ve katılımcılardan kimlik bilgileri istenmedi (Global Drug Survey: 2014 Findings, 2014).

*Küresel Uyuşturucu Araştırması. (Ç.N.)

ROL ALMAK

İnsanların anonim bir internet anketini tamamlama ihtimali uyuşturucu kullanımı gibi hassas bir konuyla ilgili evlerinde veya telefonda onlara tamamen yabancı biriyle konuşma ihtimalinden çok daha fazladır.

2012 KÜRESEL UYUŞTURUCU ARAŞTIRMASI

UYUŞTURUCU KULLANICILARI

Dünya genelinde 15.500
Birleşik Krallık'tan 7.700
Birleşik Devletlerve
Kanada'dan 4.000
Kalanı çoğunlukla Avrupa'dan veya İngilizce konuşulan ülkelerden.

BİRLEŞİK KRALLIK'TAN CEVAPLAR

Ortalama yaş 28
%90'ı beyazlardan oluşuyor.
%55'i lisans veya daha yüksek dereceden mezun
3'te 2'sinden çok az fazlası erkeklerden oluşuyor
Hemen hemen 4'te 3'ü çalışıyor.
Yaş grubundaki ortalama gelir düzeyinin üzerindeler.

ARAŞTIRMANIN DIŞARIDA BIRAKTIKLARI VEYA YETERİNCE TEMSİL ETMEDİKLERİ

Yüksek derecede uyuşturucu kullanan bazı gruplar dahil edilmemiştir. Örneğin, evsizler ve hapistekiler. Daha az eğitimli ve daha düşük gelirli olanlar örneklem içinde daha az temsil edilmiştir.

Araştırma internet üzerinden Guardian gazetesi ve kendini "Dünyanın En Büyük Dans Müziği ve Gece Kulübü Dergisi" olarak tanıtan Mixmag tarafından desteklenmiştir (Kaynak: Global Drug Survey: Methodology: 2014).

VERİ ÇEŞİTLERİ

Veriler, araştırmada kullanılan bilgilerdir. Nicel ve nitel olmak üzere iki çeşit veri vardır.

NİCEL VERİ

Nicel veri sayılarla ifade edilir.

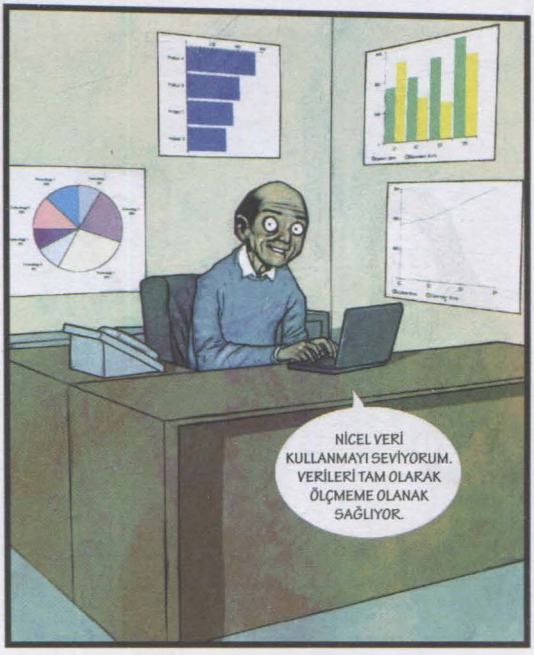
1971 yılında Birleşik Krallık'ta yüksek öğretim gören kadın sayısı 205.000'di. Bu sayı öğrencilerin tamamının %33'üne denk geliyordu. 2014/2015 öğretim dönemine bakıldığında bu sayının 1.273.000 olduğu görülmektedir. Yüksek öğretim öğrencilerinin tamamının %56'sına denk gelmektedir. (HESA, 2016).

İngiltere'de 1974 yılında erkeklerin %51'i sigara içiyordu. 2014 yılına gelindiğinde bu sayı %20'lere düştü. Sigara içme oranı kadınlarda ise aynı yıllarda %41'den %17'ye geriledi (ASH, 2016).

1981 yılında İngiltere ve Galler'de 352.000 evlilik vardı. 2012 yılında ise evlilik sayısı 262.000'e düştü (Office for National Statistics, 2016).

Sayı biçiminde olmayan diğer veriler nitel verilere girer. Nitel veriler, gözlemler, görüşmeler, günlük, gazete ve çizime dayalı resim ve poster gibi kaynaklardan elde edilen verileri içerir.

NİTEL VERİ

Bir futbol maçında taraftarları gözlemleyerek nitel veri toplanıyor.

Futbol maçından sonra nitel veri toplanıyor.

Taraftarla yapılan görüşme esnasında not alınıyor.

NİTEL ARAŞTIRMA

Son yıllarda katılımcı gözlem, derinlemesine görüşme ve yapılandırılmamış görüşme gibi araştırma yöntemleri giderek yaygınlaşmıştır.

NİTEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

Successful Qualitative Research (2013) kitabının yazarları Virginia Braun ve Victoria Clarke.

Doing Qualitative Research (2010) ve *Interpreting Qualitative Data* (2015)'nın yazarı David Silverman.

KARMA ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Araştırmalarında hem nicel hem nitel yöntemlerden faydalanan araştırmacıların sayısı giderek artmaktadır. Bu yöntem, karma araştırma yöntemi olarak bilinmektedir.

Yapılandırılmamış görüşmeler detaylı veriler üretebilir. Aynı zamanda, anketler için daha anlamlı ve amaca daha uygun sorular oluşturulmasına yardım edecek veriyi sağlayabilirler.

KARMA ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu yaklaşım, anket ve katılımcı gözlem gibi nicel ve nitel yöntemleri bir araya getirir. Bu iki yöntem çeşidinin de en faydalı özelliklerinden yararlanır. Karma araştırma yönteminin bir örneği Paul Hodkinson tarafından yürütülen bir araştırmada *Goth: Identity, Style, Subculture* (2002) kullanılmıştır. Paul, araştırma süresince 10 yıl boyunca bir gotik gibi yaşamıştır.

KATILIMCI GÖZLEM

Bir festival olan *Whitby Goth Weekend*'de katılımcı gözlem yöntemiyle bilgi toplanıyor. Bu festival, gotik dünyasının en iyi deneyimini sunuyor.

ANKETLER

Anket, oldukça faydalı nicel verilerin toplanmasını sağladı, aynı zamanda açık uçlu sorularda oldukça faydalı yorumlar elde edildi.

GÖRÜŞME

Görüşmelerdeki sohbet ortamı "açık ve akıcı" idi. Görüşmeler, kapsamlı ve nitelikli veriler üretmiştir.

ÜÇGENLEME

Karma araştırma yöntemlerinde olduğu gibi üçgenleme de çeşitli araştırma yöntemlerini bir araya getiren bir tasarımdır. Araştırma, aynı zamanda farklı araştırmacılar tarafından yürütülebilir. Üçgenleme yöntemi, 1) daha kapsamlı ve çok yönlü bir bakış açısı sunar, 2) araştırma bulgularının geçerliliğini kontrol eder.

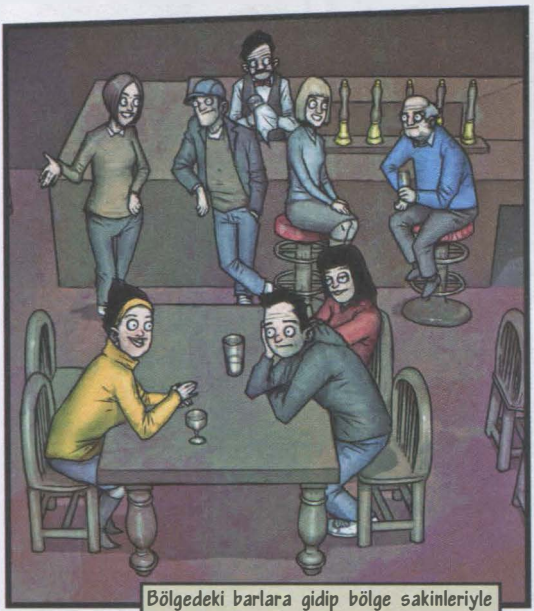
Sıradaki üçgenleme örneği Sandra Walklate ve onun araştırma ekibi tarafından İngiltere'nin kuzeyinde yer alan yüksek suç oranlı iki şehirde suç korkusunun araştırılmasında kullanılmıştır (Walklate, 2000).

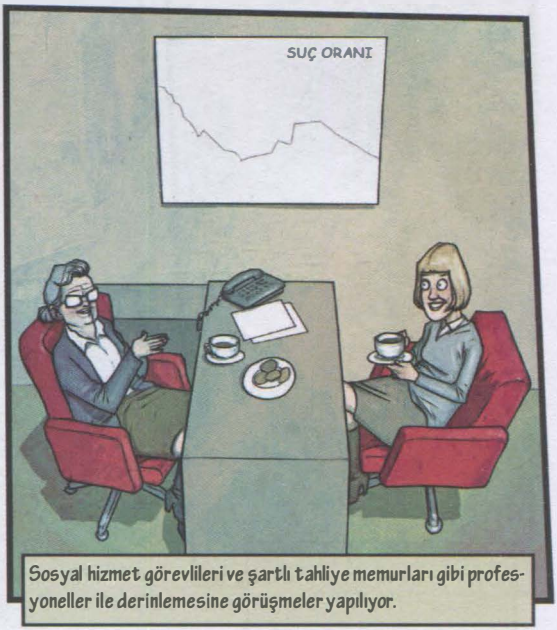
Araştırma ekibi. Ekibin tamamının kadınlardan oluşması "tehlike arz etmiyoruz" mesajı yayarak araştırmaya fayda sağlamış olabilir.

Polislerin yardımıyla araştırma bölgesi inceleniyor.

Bölgedeki barlara gidip bölge sakinleriyle konuşuluyor.

Sosyal hizmet görevlileri ve şartlı tahliye memurları gibi profesyoneller ile derinlemesine görüşmeler yapılıyor.

ASLINA BAKARSANIZ SUÇ ORANI DÜŞÜYOR.
PEK ÖYLE HİSSEDİLMİYOR.
Günlük Gazete
SUÇ ORANI DÜŞÜYOR!
Polisin yerli halkla yaptığı toplantılar gözlemleniyor.
Yerel gazeteler analiz ediliyor.
Yerel bir üniversitedeki öğrenciler evleri dolaşarak anket araştırması yapıyor.
Ankete katılanlar ile odak grup görüşmeleri yapılıyor.
Bölgedeki iş dünyasına ve organizasyonlara posta yoluyla anketler iletiliyor, ardından araştırmaya katılmayı kabul edenler ile telefon görüşmeleri yapılıyor.
HER ZAMAN NİCEL VE NİTEL VERİLER ARASINDA GİDİP GELİYORUZ.
FARKLI ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ TOPLUMSAL GERÇEKLİĞİN FARKLI KATMANLARINI AÇIĞA ÇIKARDI.
BU KATMANLAR ARASINDAKİ TUTARLILIKLARA VE TEZATLIKLARA DİKKAT EDİYORUZ.
Üçgenleme yöntemine dair bilgiler

GÜVENİRLİK VE GEÇERLİK

Eğer aynı araştırma yöntemlerini kullanan farklı araştırmacılar aynı sonuçları elde ediyorsa araştırma yöntemleri ve sonuçlar güvenilirdir. Fakat bu durum çizilen resmin mutlaka doğru veya geçerli olacağı anlamına gelmez.

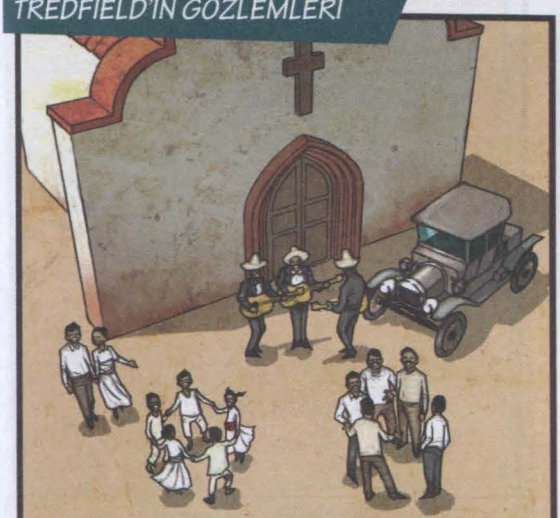

Yapılan gözlemler güvenilirdir. Herkes aynı şeyi gözlemlemektedir. Fakat varılan sonuç geçerli değildir. Güneş dünyanın etrafında dönmemektedir.

Amerika yerlilerinden Yakima Kabilesi'nde yaşayan çocuklar, testi zamanında bitiremedikleri için IQ testinden düşük skor elde etmiştir. Yakima kültüründe hızlı olmaya çok az önem verilirdi. Bu yüzden test sonuçları zekâları için geçerli bir ölçek değildi, yalnızca çocukların kültürünü yansıtmaktaydı (Klineberg, 1971).

TREDFIELD'IN GÖZLEMLERİ

LEWIS'IN GÖZLEMLERİ

Robert Redfield (1930), 1920'lerin sonunda Meksika'daki Tepoztlan Köyü'nü araştırdığında toplumun birbirine yakın, uyumlu ve mutlu olduğu kanısına vardı. Oscar Lewis, 17 yıl sonra aynı köyü araştırdığında ise toplumun kıskançlık, güvensizlik ve çatışmalarla bölündüğü sonucuna ulaştı. Redfield ve Lewis bulgularındaki farklılıkların temel olarak bakış açıları ve kişiliklerinden kaynaklandığına inanırlardı. Bu şartlar altında gözlemleri ne güvenilir ne de geçerli olabilirdi. En iyi ihtimalle tek taraflı oldukları söylenebilirdi.

GEÇERLİĞİN TEST EDİLMESİ

Araştırma bulgularının geçerli, tutarlı ve doğru olduğunu ölçmenin çeşitli yollarını zaten incelemiş bulunuyoruz. Bu ünite bahsettiklerimizin dışında birkaç araştırma yöntemini daha ele almaktadır.

ARAŞTIRMACI ONAYI

Bu yöntem araştırmacının bulgularını katılımcılara göstermesini ve araştırmanın geçerliği hakkında onların fikirlerini almasına dayanır.

Beverly Skeggs (1994) bunun araştırmalarından birinde verilen "en yaygın cevap" olduğunu söylemiştir.

Michael Bloor (1997) doktorlardan, onların tıbbi vakalardaki karar mekanizmaları üzerinde yaptığı araştırmasını değerlendirmelerini istemiştir. Bloor aldığı cevaplara kuşkuyla yaklaştı. Çünkü, 1) bu kararları neden ve niye verdiklerinin farkında olmayabilirlerdi ve 2) eleştirildiklerini hissedip bulguları reddediyor olabilirlerdi.

ORTAK ARAŞTIRMACININ ONAYI

Bazı durumlarda araştırmadaki bir katılımcı araştırmacıyla oldukça yakın bir ilişki içinde çalışabilir. Katılımcı, böylelikle bulguların değerlendirilmesine yardım eder.

"Zamanımızın çoğu fikirlerimizi ve gözlemlerimizi tartışmakla geçiyordu. Bu sayede çete lideri Doc gerçek anlamda bir ortak araştırmacı rolüne bürünmüştü. Bulgularla ilgili eleştirilerini ayrıntılı bir şekilde yöneltti.

DAVRANIŞI TAHMİN ETMEK

Aaron Y. Cicourel (1976) genç insanları çocuk suçlular olarak tanımlamalarına neden olan anlamları keşfetmek için şartlı tahliye memurlarını gözlemledi.

Cicourel, işçi sınıfından olanların, düşük gelirlilerin, tek ebeveyni olanların ve okulda kötü performans sergileyenlerin çocuk suçlu olarak tanımlanma olasılıklarının daha fazla olduğunu ortaya çıkardı. Cicourel, bulduğu etkenlere göre kimin çocuk suçlu olarak görüleceğini tahmin edebildiği takdirde bulgularının geçerlik kazanacağını öne sürmüştür.

LABORATUVAR DENEYLERİ

Aşağıdaki laboratuvar deneyi, gürültünün hafızaya olan etkisini araştırmaktadır.

Katılımcılardan listede bulunan kelimeleri akıllarında tutmaları istendi. Bazıları sessiz bir odaya, diğerleriyse müziğin yüksek sesle çalındığı bir odaya alındı. İki grubun hatırladıkları kelime sayısında bir farklılık olması, gürültünün hafızayı etkilediğini gösterecekti.

Laboratuvar deneyleri yapaylıkları nedeniyle eleştirilir. Söylenilenlere göre, "gerçek" dünyadaki davranışları yansıtmıyor olabilirler.

SAHA DENEYLERİ

Saha deneyleri normal, günlük ortamlarda yapılır.

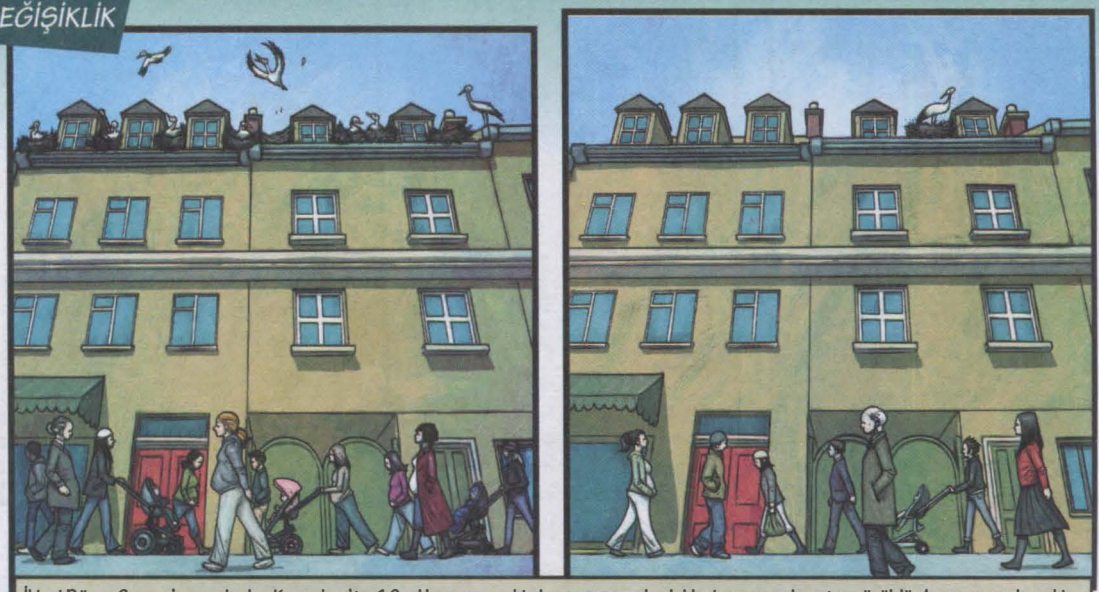
Resimdeki deneyde, ışıklandırmanın üretkenlik üzerindeki etkisi incelenmiştir. Deneyin bulguları kafa karıştırıcıdır. Örneğin, ışıklandırmanın hem azalması hem de artması durumunda üretkenlikte artış görülmüştür.

İşçiler, gözlemlendiklerini biliyorlardı ve bu üretkenliklerini etkiledi. Bu durum aynı zamanda "Hawthorne etkisi" olarak bilinir.

KORELASYON (BAĞLILAŞIM)

İki şey birbirine bağlıysa, beraber artıp beraber azalırlar veya biri artarken diğeri azalır. Etkenlerden biri diğerinin varlığına neden olabildiği veya her iki etkene de üçüncü bir etken sebep olabildiği gibi, bu ilişkiler şans eseri de meydana gelebilir.

DEĞİŞİKLİK

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Kopenhag'ta 12 yıl boyunca şehirde yuva yapan leyleklerin sayısında artış görüldü. Aynı zamanda şehirdeki bebek sayısı önce arttı ve daha sonra inişe geçti. Bu korelasyon muhtemelen bir tesadüftü. Bir diğer deyişle, şans eseri gerçekleşti.

ÜÇÜNCÜ ETKEN

Çimenlerin sararması ve soğuk içecek satışı arasında bir korelasyon vardır. Çimenler ne kadar sararırsa soğuk içecek satışı o kadar fazla olmaktadır. Bu korelasyon muhtemelen sıcaklık gibi üçüncü bir etkenden kaynaklanmaktadır.

HİPOTEZLERİN TEST EDİLMESİ

İki veya daha fazla etken arasında olması beklenen ilişkiye hipotez denir. Hipotezler kanıtlarla test edilir, genellikle teoriler aracılığıyla belirlenen hipotezleri test etmek için çoğunlukla deneylerden yararlanılır.

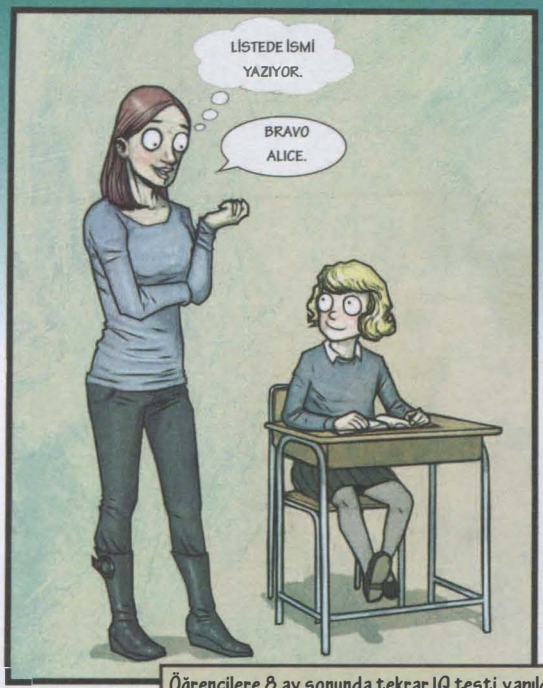
Kendini gerçekleştiren kehanet teorisine göre birinin diğer bir kişiden beklentisi o kişinin davranışlarını etkileme eğilimindedir.

Robert Rosenthal ve Leonora Jacobson (1968) 'öğretmenlerin çocuklardan beklentilerinin, çocukların gelişimlerini etkileyeceği' hipotezini test etmek için bir deney tasarladılar. Bunun için işe ilkokul öğrencilerine IQ testi yaparak başladılar.

Araştırmacı, öğretmenlere yanlış bilgi verdi. Liste, en yüksek skorları elde edenlerden oluşmuyordu. Öğrenciler rastgele seçilmişti.

Öğrencilere 8 ay sonunda tekrar IQ testi yapıldı. Listede bulunanların IQ'su genel olarak daha fazla gelişim gösterdi.

Deneyin sonuçları araştırmacıların hipotezini destekliyor gibi görünüyordu. Sonraki deneyler arasında benzer sonuçlara ulaşılanlar olduğu gibi farklı bulgular elde edenler de mevcuttu.

ÇOKLU NEDENLER

Olayların arkasında genellikle birden fazla neden bulunur. Bu durum ABD'deki suç oranının 1990'lardan 2000'lerin başına kadar dramatik biçimde azalmasında görülebilmektedir.

SIFIR TOLERANS POLİTİKASI

1994 yılında New York'ta sıfır toleranslı polis denetimi (*zero tolerance policing*) başladı. Polis suçlar ne kadar küçük olursa olsun tüm suçluları kelepçeledi. 2 yıl içinde cinayetler yarıya indi ve hırsızlıklar üçte bir oranında azaldı. (Chaundary ve Walker, 1996)

ÇEŞİTLİ ETKENLER

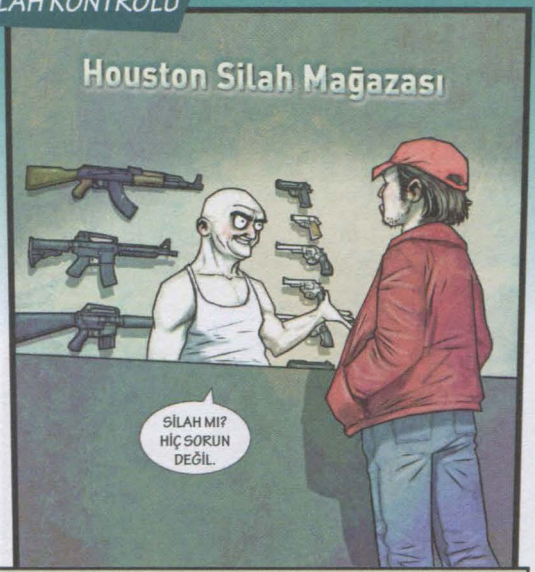
1992 yılından 2000'lerin ortalarına kadar ABD ekonomisi büyüdü ve işsizlik azaldı. Yüksek suç riski taşıyan yaş grubu (15-29) 1980'de nüfusun %27,4'ünü oluştururken, 2000 yılında %20,9'a geriledi. Polis sayısı, 1990'larda %14 oranında arttı (Zimring, 2007).

CEZAEVİ

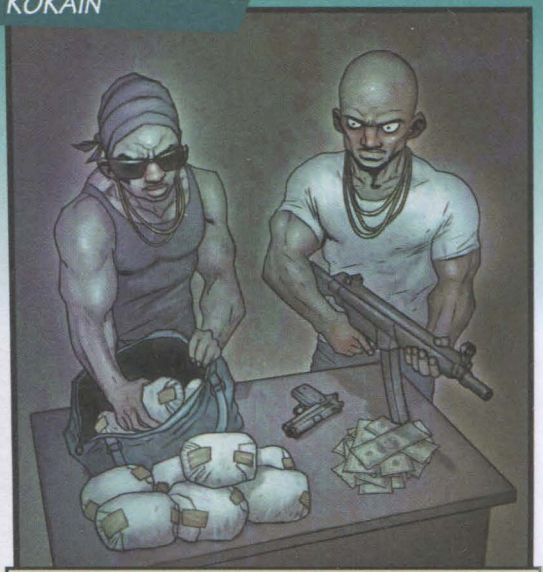
1980 yılında ABD'de cezaevlerindeki kişi sayısı 500.000'di. Bu rakam 2011 yılında 2.4 milyona ulaştı.

SİLAH KONTROLÜ

Washington D.C. gibi şehirlerde silah kontrol yasalarının yardımıyla silahla işlenen cinayetlerde ciddi bir azalma meydana geimiştir. Fakat aynı zamanda silah temin etmenin kolay olduğu Houston gibi şehirlerde de ciddi ölçüde azalma görülmüştür.

KOKAİN

Rakip çetelerin uyuşturucu ticaretini yönetmeye çalışması ve bağımlıların açlıklarını bastırmak için onlardan uyuşturucu çalmasıyla kokain bağlantılı şiddet suçlarında artış görülmüştür. Kokaine olan talep tıpkı şiddet suçları gibi 1990'ların ortalarında azalmıştır.

ZORLAŞAN HEDEFLER

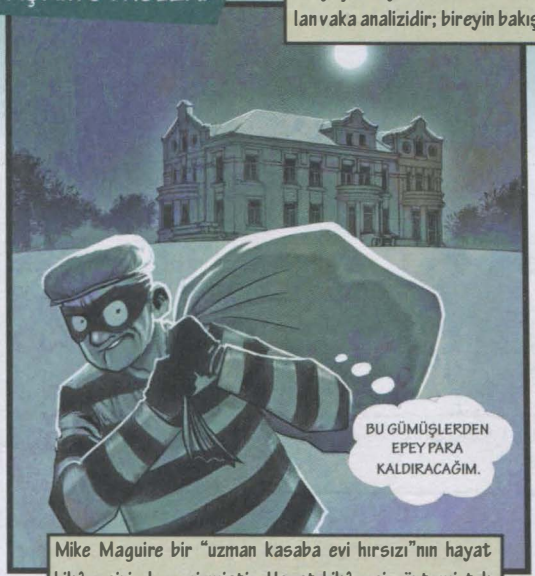
Denetim mekanizmaları ve elektronik güvenlik sistemleri evlere ve araçlara girmeyi giderek zorlaştırmıştır (McGreal, 2011).

VAKA ANALİZİ

Belirli bir olayın veya olayın bir parçasının detaylı incelemesine denir. Örneğin bir bireyin, grubun veya topluluğun incelenmesidir.

YAŞAM ÖYKÜLERİ

Bir yaşam öyküsü, belirli bir bireyin yapılan bir dizi derinlemesine görüşme ile oluşturulan vaka analizidir; bireyin bakış açısından yaşadığı hayatı anlatır.

Mike Maguire bir "uzman kasaba evi hırsızı"nın hayat hikâyesini ele geçirmiştir. Hayat hikâyesi yöntemi tek seferlik görüşmelerden daha derine inebilmesine olanak sağlamıştır.

Margot Liberty geleneksel yaşam tarzlarını hatırlayan son Şayenlerden biri olan John Stands In Timber'in yaşam öyküsünü araştırmıştır. Liberty'e göre, bu konuda "Bir daha, bu kadar içeriden verilen görüşlere ulaşılamayacak" (Stands in Timber and Liberty, 1967).

TOPLULUK

Paula Heelas ve Linda Woodhead (2005) İngiltere'nin Lake District bölgesinde bulunan 28.000 nüfuslu kasaba Kendal'da ruhanilik ve din ilişkisiyle ilgili detaylı bir vaka analizi gerçekleştirdiler. Bulgulara göre ruhanilik arttıkça dini inanç azalıyordu. Yine de tek bir vaka analizinden genellemeler yapmak mümkün değildir.

TOPLUMSAL AKIM

The Seekers denilen küçük ölçekli bir toplumsal akım hakkında *When Prophecy Fails* (Festinger et al, 2011) isminde bir vaka analizi yapılmıştır. The Seeker yıkıcı bir sel felaketi olacağına dair kehanette bulunmuştur. Onlara göre, akıma katılacak kişiler felaketten kurtulacaktı.

ABD'nin bir banliyösünde yaşayan ev kadını Marian Keech, 21 Aralık'ta meydana gelecek olan sel hakkında kendisine uzayın derinliklerinden mesaj geldiğini iddia etmiştir.

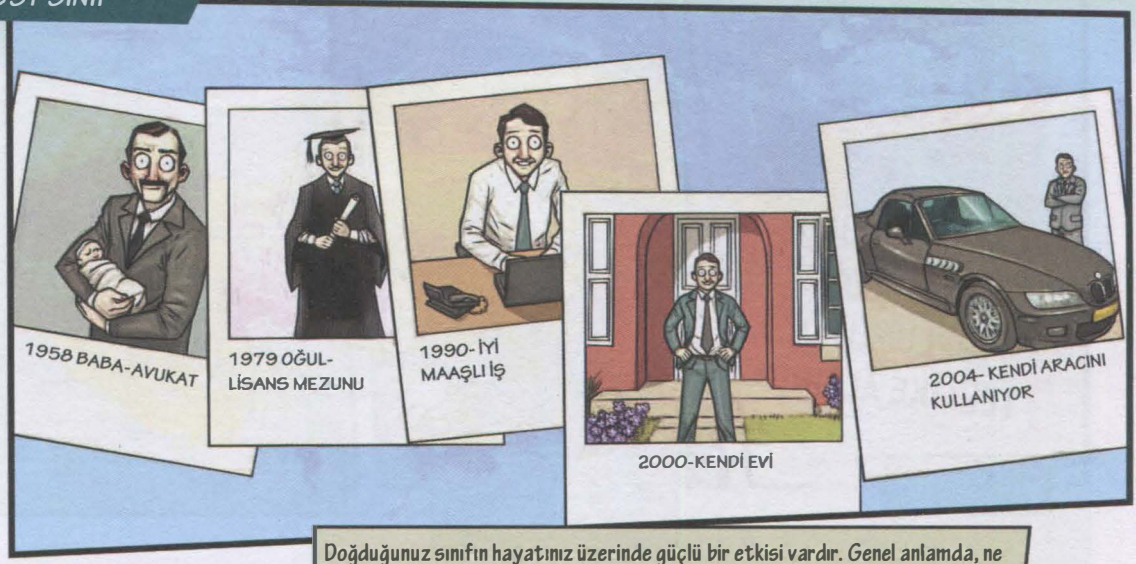

Vaka analizleri iki toplumsal olayın birbiriyle aynı olmadığını göstermiştir. Ancak, yine de bazen benzer olaylar, benzer sonuçlar doğurabilmektedir. Bu vakada ise kehanetin yanlış olduğu ortaya çıkınca insanlar çoğunlukla inançlarına tutunmuşlardır.

BOYLAMSAL ARAŞTIRMALAR

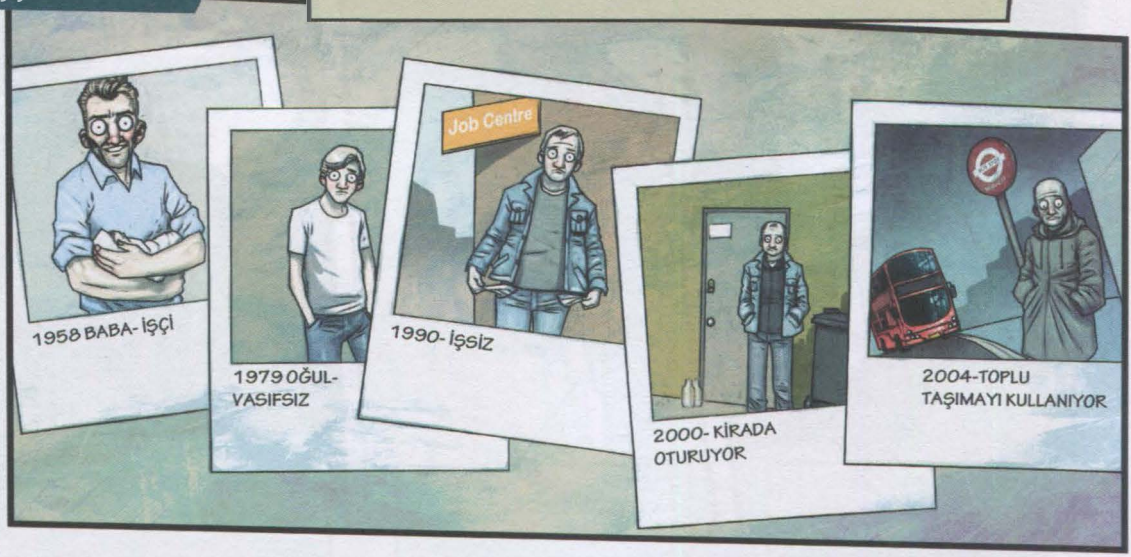
Boylamsal araştırmalar, gelişimi ve değişimi incelemek için tasarlanmıştır. Aynı gruptan insanlar görece uzun zaman dilimleri süresince incelenirler. İngiltere'de yapılan National Child Development Study 1958 yılının Mart ayında doğan 17.400 bebek ile başlamıştır. Bu araştırmanın toplumsal eşitsizlikle ilgili ortaya çıkardığı gerçeklerden bazıları şunlardır:

ÜST SINIF

Doğduğunuz sınıfın hayatınız üzerinde güçlü bir etkisi vardır. Genel anlamda, ne kadar üst bir sınıf içinde dünyaya gelirseniz, uzun ve sağlıklı bir hayat yaşama, yüksek gelire ve yaşam standartlarına sahip olma şansınız o kadar artmaktadır (Elliott ve Vaitilingam, 2008).

İŞÇİ SINIFI

Kuzey Batı Boylamsal Araştırması (*North West Longitudinal Study*) Merseyside ve Greater Manchester'da yaşayan 14 yaşındaki 1.125 gencin bulunduğu örneklem ile işe baladı. Gençler, 1991 yılından 1995 yılına kadar bir yıl ya da daha uzun süre boyunca izlendi. Her sene, uyuşturucu kullanımı ve uyuşturucuyla ilgili tutumlarını konu alan bir ankete katıldılar. Bulgular medyada öne çıkanlardan ve birçok politikacının öne sürdüklerinden çok daha farklı bir resim çizdi.

Boyalı basın

Avam Kamarası

Birleşik Krallık'ta üyeleri beşer yıllık dönemler için seçimle işbaşına gelen milletvekillerinden oluşan alt meclistir.(Ç.N.)

Uyuşturucunun arkadaş baskısıyla kullanıldığını gösteren çok az kanıt vardı.

Uyuşturucu kullanan kişiler çoğunlukla sabıka kaydı bulunmayan orta halli bireylerdi.

18 yaşına geldiklerinde kullanıcıların %59'u esrar, %20'si ekstazi, %10'u eroin ve %6'sı kokain denemişti.

Çoğu genç, ara sıra veya düzenli olarak kullandıkları "hafif" maddeleri eğlencelerinin normal bir parçası olarak görüyordu.

RESMİ İSTATİSTİKLER

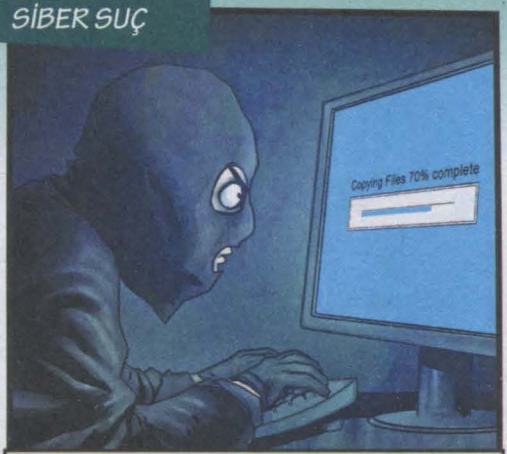
Ulusal ve yerel hükümet kuruluşları tarafından toplanan sayısal verilerdir. Veriler farklı şekillerde düzenlenip kullanılabilir. Bu ünite resmi istatistiklerin kayda değer bir dikkatle incelenmesi gerektiğini gösteriyor.

SUÇ İSTATİSTİKLERİ

İngiltere ve Galler'de her yıl yapılan suç araştırmasında, insanlara çeşitli suçların kurbanları olup olmadıkları sorulmaktadır. Sonuçlar, suçların 1995 yılından 2015 yılının Haziran ayına kadar senelik 19 milyondan 6,5 milyona doğru düzenli olarak azaldığını göstermektedir (Office for National Statistics, 2015).

SİBER SUÇ

Peki artık suç işlenmiyor mu, yoksa suçlar yalnızca şekil mi değiştirdi? Geniş ölçekli bir araştırma 2014/15 senesinde İngiltere ve Galler'de çoğu internet üzerinden gerçekleşen yaklaşık 5.1 milyon suç işlendiğini ortaya koydu. İnternet suçları veya siber suçlar geçmişte yapılan suç araştırmalarında büyük ölçüde göz ardı edilmiştir (Office for National Statistics, 2015).

POLİS İSTATİSTİKLERİ

İngiltere ve Galler'deki suç istatistikleri polis tarafından kayıt altına alınmış suçlara dayanıyor. Rakamlar, 2003/04'ten itibaren 2013/14'e kadar düzenli bir şekilde azalıyor. Polislerin kayıt altına aldığı suçlarla ilgili bir araştırma, ihbar edilen her beş suçtan birinin kaydedilmediğini gösteriyor (HMIC, 2014). Kaydedilen suçlarda 2014/15 yılında görülen %3'lük artışta ise kayıt süreçlerinde yapılan yenilikler rol oynamış olabilir (Office for National Statistics, 2015).

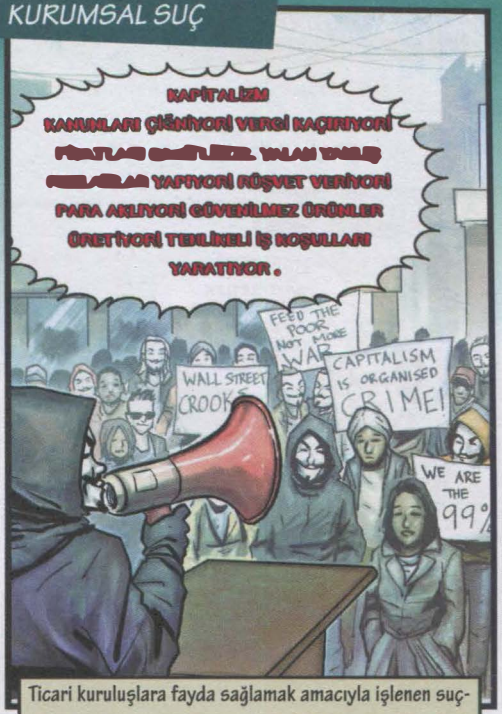
Polisteki resmi suç istatistikleri kayıt altına alınan suçlara dayanır. İstatistikler, farklı polis birimlerinin öncelik verdiği konulardan etkilenir.

İHBARDA BULUNMAMA

Başta dolandırıcılık olmak üzere birçok suç otoritelere bildirilmiyor. 2011 yılında ABD'de ihbar edilen finansal dolandırıcılık vakası 1 milyonun biraz üzerindeydi. Fakat, bir araştırmanın bulgularına göre gerçek sayı neredeyse 38 milyondu. İhbarda bulunmamanın en yaygın nedenleri yukarıdaki resimde görülebilir. (Deavy and Beals, 2013)

KURUMSAL SUÇ

Ticari kuruluşlara fayda sağlamak amacıyla işlenen suçlar kurumsal suçlara girer. Saptanmaları zordur ve farklı kapsamlarını gösteren güvenilir veriler mevcut değildir.

POLİTİKA VE İSTATİSTİK

Muhafazakâr hükümetler 1982 yılından 1992 yılına kadar işsizlik ölçüm yöntemini 30 defa değiştirmiştir. Bu durum, neredeyse her seferinde resmi işsizlik rakamlarında düşüşe neden olmuştur (Denscombe, 1994).

Polis kayıt yöntemlerinde yapılan bir değişiklik, şiddet suçları oranının artmasına neden olmuştur (UK Statistics Authority, 2010).

DURDURUP ARAMA İSTATİSTİKLERİ

Reading the Riots, 2011'de İngiltere'de meydana gelen ayaklanmalar üzerine yapılan bir araştırmadır. Ayaklanmalara katılan insanlar arasından 270 kişiyle yapılan derinlemesine görüşmelere dayanmaktadır (Guardian, 2011). Polislere karşı düşmanca duygular beslemenin, ayaklanmaların arkasındaki temel neden olduğu ortaya çıkarılmıştır. Polislerin vatandaşları durdurup aramalarına yönelik resmi istatistikler, bu düşmanlığa açıklık getirmektedir.

DURDUR VE ARA

2009/10 senesinde siyahların polis tarafından durdurulup aranma olasılığı beyazlara kıyasla yedi kat daha fazlaydı (*Ministry of Justice*, 2011). Bahsi geçen araştırmaya (*Reading the Riots*) katılanların %73'ü geçen sene içinde polis tarafından durdurulup arandığını söylerken %71'i bunun birden fazla başına geldiğini belirtti (görüşülen kişilerin %50'si siyahlardan oluşuyordu).

İNTİKAM

Birçok kişi, ayaklanmaları polisin yayaları durdurup aramasında izlediği yöntemden dolayı aşağılanmaları, adil olmayan bir şekilde şüphe altında bırakılmaları ve ayrımcılığa uğramaları nedeniyle intikam olarak görmüştür (konuşma balonları araştırmadan alınmıştır).

BELGELER

Yazılı ve sesli geniş bir dizi materyale belge denir. John Scott'a göre, belgeleri değerlendirirken özgünlük, güvenilirlik, temsil edilebilirlik ve anlam olmak üzere dört kriter dikkate alınmalıdır.

ÖZGÜNLÜK

Alman dergisi Stern, 1983'te 4 milyon dolar ödeyerek Hitler'in günlüklerini (elle yazılan 62 tane günlük) ele geçirdiğini duyurdu. Araştırmalar günlüklerin sahte olduğunu ortaya çıkardı.

GÜVENİLİRLİK

Belge gerçeklerden mi bahsediyor yoksa olayları çarpık bir şekilde mi ele alıyor?

ABD'nin eski başkanı George W. Bush, El-Kaide örgütüyle bağlantısı olduğundan şüphelenilen kişilere basınçlı su ile işkence yapılmasına izin vermesi nedeniyle şiddetli bir biçimde eleştirilmiştir. Yaşam öyküsünde bu durumu onaylaması sonucunda birçok insanın hayatının kurtulduğunu iddia etmiştir. İngiliz yetkililere göre Bush'un iddiasını destekleyen herhangi bir kanıt bulunmamaktadır.

TEMSİL EDİLEBİLİRLİK

Belge belirli bir olayın ayırt edici niteliklerini mi taşıyor yoksa bir defaya mahsus gerçekleşen bir durumdan mı bahsediyor?

Gazete başlıkları

1898 Şiddet, holiganlık adı altında çığ gibi büyüyor. (*Daily Graphic*)

1931 Sokak çeteleri-yüz yılın en büyük belalısı. (*Reynolds News*)

1955 Züppelere Savaş-İngiltere sokaklarındaki tehdit. (*DailyDispatch*)

2005 Magandalar bütün mahalleleri korkutuyor. (*Daily Mail*)

1800'den günümüze boyalı basındaki yazılar genç erkekleri "kavgacılar", "holiganlar" ve "magandalar" olarak resmediyor (Pearson, 1983).

1950'lerdeki gazete haberlerine dayanan bir görsel. Bahsedilen "maganda" gençler resmediliyor.

ANLAM

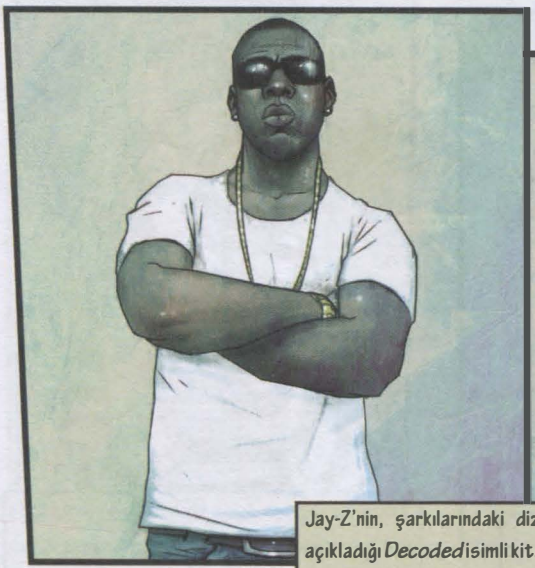
Onu üretenler için gören veya duyanlar için ve yorumlayan araştırmacı için belge ne anlama geliyor?

Yaşları 17 ile 22 arasındaki 300 gençten oluşan bir örneklemin %71'i "işgal altındaki topraklar"ın ne anlama geldiğini bilmiyordu. %11'i Filistin'in İsrail'i işgal ettiğini söylerken yalnızca %9'u gerçeği, yani İsrail'in Filistin'i işgal etmiş olduğunu biliyordu (Philo and Miller: 2002).

Batı Şeria'daki bir İsrail yerleşkesi. İsrail, 1967'deki Altı Gün Savaşı'nın ardından bölgenin bir kısmını ele geçirmiştir. Resimde yapılan yorumlar, Youtube videolarının altına yazılanlara dayanarak oluşturulmuştur.

'I check cheddar like a food inspector' (*Public Service Announcement* isimli şarkıdan.)

"Check" kelimesi toplamak ve "Çedar peyniri" ise para anlamında kullanılmıştır.

'I'm out here slingin' (*Coming of Age* isimli şarkıdan.)

'Slingin' kelimesi uyuşturucu satmak anlamında kullanılmıştır.

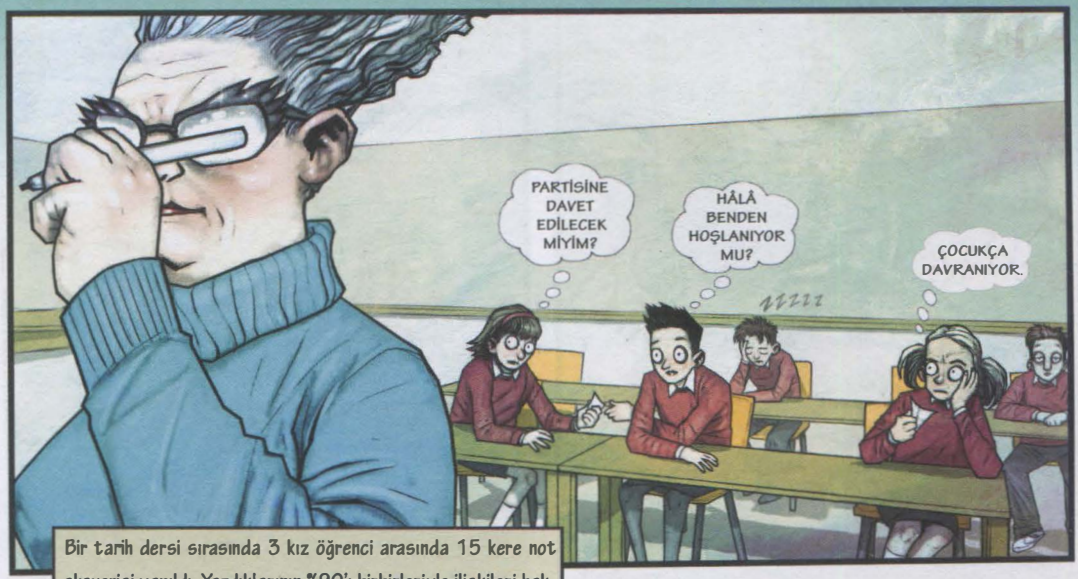
'Can't blow too hard, life's a deck of cards' (*Fallin'* isimli şarkıdan.)

'Can't blow too hard' ifadesi 'fazla gösteriş yapamazsın, yaparsan hayatın tepetaklak olur' anlamına gelmektedir.

Jay-Z'nin, şarkılarındaki dizelerin gerçek anlamlarını açıkladığı *Decoded* isimli kitabından alınmıştır (2010).

NOT ALIŞVERİŞİ

Valerie Hey, Londra'daki iki meslek okulunda eğitim gören kız öğrencilerin arkadaşlık düzenlerini araştırdı. Elde ettiği verilerin bir kısmını öğrencilerin ders boyunca birbirlerine verdiği notlar oluşturdu.

Bir tarih dersi sırasında 3 kız öğrenci arasında 15 kere not alışverişi yapıldı. Yazdıklarının %90'ı birbirleriyle ilişkileri hakkındaydı.

Öğretmenlerden biri notları çöp kutusundan çıkardı. Yere saçılan diğer notları ise derslerden sonra Valerie Hey topladı.

Valerie Hey özel ve kişisel notları izin almadan toplamanın ne kadar etik olduğuyla ilgili endişe duyuyordu.

GÖRSEL METODOLOJİLER

Görsel imgeleri ve insanların onlara yükledikleri anlamları analiz edip yorumlamaya yarayan araştırma yöntemlerine görsel metodolojiler denir. Görsel imgelerin içerisine, fotoğraflar, resimler, posterler, karikatürler, bayraklar, video oyunları, televizyon programları, filmler ve reklamlar girer.

İÇERİK ANALİZİ

Kelimeleri ve imgeleri analiz etmeye yarayan yönteme içerik analizi denir. İçerik analizi, en basit tabirle, belirli kelimelerin, kalıpların veya imgelerin ne sıklıkta görüldüğünü ortaya koyar.

Cinsiyet, ırk ve yaşa göre video oyunlarındaki ana karakterler.

	ERKEKLER	BEYAZLAR	YETİŞKİNLER
Video Oyunları	%90	%80	%87
ABD nüfusu	%51	%75	%59

Video oyunlarındaki karakterlerin büyük ölçekli bir içerik analizi, erkeklerin, beyazların ve yetişkinlerin video oyunlarında ABD nüfusuna kıyasla daha fazla temsil edildiğini, siyahların, Hispaniklerin ve Amerika yerlilerinin yeterince temsil edilmediğini ortaya çıkarmıştır (D. Williams vd. 2009).

SÖYLEM ANALİZİ

Bir şeyi bilme, düşünme ve bir şeye yönelik aksiyona geçme biçimine söylem denir. Söylem analizi, söylemleri belirlemenin ve çözümlemenin bir yoludur. Aşağıdaki örnekler, Victoria devrinde seks işçileriyle ilgili söylemi açığa vurmaktadır.

Genelevdeki müşteriler ve öldürülen bir seks işçisi. Seks işçileri, Victoria devrinde seksten, alkolden ve "bayağı" yaşamaktan keyif alan, kışkırtıcı şekilde giyinen ve intihar ya da cinayet sonucunda erken yaşta ölen "günahkâr kadınlar" olarak görülürdü. Buradan alınacak mesaj şuydu: Günaha girmenin bedeli ölümdür (Nead, 1988; Rose, 2012).

İDEOLOJİ

İmgeleri yorumlamanın bir yolu onları –eşitsizliği yaratan, zenginin ve güçlüyü savunan, sömürüyü gizleyip kitleleri yerlerinde tutan araçlar olan– ideolojiler olarak görmektir.

Hugh Capet, 1987'de kutsal yağ ile vaftiz edilerek Fransa Kralı olmuştur. Sonrasında "Tanrının merhametiyle", kutsal hakkın kendisine verdiği yetkiyle hüküm sürmüştür.

ABD'de Büyük Buhran zamanında Ulusal İmalatçılar Birliği'nin sponsorluğunda asılan bir afiş.

TOPLUMDAKİ İMGELER

Toplumlar, bölgesel, etnik gruplar ve sınıflar gibi farklı toplumsal gruplardan oluşur. Her grup, toplumdaki konumunun etkisiyle, imgelere belli bir seviyede kendi anlamlarını yükler.

2015 yılında beyaz ırkın üstünlüğünü savunan genç biri, Charleston, Güney Karolina'da 9 Afrikalı Amerikalıyı silahla vurarak öldürdü. Amerikan İç Savaşı'ndan itibaren, kısmen köleliği korumak için savaşan Konfederasyon'un bayrağıyla fotoğrafı bulunmaktaydı. Bayrak, yaşanan olaydan sonra yapılan hükümet oylamasıyla parlamento binasının önünden kaldırıldı.

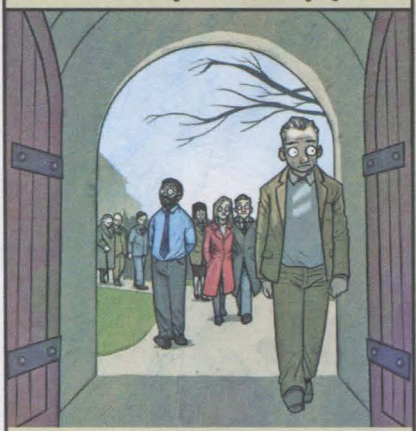
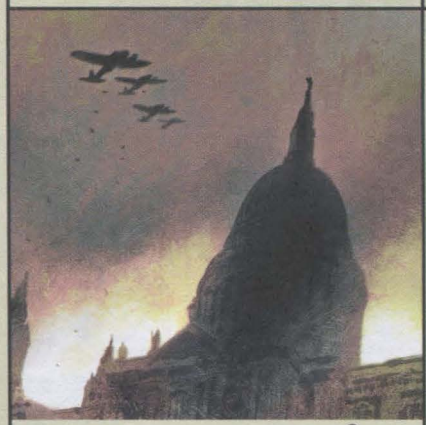
TOPLUMSAL OLGULAR

Toplumsal olgular, insanların davranışlarını yöneten sosyal durumlardır. Evlilik gibi sosyal ilişkiler ve din gibi sosyal kurumlar bu olgulara girer.

DURKHEIM VE İNTİHAR

Durkheim, toplumsal bütünleşme seviyesi ve intihar oranı olmak üzere toplumsal olguların ikisini incelemiştir. Toplumsal bütünleşme seviyesi arttıkça intihar oranının azaldığını öne sürmüştür. Bütünleşme seviyesi fazla olan gruplarda davranışlar sıkı biçimde kontrol edilecek ve intihara karşı hatırı sayılır derecede baskı olacaktır.

Düşük toplumsal bütünleşme Yüksek intihar oranı	Yüksek toplumsal bütünleşme Düşük intihar oranı	Durkheim nedenleri
 Bekar	 Evli	Evli çiftler bekarlara göre daha az izole bir yaşam sürerler.
 Evli	 Evli ve Çocuklu	Çocuklu çiftler çocuğu olmayanlara göre birbirlerine daha bağlı gruplar oluştururlar.
 Yaşlılar	 Genç Yetişkinler	Genç yetişkinler yaşlılara göre daha geniş sosyal ağlar kurar ve sosyal olarak daha aktiftiler.

Düşük toplumsal bütünleşme Yüksek intihar oranı	Yüksek toplumsal bütünleşme Düşük intihar oranı	
 Şehirde Yaşayanlar	 Köyde Yaşayanlar	Köy toplumlarında kentsel bölgelere göre bütünleşme daha fazladır.
 Protestanlar	 Katolikler	Katolik mezhebi, üyelerini dini bir toplum altında daha güçlü bir şekilde bütünleştirir.
 Barış	 Savaş	Savaş, ortak bir düşman belirleyerek, bir ulusu barış durumundakine kıyasla daha kuvvetli bir şekilde birleştirir.

Toplumsal inşa kavramı toplumsal olgulara alternatif bir bakış açısı sağlar. İnsanların, toplumsal gerçekliği oluşturan anlamlar yarattığını öne sürer. Sosyoloğun görevi bu anlamları ortaya çıkarmaktır. Yani, intiharla ilgili bir incelemede, sosyologlar ölümlerin intihar olarak sınıflandırılmasında kullanılan anlamları keşfetmelidir.

J.Maxwell Atkinson (1978) Discovering Suicide(İntiharın İncelemesi)'de sorgu yargıçlarının sağduyularına dayanan bir intihar teorileri olduğunu belirtir. Bu teori "tipik bir intihar biyografisi" ile "tipik bir intihar" kavramlarını içerir. Bir ölüm bu teori ile ne kadar yakınlık gösterirse, intihar olarak sınıflandırılması ihtimali o kadar fazladır.

POZİTİVİZM VE YORUMLAYICILIK

Bazı sosyologlar, araştırma yöntemlerinde temel olarak iki yaklaşım-pozitivizm ve yorumlayıcılık (*interpretivism*) olduğunu söylerlerken diğerleri bu ayrımı reddederek araştırma yöntemlerinde birçok yaklaşım olabileceğini iddia ederler.

POZİTİVİZM

Pozitivizm, toplumsal olgulara, nicel verilere ve neden sonuç ilişkilerine odaklanır.

YORUMLAYICILIK

Yorumlayıcılık (*interpretivism*) insanın eylemlerini yöneten anlamları yorumlamaya odaklanır. Nitel verilerden yararlanır.

J. Maxwell Atkinson intihar üzerine yaptığı araştırmada gözlem ve derinlemesine görüşme yöntemlerini kullanmıştır.

Birçok sosyolog çeşitli araştırma yöntemlerini kullanır ve hem nicel hem de nitel verilerden yararlanmaktadır.

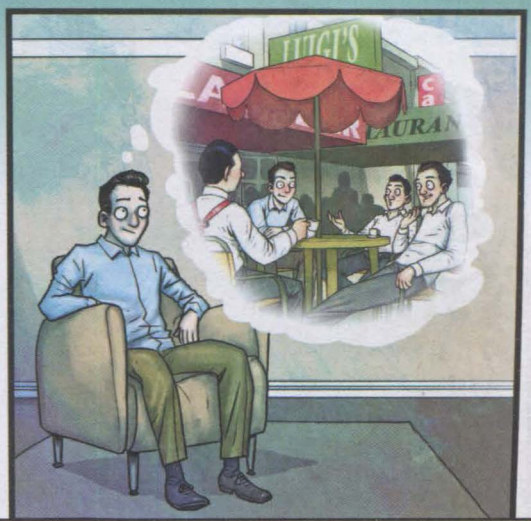
DÜŞÜNÜMSELLİK

Sosyologlar, düşünümsellik kavramıyla giderek daha yakından ilgilenmeye başlamıştır. Düşünümsellik, araştırmacının kendisi ve araştırması üzerine düşünmesi anlamına gelmektedir. Kendim ve araştırmayı yürütme şeklim elde ettiğim verileri nasıl etkiledi?

BILL WHYTE

Kendinizi bilin (Whyte, 1993). 8. sayfaya bakınız.

Araştırmanız üzerinde düşünün. Araştırmam boyunca ne zaman soru sorulması, ne zaman soru sorulmaması ve aynı zamanda hangi soruların sorulması gerektiğini öğrendim" (Whyte, 1955).

GEÇMİŞİ DÜŞÜNMEK

Detroit'teki WCHB radyosunda çalışan Afrikalı Amerikalı DJ Jay Butler ile yapılan görüşmeden bir kesit:

1960'ların sonlarında ve 1970'lerde birçok Afrikalı Amerikalı "beyazlar haklıdır" düşüncesini reddederek, bunu "siyahım, gururluyum" düşüncesi ile değiştirmiştir. Araştırmacı, bu görüşün soul müzikte yansıtıldığını söylemektedir. Araştırmacı, sonrasında kendi savını desteklemek için sorusunu yönlendirici bir biçimde iletmiş olabileceği ihtimali üzerinde durmuştur (Haralambos, 1994).

TOPLUMSAL CİNSİYET

Julia O'Connell Davidson, seks işçiliğiyle ilgili araştırmasında Desiree'nin genelevindeki karşılayıcılardan biriymiş gibi davrandı. Kadın kimliğinin elde ettiği verileri etkilediğini keşfetti. Hem müşteriler hem de işçiler bir kadının yanında daha özgürce ve daha kolay bir şekilde konuşuyordu (O'Connell Davidson and Layder, 1994).

KABUL EDİLMEK

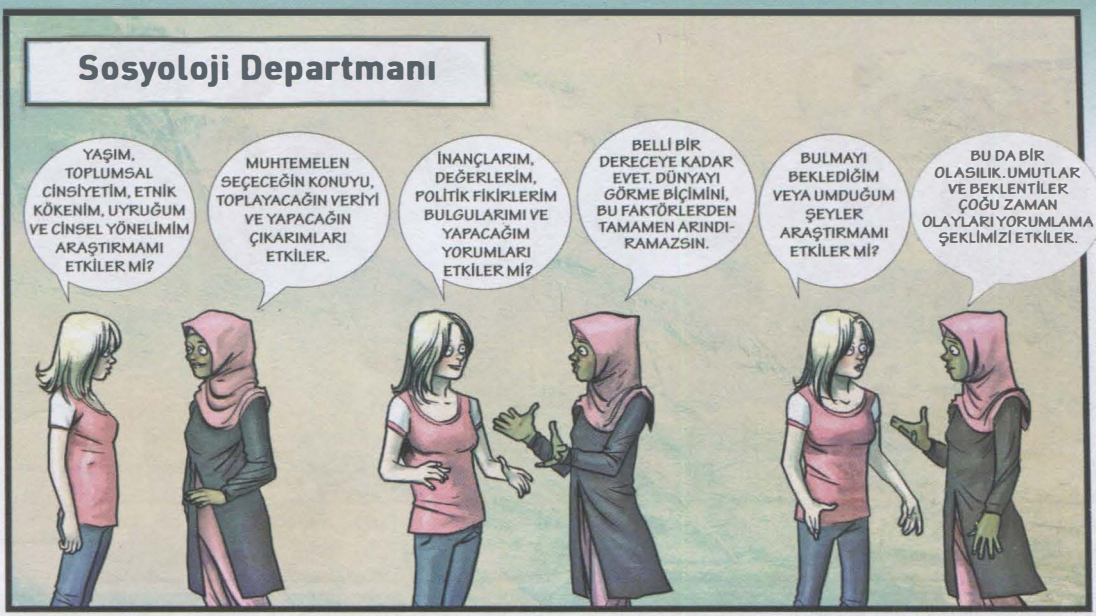
Meghan Hollis polislerle ilgili araştırmasının bir parçası olarak bir cumartesi gecesi New England şehrindeki bir gece kulübünün dışında çıkan kavgayı gözlemlemeye gitti.

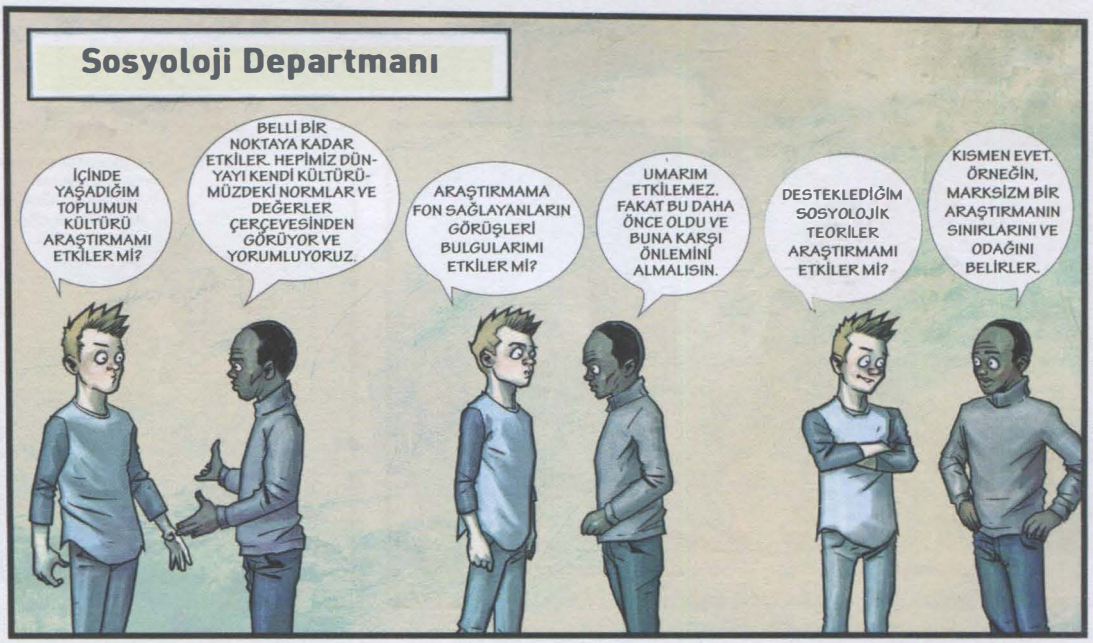

Yaşadığı rahatsızlıklara rağmen Meghan, polis memuruyla devriyede 4 saat daha geçirdi. Erkek egemen bir meslekte kendisini kanıtladı. Bunun sonucunda polisin güvenini, saygısını ve işbirliğini kazandı.

VERİ OLUŞTURMA

Çoğu sosyolog, araştırma verilerinin belli bir dereceye kadar araştırmacının yorumlarına dayanan oluşumlar olduğunu söyler. Bu yorumları etkileyen faktörlerin bazıları aşağıda gösterilmiştir.

ÇOKLU OLUŞUMLAR

Bazı sosyologlar, verilerin yorumlar ile oluşturulması durumunda bu yorumların dışında "objektif bir gerçek"ten söz edilemeyeceğini belirtmiştir. Bu durumda etrafımızda sadece ne doğru ne de yanlış olan birçok oluşum yer alacaktır.

Farklı kültürler –farklı yorumlar; farklı değerler– farklı yargılar; farklı arka planlar-farklı bakış açıları. Yani, bu çoklu inşalardan ayrı bir gerçeklik yok mu?

Bütün sosyologlar insanların dünyayı yorumladığı konusunda hemfikirdir. Fakat bu durum, insanların yorumlarından bağımsız bir gerçeklik olmadığı, "onların kavramlarından ve inançlarından bağımsız somut bir dünya" olmadığı anlamına gelmez (O'Connell Davidson ve Layder, 1994).

GERÇEK VE YORUM

Efsaneye göre, İngiltere'yi 1016 yılından 1035'e kadar yöneten Kral Knud, yaklaşan gelgiti geri çevirebilecek gücü olduğuna inanıyordu. Gerçeğin karşısında sınanan bu inancın, üzücü bir şekilde kusurlu olduğu ortaya çıktı.

Julia O'Connell Davidson (O'Connell Davidson and Layder, 1994)

DAHA İYİ BİR ARAŞTIRMA

Sosyologlar, günümüzde mutlak nesnelliğin mümkün olmadığını kabul eder. Belli bir seviyeye kadar araştırmacıların veri inşa edeceğinin farkındadırlar. Fakat bu durum, daha iyi bir araştırma yapma ve daha tarafsız bir soruşturma yürütme arayışından vazgeçileceği anlamına gelmez.

Clifford Geertz (1973) nesnellik arayışıyla ilgili şunları söylemektedir: "Mutlak" nesnelliğin imkânsız olması nedeniyle, bir kişinin aynı zamanda duygularını da rahatlıkla açığa vurabileceği önermesini hiçbir zaman anlamadım. Bu tıpkı bir çevrenin mikroplardan tamamen arındırılmasının imkânsız olması nedeniyle bir ameliyatın lağım kanalında da yapılabileceğini savunmaya benziyor."

ARAŞTIRMAYI İYİLEŞTİRMEK

Araştırmayı iyileştirmenin bir yolu meydana gelebilecek problemlerin farkında olmaktır. İşte daha önce bahsettiğimiz katılımcı gözlemci yöntemiyle yürütülmüş iki klasik çalışma:

İlk olarak beyaz bir erkek gördüler ve bu aramızdaki bir engeldi. Fakat beyaz olmanın dezavantajı kısmen, dışarıdan biri olarak onların bir rakibi olmadığım gerçeğiyle dengelendi (Liebow, 1967).

Bill Whyte ilk başta gözlemlediği İtalyan-Amerikalı çetenin bir üyesiymiş gibi davranarak uyum sağlamaya çalışmıştır. "Çok geçmeden insanların onlar gibi olmamı beklemediklerinin farkına vardım" (Whyte, 1993).

DEĞERLER VE ARAŞTIRMA

Sosyoloji eskiden "toplumbilimi" olarak bilinirdi. Birçok sosyolog toplumun nesnel ve değerlerden arınmış bir şekilde araştırılmasının mümkün olduğuna inanırdı. Günümüzde birçok sosyolog konu seçiminden verilerin yorumlanmasına kadar tüm araştırma sürecinin araştırmacının değerlerinden etkilendiğine inanıyor.

KİMİN TARAFINDAYIZ?

Amerikalı sosyolog Howard Becker (1970), "kişisel ve politik görüşler" ile lekelenmeyen bir araştırma yönetmenin imkânsız olduğunu söylüyor. Becker, yoksulun ve güçsüzün tarafını tutuyordu.

ALVIN GOULDNER

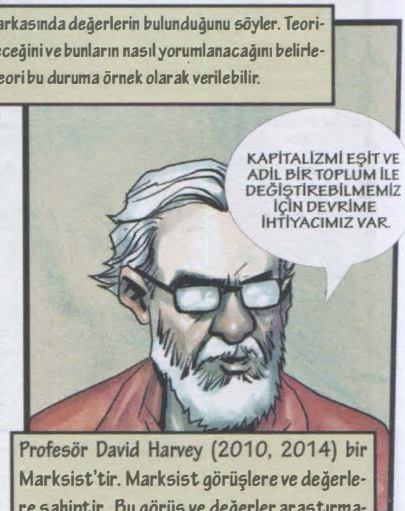
Bekcer gibi Alvin Gouldner (1971, 1975) de değerlerden bağımsız bir sosyolojinin mümkün olmadığına inanıyordu. Gouldner'in politik görüşleri, yoksulluk ve güçsüzlük üreten sosyal eşitsizlik sistemini lanetlemesine neden oldu.

DEĞERLER VE TEORİLER

Gouldner, bütün sosyolojik teorilerin arkasında değerlerin bulunduğunu söyler. Teoriler ise araştırmada nelere dikkat edileceğini ve bunların nasıl yorumlanacağını belirleyerek araştırmayı etkiler. Marksist teori bu duruma örnek olarak verilebilir.

Karl Marx (1818-1883) kapitalist endüstriyel toplumu zengin ve güçlü yönetici sınıfın fabrikalara sahip olup işçileri sömürdüğü şeytani ve baskıcı bir sistem olarak görmüştür.

Profesör David Harvey (2010, 2014) bir Marksist'tir. Marksist görüşlere ve değerlere sahiptir. Bu görüş ve değerler araştırmalarına ve sorduğu sorulara yön verir.

STANDPOINT KURAMI

Standpoint kuramı araştırmayı belirli bir grubun görüşüyle yönetmek anlamına gelir. Bu gruplar çoğu zaman zulme ve ayrımcılığa uğrayan kadınlar, etnik azınlıklar ve engeli olan insanlar– insanlardan oluşur. *Standpoint* kuramcıları araştırmacıların hatadan ve çarpıklıktan kaçınmak adına kendi geçmişlerine karşı tetikte olmaları gerektiği düşüncesini reddeder. Onlara göre, araştırmacının toplum içindeki konumu –örneğin, bir kadın olarak– onlara eşsiz bir bakış açısı, değerli içgörüler ve özel bilgiler sunabilir (Hammersley, 2011).

KADIN OLMAK

Standpoint kuramına göre yaşadığı deneyimler sonucunda kadın bir araştırmacının kadınları, erkek bir araştırmacıya göre daha derinden anlama olasılığı fazladır.

FARKLILIKLAR

Standpoint kuramını eleştirenler bu kuramı büyük ölçüde orta sınıftan beyaz kadınların geliştirdiğini ve kuramın kadınların deneyimlerinde ve geçmişlerindeki birçok farklılığı göz ardı ettiğini öne sürer (Alvesson ve Sköldberg, 2009).

ARAŞTIRMA ETİĞİ

Araştırma etiği, araştırmacıların ahlaki rehberidir. Katılımcılar, araştırmayla ilgili bilgilendirilmeli ve kandırılmamalıdır. Katılımcıların rızaları alınmalı, onlara araştırmadan istedikleri zaman çekilme hakkı tanınmalıdır. Katılımcılar, meydana gelebilecek zarar ve huzursuzluklara karşı korunmalı, katılımcıların özel hayatlarının gizliliği ihlal edilmemeli ve kimlikleri sır olarak kalmalıdır.

MILGRAM DENEYİ

Amerikan psikolog Stanley Milgram, insanların yanlış olduğunu ve diğerlerine zarar vereceğini düşündüğü emirlere ne ölçüde itaat edeceğini görmek adına bir deney gerçekleştirdi. Katılımcılara, deneyin, cezanın –elektrik şoku– öğrenme üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlayan bir "bilimsel araştırma" olduğu söylenildi. Elektrik şokları gerçek değildi, fakat katılımcılar bunu bilmiyordu.

Sağdaki erkek, büyük bir acı içindeymiş gibi davranan bir aktördür. Ortadaki erkek de aynı şekilde bir oyuncudur.

Yine de katılımcıların %80'den fazlası deneye katıldıklarına memnundu.

Milgram araştırma yöntemlerini şöyle gerekçelendiriyordu:
"Bu deney çok önemliydi. Eğer beyaz önlüklü bir adam insanların diğerlerine zarar vermesini sağlayabiliyorsa hükümetlerin neler yapabileceğini bir düşünün."

TEAROOM SEKS ÇALIŞMASI

Laud Humphreys (1970), ABD'de kamusal tuvaletlerde seks yapan erkekleri araştırmıştır. Bu durum eşcinseller arasında "*tearoom trade*" olarak bilinmektedir.

Humphreys, araştırmasında üstlendiği rol gereği polis ya da yabancı birini gördüğünde içeridekileri uyardı. Tıpkı, aktif olarak eşcinsel ilişki yaşamayan ancak diğerlerini uyaran bir "*watch queen*" gibi davrandı.

Bir sene sonra, Humphreys gözlemlediği erkeklerden bazılarıyla görüşmeler gerçekleştirdi. Görüşmeler erkeklerin evlerinde yapıldı. Humphreys, görünüşünü değiştirdi ve sağlık hakkında bir araştırma yapıyormuş gibi davrandı. İsimlerini ve adreslerini plakalarının izlerini sürerek elde etti.

Humphreys yöntemlerinin arkasında durmuştur. Araştırması, katılımcıların "tehlikeli sapkınlar" olmadığını, çoğunun 'saygıdeğer', evli bir erkek olduğunu göstermiştir.

REFERANSLAR

Atkinson, J.M. (1978). *Discovering Suicide*. London: Macmillan.

Ball, S.J. (2003). *Class Strategies and the Education Market: The Middle Classes and Social Advantoge*. London: RoutledgeFalmer.

Baudrillard, J. (1994). *Simulation and Simulacra*. Ann Arbor, MI: University of Michigan Press.

Bauman, Z. (2003). *Liquid Love*. Cambridge: Polity Press.

Bauman, Z. (2012). *Liquid Modernity* (2nd edition). Cambridge: Polity Press.

Beck, U. (1992). *Risk Society: Towards a New Modernity*. London: Sage.

Beck, U. & Beck-Gernsheim, E. (2001). *Individualisation*. London: Sage.

Becker, H.S. (1963). *Outsiders*. New York: The Free Press.

Becker, H.S. (1970). *Sociological Work*. New Brunswick: Transaction Books.

Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. London: Routledge & Kegan Paul.

Brazier, C. (1995). African Village. *New Internationalist*, June.

Castells, M. (2000). *The End of the Millennium: The Information Age*. Cambridge, MA: Blackwell.

Castells, M. (2004). *The Rise of the Network Society* (2nd edition). Oxford: Blackwell.

Castells, M. (2012). *Networks of Outrage and Hope: Social Movements in the Internet Age*. Cambridge: Polity Press.

Collins, P.H. (1990). *Black Feminist Thought: Knowledge, Consciousness, and the Politics of Empowerment*. New York: Routledge.

Durkheim, E. (1964). *The Rules of Sociological Method*. New York: The Free Press.

Durkheim, E. (1968). *The Elementary Forms of the Religious Life*. London: Allen & Unwin.

Durkheim, E. (1970). *Suicide: A Study in Sociology*. London: Routledge & Kegan Paul.

Elliott, A. (2013). *Reinvention*. Abingdon: Routledge.

Foucault, M. (2009). *History of Madness*. Abingdon: Routledge.

Garfinkel, H. (1967). *Studies in Ethnomethodology*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Giddens, A. (1991). *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Cambridge: Polity Press.

Giddens, A. (1999). *Runaway World: How Globalisation is Reshaping Our Lives*. London: Profile Books.

Giddens, A. (2009). *Sociology* (6th edition). Cambridge: Polity Press.

Goffman, E. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Life*. Harmondsworth: Penguin.

Hall, E.T. (1973). *The Silent Language*. New York: Doubleday.

Lazarsfeld, P.F. (1949). The American Soldier: An Expository Review. *Public Opinion Quarterly, 13*, 377-404.

Malinowski, B. (1954). *Magic, Science and Religion and Other Essays*. New York: Anchor Books.

Marx, K. & Engels, F. (2008). *The Communist Manifesto*. Oxford: Oxford University Press.

Mead, G.H. (1934). *Mind, Self and Society*. University of Chicago Press: Chicago.

Morris, T.P. (1957). *The Criminal Area: A Study in Social Ecology*. London: Routledge & Kegan Paul.

Murdock, G.P. (1949). *Social Structure*. New York: Macmillan.

Reay, D. (1998). *Class Work: Mothers' Involvement in their Children's Primary Schooling*. London: UCL Press.

Reay, D., David, M.E., & Ball, S. (2005). *Degrees of Choice: Class, Race, Gender and Higher Education*. Stoke on Trent: Trentham Books. Schapera, I. (1971). *Married Life in African Tribes*. Harmondsworth: Penguin.

Shaw, C.R. & McKay, H.D. (1942). *Juvenile Delinquency and Urban Areas*. Chicago: University of Chicago Press.

Weber, M. (1949). *The Methodology of the Social Sciences*. New York: The Free Press.

Weber, M. (1958). *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*. New York: The Free Press.

Weber, M. (1964). *The Theory of Social and Economic Organisations*. New York: The Free Press.

Williams, W.L. (1986). *The Spirit and the Flesh: Sexual Diversity in American Indian Culture*. Boston: Beacon Press.

REFERANSLAR

Alvesson, M. & Sköldeberg, K (2009). *Reflexive methodology: New vistas for qualitative research*, (2nd ed.). London: Sage.

ASH (Action on Smoking and Health) (2016). *Smoking statistics*. www.ash.org.uk

Atkinson, J.M. (1978). *Discovering suicide*. London: Macmillan.

Becker, H.S. (1970). *Sociological work*. New Brunswick: Transaction Books.

Becker, H.S. (1971). Social-class variations in the teacher-pupil relationship. In B.R.Cosin et al (eds.), *School and society*. London: Routledge.

Belot, M. & James, J. (2009*). Healthy school meals and educational outcomes*. Colchester: Institute for Social and Economic Research.

Bloor, M. (1997). *Selected writings in medical sociological research*. Aldershot: Ashgate.

Boellstorff, T. (2006). A ludicrous discipline? Ethnography and game studies. *Games and Culture*, 1, 29-35.

Boellstorff, T., Nardi, B., Pearce, C. & Taylor, T.L. (2012). *Ethnography and virtual worlds: A handbook of method*. Princeton: Princeton University Press.

Brawn, V. & Clarke, V. (2013). *Successful qualitative research: A practical guide for beginners*. London: Sage.

Bruce, S. (1995). Religion and the sociology of religion. In M.Haralambos (ed.), *Developments in Sociology, Volume 11*. Ormskirk: Causeway Press.

Bryman, A. (2008). *Social research methods* (3rd edition). Oxford: Oxford University Press.

Chaundhary, V. & Walker, M. (1996). The petty crimewar. *The Guardian*, 21.11.1996.

Cicourel, A.V. (1976). *The social organisation of juvenile justice*. London: Heinemann.

Cumberbatch, G. (1994). Legislating mythology: Video violence and children. *Journal of Mental Health*, 3, 485-494.

Deevy, M. & Beals, M. (2013). *The scope of the problem: An overview of fraud prevalence measurement*. Stanford, CA: Financial Fraud Research Center.

Denscombe, M. (1994). *Sociology update*. Leicester: Olympus Books.

Ditton, J. (1977). *Part-time crime: An ethnography of fiddling and pilferage*. London: Macmillan.

Durkheim, E. (1970, originally 1897*). Suicide: A study in sociology*. London: Routledge & Kegan Paul.

Elliot, J. & Vaitilingam, R. (eds.) (2008*). Now we are 50: Key findings from the National Child Development Study, summary report*. London: Institute of Education, University of London.

ESDS (Economic and Social Data Service). (2011). *Guide to the National Child Development Study*.

Festinger, L., Riecken, H.W. & Schachter, S. (2011 edition). *When prophecy fails*. Blacksburg, VA: Wilder Publications.

Flanders, N. (1970). *Analysing teacher behaviour*. Reading, MA: Addison-Wesley.

Fitzpatrick, A. & Grant, C. (2011). *The 2010/11 British Crime Survey: Technical report, Volume 1*. London: Home Office.

Geertz, C. (1973). *The interpretation of cultures*. New York: Basic Books.

Global Drug Survey: 2014 findings (2014). http://www.globaldrugsurvey.com/custom-surveys/methodology/

Global Drug Survey: Methodology (2014). http://www.globaldrugsurvey.com/custom-surveys/methodology/

Gouldner, A.W. (1971). *The coming crisis of Western sociology*. London: Heinemann.

Grogan, S. & Richards, H. (2002). Body image: Focus groups with boys and men. *Men and Masculinities*, 4, 219-232.

Guardian. (2011*). Reading the riots*. Various issue of *The Guardian* 05.12.2011–10.12.2011.

Hadoway, C.K., Marler, P.L. & Chaves, M. (1993). What polls don't show: A closer look at US church attendance. *American Sociological Review*, vol. 58.

Hammersley, M. (2011). *Methodology: Who needs it?* London: Sage.

Haralambos, M. (1994). *Right on: From blues to soul in black America*. Ormskirk: Causeway Press.

Hargreoves, D.H. (1967). *Social relations in a secondary school*. London: Routledge & Kegan Paul.

Harvey, D. (2010). *The enigma of capital and the crises of capitalism*. London: Profile Books.

Harvey, D. (2014). *Seventeen contradictions and the end of capitalism*. London: Profile Books.

Heelas, P. & Woodhead, L. (2005). *The spiritual revolution: Why religion is giving way to spirituality*. Oxford: Blackwell.

HESA (Higher Education Statistics Agency) (2016). *Students in higher education*. www.hesa.ac.uk

Hey, V. (1997). *The company she keeps: An ethnography of girls' friendships*. Buckingham: Open University Press.

HMIC (2014). *Crime-recording: Making the victim count*. London, HMIC.

Hollis, M.E. (2014). Accessing the experiences of female and minority police officers: Observations from an ethnographic researcher. In K. Lumsden and A. Winter (eds.), *Reflexivity in criminological research: Experiences with the powerful and the powerless*. Houndmills : Palgrave Macmillan.

Humphreys, L. (1970). *Tearoom trade: Impersonal sex in public places*. London: Duckworth.

Jay-Z. (2010). *Decoded*. London: Virgin Books.

REFERANSLAR

Johnson, T.P. et al (2002). *A validation of the Crowne-Marlowe social desirability scale.* Chicago: Survey Research Laboratory, University of Illinois at Chicago.

Klineberg, O. (1971). Race and IQ. *Courier*, 24, 10.

Labov, W. (1973). The logic of non-standard English. In N. Keddie (ed.), *Tinker, tailor... the myth of cultural deprivation.* Harmondsworth: Penguin.

LaPiere, R.T. (1934). Attitudes vs. actions. *Social Forces*, 13, 230-237.

Lewis, O. (1951). *Life in a Mexican village: Tepoztlan restudied.* Urbana IL: University of Illinois Press.

Liebow, E. (1967). *Tally's corner.* Boston, MA: Little, Brown.

Loftus, E.F. (2003). Our changeable memories: Legal and practical applications, *Nature*, 4, 231-234.

Maguire, M. (2000). Researching 'street criminals': A neglected art. In R.D.King & E.Wincup (eds.), *Doing research on crime and justice.* Oxford: Oxford University Press.

Mair, G. (2000). Research on community penalties. In R.D.King & E.Wincup (eds.), *Doing research on crime and justice.* Oxford: Oxford University Press.

Malinowski, B. (1922). *Argonauts of the Western Pacific.* London: George Routledge & Sons.

Martin, D. (1969). *The religious and the secular.* London: Routledge and Kegan Paul.

McGreal, C. (2011). America's crime rate is plunging, but is it really down to locking up more people? *The Guardian*, 22.08.2011.

Milgram, S. (1974). *Obedience to authority.* London: Tavistock.

Ministry of Justice. (2011). *Statistics on race and the criminal justice system.* London: National Statistics.

National Centre for Social Research (2010). *British social attitudes: The 26th report.* London: Sage.

Nead, L. (1988). *Myths of sexuality: Representations of women in Victorian Britain.* Oxford: Blackwell.

Office for National Statistics (2015). *User guide to crime statistics for England and Wales.* London: Office for National Statistics.

Office for National Statistics (2016). *Marriages in England and Wales.* www.ons.gov.uk

O'Connell Davidson, J. & Layder, D. (1994). *Methods, sex and madness.* London: Routledge.

O'Connor, H. & Madge, C. (2001). Cyber-mothers: Online synchronous interviewing using conferencing software. *Sociological Research Online*, vol.5, no.4.

Parker, H., Aldridge, J. & Measham, F. (1998). *Illegal leisure: The normalisation of adolescent recreational drug use.* London: Routledge.

Parker, M. (2000). *Organisational culture and identity.* London: Sage.

Pearce, C. (2006). *Playing ethnography: A study of emergent behaviour in online games and virtual worlds.* London: SMARTlab Centre.

Pearce, C. (2009). *Communities of play: Emergent cultures in online games and virtual worlds.* Cambridge, MA: MIT Press.

Piff, K.P. et al (2012). Higher social class predicts increased unethical behaviour. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, vol. 109, no. 11.

Pearson, G. (1983). *Hooligan: A history of respectable fears.* Basingstoke: Macmillan.

Redfield, R. (1930). *Tepoztlan: A Mexican village.* Chicago: University of Chicago Press.

Rose, G. (2012). *Visual methodologies: An introduction to researching with visual materials* (3rd ed.). London: Sage.

Rosenthal, R. & Jacobson, L. (1968). *Pygmalion in the classroom.* New York: Holt, Rinehart & Winston.

Russell, D. (1986). *The secret trauma: Incest in the lives of girls and women.* New York: Basic Books.

Social Trends. (2011). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Silverman, D. (2010). *Doing qualitative research* (4th ed.). London: Sage.

Silverman, D. (2015). *Interpreting qualitative data* (5th ed.). London: Sage.

Skeggs, B. (1994). Situating the production of feminist ethnography. In M. Maynard & J. Purvis (eds.), *Researching women's lives.* Basingstoke: Taylor and Francis.

Skeggs, B. (1997). Formations of class and gender: Becoming respectable. London: Sage.

Stands In Timber, J. & Liberty, M. (1967). *Cheyenne Memories.* New Haven: Yale University Press.

Taylor, T.L. (2002). Living digitally: Embodiment in virtual worlds. In R. Schroeder (ed.), *The social life of avatars: Presence and interaction in shared virtual environments.* London: Springer-Verlag.

Venkatesh, S. (2009). *Gang leader for a day.* London: Penguin.

Walklate, S. (2000). Researching victims. In R.D.King & Wincup.E. (eds.), *Doing research on crime and justice.* Oxford: Oxford University Press.

Whyte, William F. (1955). *Street corner society* (revised edition). Chicago: University of Chicago Press.

Whyte, William F. (1993). *Street corner society* (4th ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Wight, D. (1994). Boys' thoughts and talk about sex in a working-class locality of Glasgow. *Sociological Review*, 42, 702-737.

Williams, D. et al (2009). The virtual census: Representations of gender, race and age in video games. *New Media & Society*, 11, 5, 815-834.

Zimring, F.E. (2007). *The great American crime decline.* New York: Oxford University Press, Inc.

MICHAEL HARALAMBOS
Wendy Hope'un katkılarıyla
İLLÜSTRASYON **MATT TIMSON**

RESİMLERLE SOSYOLOJİ

Teori ve Konseptler / Araştırma Yöntemleri

Resimlerle Sosyoloji, Michael Haralambos ile Wendy Hope'un kaleminden çıkan ve alanında öncü illüstratör Matt Timson'un eğlenceli ve bilgilendirici çizimleriyle eşsiz bir öğrenim deneyimine dönüşen iki kitabın birleşiminden oluşuyor. Temel sosyoloji kavramlarının ve teorilerinin anlatıldığı ilk bölümün içeriği Karl Marx'in kapitalizm, Weber'in sosyal eylem teorilerinden, Durkheim'ın anomi kavramı, Castells'in ağ toplumu ve Bauman'ın akışkan modernitesine kadar uzanıyor.

İçeriğinin birçoğu gerçek araştırmalara dayanan ikinci bölüm ise yine yalın ve akıcı bir dille araştırma yöntemlerini anlatıyor. Anlatımın, William F. Whyte'in *Köşebaşı Toplumu* gibi klasik araştırmalardan verilen örneklerle desteklendiği bu kitap, aynı zamanda üniversitelerdeki araştırma dersleri için başlangıç seviyesinde önemli bir kaynak.

Resimlerle Sosyoloji, teorileri, kavramları ve araştırma yöntemlerini bir araya getiren geniş içeriği ve özgün ifade tarzıyla, sosyolojiyle ilgili bilgi sahibi olmak isteyenlerden, sosyal bilimlerde araştırma yapan öğrencilere kadar geniş bir kitleye hitap eden, herkesin zevkle okuyacağı bir kitap.

thekitapyayinlari.com
thekitapyayinlari
thekitapyayinlari
thekitapyayin

ISBN:978-605-7950-25-3